

De Messias

<https://hdl.handle.net/1874/27972>

D E M E S S I A S.

Gle

D E M E S S I A S,

UIT HET HOOGDUITSCH VAN

K L O P S T O C K

VERTAALD DOOR

MR. J O H A N M E E R M A N,

HEER VAN DALEM EN VUREN.

E E R S T E D E E L.

In 's GRAAVENHAGE,
Bij L. VAN CLEEF.

1 8 0 3.

B E R I C H T

OMTRENT DEN HEXÁMETER,

VOOR MIN GEÖEFFENDEN IN DE POËSIE DER OUDEN.

Het soort van Dichtregels, waarin KLOPSTOCK zijn' MESSIAS heeft opgesteld, en 't geen ik, gelijk GROENEVELD reeds vóór mij gedaan heeft, in 't Nederduitsch heb zoeken na te volgen, ontleent zijnen naam van de zes Voeten, of Afdeelingen, uit welken iedere regel saamgesteld is. Onze gewoone Alexandrijnsche Versen bestaan wel insgelijks uit dat getal van Voeten: doch de Hexámeter onderscheidt zich van hun door deeze twee hoofdtrekken: Voor eerst, dat, daar de Alexandrijnsche Voeten door twee Syllabes gevormd worden, met geen andere uitzondering, dan dat, in den zoo genaamden loopenden regel, de laatste Voet nog eene derde, kort uitgesprokene, Slot-Syllabe bij de twee voorgigen voegt: de Hexámeter daar en tegen aan den Dichter de vrijheid laat, van de vier, en in enkele gevallen zelfs de vijf eerste Voeten naar zijn welbehaagen uit twee of uit drie Syllabes te doen bestaan. Vervolgens, dat, daar in de Alexandrijnsche Versen de eerste Syllabe noodwendig kort moet zijn, en de stem op de tweede moet rusten: de Voet des Hexámeters daarentegen altijd met eene lange Syllabe begint; terwijl men, in 't Hoog- en Nederduitsch althans, de tweede Syllabe, wanneer de Voet er slechts uit twee geformeerd wordt, weder lang of kort kan neemen, doch in den Voet van drie Syllabes, ten opzicht der beide laatste, aan korte gebonden is.

Uit deeze kenmerken zal men reeds van zelve, in meer dan ééne betrekking, aan den Hexámeter een voorrecht van zeer veel aanbelang moeten toestaan. De Alexandrijnsche Poësie mag door haare eeuwige eenvormigheid den Leezer, die er slechts een dozijn regelen van heeft opgezegd, terstond in haare maat doen ervaaren worden, en hem zoo goed als dwingen, van ze in den toon, voor welken ze berekend zijn, na elkanderen uit te spreken. Zij mag den dreun van haare korte en lange Syllabes, die zich beurt om beurt

(2)

vervangen, nog door den rijm willen vermeerderen, hoewel er deeze geen noodzaakelijk vereischte van is: de Dichter des Hexámeters heeft het oneindig grootere voordeel, van in iederen regel zijne maat te kunnen veranderen, zonder aan de Harmonie van het geheele te kort te doen; juist gelijk zijne stof het vordert of zijn belang het met zich brengt, mag hij zich van de Voeten van drie of twee Syllaben bedienen; en met den rollenden *Dactylus*, of den meer sleependen *Spondæus* (dit zijn hunne oude naamen) naar welgevallen omgaan. En dit heeft in der daad ook KLOPSTOCK bewoogen, aan zijn eerste ontwerp, om den MESSIAS in Alexandrijnsche Poësie te dichten, vaarwel te zeggen: daar hij begreep, dat zij voor een werk van die uitvoerigheid niet te dulden zou zijn, en hem voor duizend schoonheden de handen boeijen, tot welke de Hexámeter hem niet alleen de vrijheid gaf, maar zelfs toe uitlokte. Ja, behalven het vermogen van met klanken te schilderen, 't geen hij bij deezen dichtaart, door het welgekoozene gebruik der tweeërlei soorten van Voeten, zich heeft weten eigen te maaken, heeft hij er daarenboven nog dat andere door bekomen, van zulk eene meenigte gelukkig saamgestelde woorden te kunnen bezigen, en zoo veel enkelvoudige zelfs, die men in het voorige soort van Poësie vruchteloos zou willen zoeken. Aan de welluidenheid des Hexámeters zal niemand twijffelen, die ooit de Gedichten der Ouden doorbladerd heeft; noch zelfs, gelijk ik mij verbeelde, durven staande houden, dat VIRGILIUS en OVIDIUS ooit in dit opzicht door onze vloeiendste rijmende Versen overtroffen zijn. Wat ontbreekt ons in 't Hoog- of Nederduitsch, om door dezelfde maat niet dezelfde welluidenheid te weeg te brengen? Is het de gewoonte aan het voorige soort? Maar in hoe veele gevallen wordt niet de ééne gewoonte door eene andere afgewisfeld? Is het de overvloed aan Consonanten, die ons verbiedt in het kort of lang verklaren eener Syllabe dezelfde regelen te volgen, welke de Ouden zich voorschreeven? Doch dit zou tegen ieder soort van Poësie in onze taal bewijzen, welke noodwendig het denkbeeld eener gewisse schakeering van korte en lange Syllaben veronderstelt. Ontbreekt het ons aan *Dactylusfen*, welke met oordeel aangewend, en tusfchen *Spondæusfen* ingevlochten, den Hexámeter aangenaam voor het gehoor maaken? In 't tegendeel: onze Taal heeft er een' rijken overvloed van. Alles derhalven komt op de kunst van leezen t'huis: dat is op het erlangen der vaardigheid

om bij iederen dichtregel terstond te beslissen, welke zijner zes Voeten uit twee, en welke uit drie Syllaben bestaat; of met andere woorden, hoe men elken regel in Voeten verdeelen moet; en dus, bij de groote meenigte van Nederduitsche Syllabes, die tevens kort en lang zijn, op welke Syllabe men leunen moet, en op welke niet. Hier toe zal ik nu poogen de geenen onder mijne Landsgenooten, die de Profodie des Hexámeters nog niet volledig kennen, behulpzaam te zijn. Voor af merk ik aan, dat men gemeenlijk eene rechte streep tot het teken gebruikt voor de afdeeling van een Vers in Voeten, op deeze wijze:

Zing, on- | sterflijke | ziel, de Ver- | losfing van | 't zondige | Menschdom.

Eene lange Syllabe, dat is eene zulke, op welke in het Vers de stem noodwendig rusten en leunen moet, drukt men gemeenlijk uit door een dwarsstreepje van boven; de korte daar en tegen door een opwaards gekeerd half maantje, op deeze wijze:

Zīng, ōn- | sterflijke | ziel, de Ver- | losfing van | 't zōndige | Mēnschdōm.

Op de tweede Syllabe van den Voet die er slechts uit twee bestaat, bewijst het lange teken wel niet dat zij in zich zelve lang is, om dat, gelijk ik reeds gezegd heb, de aart van onze taalen vrijheid geeft, om eene in zich zelve korte daar toe te gebruiken: maar enkel, dat men in de uitspraak er geen' minderen tijd aan besteeden moet dan aan de eerste Syllabe. In den Voet van drie Syllaben daarentegen neemen de beide laatsten, die kort zijn, in de uitspraak samen zoo veel tijd als de eerste die lang is: juist gelijk in de Musicq twee achste deelen eener Noot samen zoo veel tijd in 't spelen of zingen vereisfchen als ééne Quart-noot. Men noemt in het Latijn *Spondaeus* den Voet van twee Syllaben, die beide lang zijn, *Trochæus* dien van twee Syllaben, waar van slechts de eerste lang is. Ik zal, om de zoo even aangevoerde reden, deeze wijs van onderscheiding niet behouden, maar iederen Voet van twee Syllaben in 't vervolg *Spondaeus* heeten. Bij den *Dacrylus*, die noodwendig uit ééne lange en twee korten bestaan moet, behoef ik niets te veranderen. Alleenlijk bid ik, dat men bij de uitspraak van dit woord op de eerste Syllabe leune: gelijk bij de woorden *Spondaeus* en *Hexámeter* op de tweede,

Bij de vier eerste Voeten van iederen regel, zeide ik, is men meester den *Dactylus* of den *Spondeus* te gebruiken. Hoe vindt de Leezer dit nu uit? of, gelijk men in de Scholen dat maaken der Afdeelingen noemt, hoe scandeert hij? Men herinnere zich, dat de eerste Syllabe van iederen Voet noodzaakelijk lang moet zijn. Hier van is niet alleen het gevolg, dat, wanneer de daar toe gebruikte Syllabes uit haaren aart zoo wel lang als kort zouden kunnen uitgesproken worden, men evenwel op dezelve leunen moet, en derhalven zonder eenige uitzondering op die, waar mede het geheele Vers begint: maar tevens, dat zoo dra men, na eene korte of twijfelachtige, eene Syllabe ontmoet, op welke men niet anders dan leunen kan, deeze van zelve tot de eerste Syllabe van een' Voet wordt; en dit is juist het geen hier, behalven de gewoonte, die men langsaamerhand verkrijgt, de voornaamste leiddraad moet worden. Ik zal ten voorbeelde de 7 eerste Versen van den eerste Zang scandeeren; en dan doen zien, waarom zij dus en niet anders gescandeerd moeten worden:

Zīng, on- | sterflijke | ziel, de Ver- | losfing van | 't zondige | Menschdom,
 Die de Mes- | sas in | Menschen-na | tuur op | d'Aarde vol- | eindde,
 En door | welke hij | Adams ge- | flacht tot de | liefde der | Godheid,
 Lijdend, aan | 't Kruis ge- | dood, en ver- | heerlijk, | weder ver- | hoogd heeft.
 Dus ge- | fchiedde Je- | hovahs | wil. Zonder | voordeel ver- | hief zich
 Satan | tegen den | Godlijken | Zoon. Te ver- | geësch stond | Juda
 Tegen hem | op: hij | deed het, vol- | bracht de | groote Ver- | zoening.

Waarom is nu in 't eerste Vers de eerste voet geen *Dactylus*? Om dat men 't woord van *onsterflijke* niet anders uitspreken kan, dan met op de tweede Syllabe te leunen, welke daar door noodwendig tot de eerste van een' Voet wordt. Dus moeten de Syllabes *Zing on-*, die vooraf gaan, samen tot een' Voet op hun zelve worden. De twee laatste Syllabes daar en tegen van *onsterflijke* zijn zoo kort, dat men ze geen van beiden tot de

eerste Syllabes van een' Voet kan gebruiken; dus maaken zij met de voorige *Sierf-* famen een' *Dactylus* uit. In 't woord *Verlofsing* is even eens de middelste Syllabe lang, en de eerste kort: waar door in den derden Voet *Ver-* in *Verlofsing* zich bij de twee vroegeren *Sijllabes* voegt, en ook van den derden Voet een' *Dactylus* maakt. 't *Zondige* is er een op zich zelve. Dus plaatst weder *van* in den vierden Voet zich bij de twee voorige Syllabes, en maakt met hun famen op nieuw een' *Dactylus*. Het zoude verveelend zijn dit verder voor te zetten; doch men toetse dit aan de 6 volgende Versen; en men zal overal zien, dat, zoo dra men eene noodwendige lange Syllabe gevonden heeft, na ééne of twee korte, men ook een' nieuwen Voet heeft aangetroffen, 't geen dan van zelve bestemt, of de voorige een *Dactylus* of een *Spondeus* is. De groote regel derhalven in het scandeeren is deeze: Men bestemme, op de wijze die ik heb voorgeschreeven, welke Voeten in een Vers *Dactylusfen*, en welke *Spondeusfen* zijn. Men laate altijd op de eerste Syllabe in iederen Voet, en vooral op de eerste van iederen regel, de stem rusten. In een' *Spondeus* geeve men aan de tweede Syllabe bij het uitspreken denzelfden tijd als aan de eerste; in een' *Dactylus* aan de twee korte famen denzelfden tijd als aan de eerste die lang is. En men zal wel dra bespeuren, dat, zo de Dichter slechts geene lange Syllaben voorlegr, waar hij korte moest plaatsen, en weder omgekeerd, men zich weldra met de *Hexámeters* gemeenzaam zal maaken, en ze met het zelfde genoegen leezen als de *Alexandrijnsche Poësie*.

Tot hier toe heb ik slechts van de vier eerste Voeten in eenen regel gesproken. Zo men in dezelve het onbetwisbaare recht heeft, ze uit *Dactylusfen* of *Spondeusfen* te doen bestaan, zoo vindt men zich, ten opzicht der beide laatste, wat meer gebonden. Tot den vijfden wordt een Voet van drie, tot den zesden één van twee Syllaben gevorderd; en hier door krijgt dit soort van Versen, na eerst al de afwisseling genooten te hebben, die aan den Dichter toegestaan kon worden, op 't laatste wederom zoo veel eenvormigheid te rug, als noodig is om het binnen de paalen van één geslacht te houden, en tevens eene niet onbevallige harmonie: gelijk

't Zondige | Menschdom.

d'Aarde vol- | eindde.

Liefde der | Godheid.

en dergelijke aantoonen. En hier zelfs kan zich in enkele gevallen de Dichter eene uitzondering veroorlooven, en van den vijfden Voet een' *Spondeus* maaken: Van dezelve heeft zich KLOPSTOCK meer dan de Ouden, en, zoo ik meen, dikwijls met zeer veel voordeel bediend: 't zij door aan den laatsten regel van een' zin, of ook wel aan een' middelregel hier door eene andere scanſie te geeven als aan de voorigen, en dus de eenvormigheid op nieuw te breeken: 't zij door, bij plechtige gelegenheden, waar langzaamheid, deftigheid en nadruk vereischt wordt, aan het onderwerp met de Poëſie te hulp te komen. Zoo zegt God Zang I. vs. 143.

Ik breide

Mijnen | arm uit | door d'on- | eindigheid; | zegge: | Ik ben
Eeuwig.

of liever door *arm* in de uitspraak tot twee Syllabes te maaken, aldus:

Mijnen | arm | uit door d'on | eindigheid; | zegge: | Ik ben

Zoo ſtaat er ook Z. II. vs. 737.

De geheele Satan-Vergaadring

Steint in den | dood des | Middelaars | toe. Van | dat God | ſchiep af,
Hadden de eeuwen geen daad gelijk deeze gezien.

En indien KLOPSTOCK dus eene opéenvolging van *Spondeusen* in zulke omſtandigheden heeft weeten te gebruiken: niet minder ſtaan hem de *Dactylusen* ten dienst, wanneer er iets ſpoedigs, vliegens, of van wijden omvang moet voorgesteld worden. Hoe leevendig

wordt

wordt Z. I. vs. 646, de maatlooze kreits van Saturnus afgetekend, wanneer de Dichter Z. I. vs. 646. van de inwooners van een ander gestarnte zegt: Zij

Zien den ont- | saglijken | loop der van | maanen om- | wemelde | star niet.

Z. II vs. 488. dacht Satan van Jesus:

Nog | rasler dan | vliegende | wenken,
Sneller nog | dan ge | dachten der | Goden, door | gramfchap be | vleugeld,
Wast hij hemelwaard op.

En Z. III vs. 31. sleept een draaikolk, in den laaftten regel der geenen die haar zoo fchoon befchrijven,

d'Al te ge | rufte be- | wooners der | zee naar zich | af in de | diepte.

Andere bewijzen van fchildering, welke meer tot het weezentlijke der Poëfie dan tot de Profodie behooren, en die in den MESSIAS bij duizenden voorkomen, daar de Leezer ze ligtelijk zelve ontdekken zal, gaa ik met ftilzwijgen voorbij; en meene door het weinige, dat ik hier ter neder gefield heb, genoegfaame inlichting in de eerfte beginfelen van den Hexámeter aan min geoeffenden gegeven te hebben.

D E M E S S I A S.

E E R S T E Z A N G.

D. B. M. H. & S. I. A. S.

NEW YORK

D E M E S S I A S.

E E R S T E Z A N G.

Zing, onsterflijke ziel, de Verlossing van 't zondige Menschdom,
Die de Mesias in Menschen-natuur op d'Aarde voleindde,
En door welke hij Adams geslacht tot de liefde der Godheid,
Lijdend, aan 't kruis gedood, en verheerlijkt, weder verhoogd heeft,
5 Dus geschiedde Jehovahs wil. Zonder voordeel verhief zich
Satan tegen den Godlijken Zoon. Te vergeefs stond Juda
Tegen hem op: hij deed het, volbracht de groote Verzoening.
Maar, o daad, die alleen de geheel Barmhartige dóórziét,
Mag uit het donkre verschiet de Dichtkunst wel tot u naadren?
10 Heilig haar, scheppende Geest, voor wien ik in stilte hier neérkniel;
Leid haar, als uwe navolgerin, mij vol van verrukking,
Vol onverganklijke kracht te gemoet, in verhemelde schoonheid;
Rust haar toe met uw vuur, gij, die de diepten der Godheid
Peilt, en den mensch, uit stof geformeerd, tot een' tempel u heiligt!
15 Rein zij het hart! Zoo mag ik, al is 't met de beevende stemme
Van een' sterfeling, echter den Godverzoener bezingen,

En de vreeslijke baan, met verschooning bij 't struiklen, doorloopen.

Menschen, indien gij de hoogheid beeft, waar gij roen mee vereerd zijt,
Toen de Schepper der waereld Verzoener wierdt: o zoo hoort dan

20 Nu naar mijn Lied; en gij boven allen, gij weinige Eedlen,

Dierbaare tedere vrienden des minnenswaardigen Heilands,

Gij met het komende Waereldgericht gemeenzaame zielen,

Hoort mij, en zingt den eeuwigen Zoon door een Goddelijk leven.

Dicht bij de heilige Stad, die zich thans door blindheid ontwijdde,

25 En de kroon der verheven verkiezing onwetende wegwierp:

Eens de Stad der heerlijkheid Gods, de voedster der vroomen

Vaadren, doch nu een Altaar van bloed, 't geen moordenaars plengden:

Hier was 't, dat de Messias zich aan een Volk ontrukte,

Dat hem nu nog wel eedde, doch niet een zoo zuiver gevoel niet,

30 Als de Godheid, bij vorschenden blik, onberispelijk oordeelt:

Jesus ontweek dit onheiligt geslacht: Hier had wel de Schaare

Takken des Palmbooms gespreid; daar klonk wel haar gillend Hozanfa.

Maar te vergeefs. Zij kenden hem niet, dien zij Koning noemden;

Om den gezegenden Gods te zien, was hun oog te verdaisterd.

35 God daalt zelv' uit den hemel om lang. De machtige stemme:

Ziet, ik heb hem verheerlijkt, verheerlijken zal ik hem nogmaals.

Was de verkondigeres der tegenwoordige Godheid.

Maar zij waren, om God te verstaan, te kruipende zondaars.

Jesus nadert intuschen den Vader, die wegens het Volk, daar

40 Zich de stem tegen uitte, weêr toornig ten hemel om hoog recs.

Want

Want het besluit des Verbonds, om zijne Menschen te redden,
Wilde de Zoon nog eens den Vader plegtig vermelden.

Tegen Jerusalems Oostlijke zijde, daar rijst een gebergte,
't Welk op zijne spitse den grooten Middelaar dikwijls

45 Reeds bewaarde als in 't Heilige Gods, wen hij eenzaame nachten
Onder des Vaders oog in 't ernstige sinecken doorwaakte.

Naar dit gebergte begaf hij zich nu. De vroomme Johannes,
Niemand dan deeze, volgt hem tot aan de graven der Zienders,
Om, als zijn Godlijke Vriend, den nacht in 't gebed te volharden.

50 En de Heiland verhief zich van daar tot de kruin van 't gebergte.
Hier omscheen van den hoogen Moria hem 't vlammen dier offren,
Welke den eeuwigen Vader thans nog in schaduw verzoenden.

Van rondsom gaf de Palmboom hem koelte. Zachtere luchten,
't Suizen, daar God in wandelt, gelijk, omvloeiden zijn aanschijn.

55 En de Seraph, die Jesus op d'aarde tot dienst was gezonden,
Gabriel noemen de Hemelschen hem, stond feestlijk aan d'ingang
Tusfchen twee geurende Ceedren, en peinsde op 't heil van de menschen,
Dacht den triumph der Eeuwigheid na, toen nu de Verlosfer
Hem, om zijnen Vader t' ontmoeten, in stilte voorbij ging.

60 Gabriel wist het, dat thans de tijd der Verlosfing genaakte.
Deeze beschouwing verrukt hem; hij sprak met zachtere stemme:

Wilt gij den nacht, o Godlijke, hier in gebeden doorwaaken?
Of verlangen uw moede leden naar hunne verkwikking?
Zal ik voor uw onsterffelijk hoofd een leger bereiden?

65 Ziet het Cederen-spruitje strekt reeds zijn' groenenden arm uit,
 Naast het weeke Balsam-gewas. Bij het graf der Propheeten
 Groeit daar om laag het geruste mos in de koelende aarde.
 Zal ik hiervan, o Godlijke, u een leger bereiden?
 Ach, Verlosfer, hoe zijt gij vermoeid! Ach, hoe veel verdraagt gij
 70 Hier op aarde, uit vuurige liefde voor Adams nakroost!

Gabriel sprak het. De Heiland beloont hem met zegenende oogen,
 Staat vol ernst op de hoogte des bergs, bij den naderen hemel.
 Daar was God. Daar badt hij. De Aarde klonk onder zijn voeten,
 En een loopend gejuich doordrong de poorten des Afgronds,
 75 Toen zij zijn machtige stem diep in de laagte vernamen.
 Want zij was het niet meer, de stem des vloeks, en de stemme
 Aangekondigd in storm, gesproken uit donderend onweér,
 Welke de Aarde vernam. Zij hoorde des Zegenaars rede,
 Die beslooten had eens haar met eeuwig schoon te vernieuwen.

80 Rondom lagen de heuvels in liefelijke avondscheemring,
 Even als bloeiden zij weder, naar 't beeld van Eden geschapen.
 Jesus sprak. De Vader en hij doorzagen den inhoud
 Grenzeloos. Enkel dit mag 's menschen stem er van zeggen:
 Godlijke Vader, de dagen van 't eeuwig Verbond en van redding

85 Naderen mij, de dagen tot grooter werken verkooren,
 Dan de schepping, die gij met uwen Zoon hebt voleindigd.
 O zij pralen zoo schoon in mijn oog, zoo heerlijk als eertijds,
 Toen wij, de rei der tijden doorziende, de dagen der toekomst

Door

Door mijn Godlijk aanschouwen gemerkt, en glansrijker zagen.
90 U slechts is het bekend, hoe wij toen met de volste eensgezindheid,
Gij, mijn Vader, en ik en de Geest de Verlossing beslooten.
In de stilte der Eeuwigheid, eenzaam, en zonder het schefsel
Waren wij bij elkander. Vol onzer Godlijke liefde,
Zagen wij op de menschen, die nog niet ademden, neder.
95 Edens zalig kroost, onze schefselen, ach hoe ellendig
Waren zij, eens onsterflijk, nu stof en ontcierd door de zonde!
Vader, ik zag hunne ellende, en gij mijne traanen. Toen spraakt gij:
Laaten wij in den mensch het beeld der Godheid herscheppen.
Dus beslooten wij ons geheim, het bloed der verzoening,
100 En de schepping der menschen vernieuwd tot het eeuwige Godsbeeld!
Hier verkoos ik mij selv' om de Godlijke daad te volvoeren.
Eeuwige Vader, dat weet gij, dat weeten de heemlen, hoe vuurig
'k Steeds federt dit besluit naar mijne vernedering haakte!
Aarde, wat waart gij dikwijls, in laage verdwijnende verte,
105 Mijn verkooren, begunstigder oogwic. En gij, o Canan,
Heilig land, wat hing mijn onafgekeerd oog niet geduurig
Aan den heuvel, dien 'k reeds met het bloed der belofte vervuld zag!
En hoe beeft mij mijn hart van strelende golvende vreugden,
Dat ik zoo lang reeds mensch ben, zoo veel Oprechten voor mij zich
110 Reeds verzaamen, en nu haast alle geslachten der menschen
Mij zich heiligen zullen! Hier lig ik, Godlijke Vader,
Nog naar uw beeld getooid met al de trekken der menschheid

Biddend voor u: doch haast, ach haast zal uw doodend gericht mij
Bloedig misvormen, en onder het stof der dooden begraaven.

115 'k Hoor u reeds, Rechter der waereld, ik hoor van verre u en eenzaam
Komen, en onverbiddelijk door uwe hemelen heengaan.

Reeds doordringt mij een rilling, voor alle geslachten der geesten
Ongevoelbaar: ja' wen gij hen ook met de gramfchap der Godheid
Doodde, nog dan ongevoelbaar. Reeds zie ik den Hof in het duistre

120 Voor mij liggen, en zink in 't laage stof voor u neder,
Ligge en bidde en wringe mij, Vader, in 't koude doodzweet.
Ziet hier ben ik, mijn Vader, ik wil des Almachtigen gramfchap,
Al uwe oordeelen wil ik met diepe gehoorzaamheid dulden.

Gij zijt eeuwig! geen eindige geest heeft een toornige Godheid,
125 Geen nog ooit den Oneindigen doodend met eeuwige doodftraf
Gantsch overdacht, en geen één ondervonden. God alleen kon
God verzoenen. Verhef u, o Rechter der waereld! Hier ben ik!
Dood mij, en neem mijn eeuwig offer tot uwe verzoening.

Nog ben ik vrij, nog kan ik u bidden: dan opent de hemel
130 Met Myriaden van Seraphim zich, en geleidt mij al juichend,
Vader, terug in triumph naar uw' verhevenen Zetel!

Maar ik wil lijden, wat geen van deeze Seraphs bevatten,
Wat geen denkende Cherub in diepe overpeinzingen inziet,
Ik wil lijden, den vreeslijkften dood Ik de Eeuwige lijden!

135 Verder fprak hij, en zeide: ik heffe mijn hoofd naar den hemel,
Mijne hand in de wolken, en zweere u bij mij zelve,

Ik die God beñ als gij: Ik wil de Menschen verlossen.

Jefus fprak 't, en rees op. Er was in zijn aangezicht hoogheid,
Rust der ziele, en ernst en ontferming, toen hij voor God ftond.

140 Maar onhoorbaar voor d'Englen, door zich en den Zoon slechts vernomen,
Sprak nu d' eeuwige Vader, en keerde 't betrachtende aanschijn
Naar den Verzoener heen. Ik breide mijn hoofd door de Heemlen,
Mijnen arm uit door d' oneindigheid; zegge: Ik ben
Eeuwig! en zweere u Zoon: Ik wil de zonde vergeeven.

145 Dus fprak God, en hij zweeg. Terwijl de Eeuwigen fpraken,
Ging een beeving, met eerbied vervuld, de gantsche Natuur door.
Zielen die nu pas wierden, en van geen denken nog wisten,
Sidderden, en gevoelden voor 't eerst. Een hevige rilling
Vatte den Seraph; hem klopte het hart; rondom hem lag wachtend,
150 Zwijgend, zijn Waereldkring, als d'Aarde bij 't naderend onweér.
Teëre verrukking kwam slechts in de ziel des toekomenden Christens,
En een lieflijk bedwelmend gevoel van het eeuwige leven.
Maar onzinnig, en enkel nog voor vertwijffeling vatbaar,
Machteloos om tegen God iets te denken, stortten in d'afgrond

155 Van hunne troonen de geesten der Helle. Toen ieder neêrzonk,
Stortte er op ieder een rots, brak onder ieder de diepte
Stormend weg, en dondrend weergalmt de benedenfte Helle.

Jefus ftond nog voor God, en het lijden zijner Verlofing

Nam nu een' aanvang, een voorgevoel, 't geen in geduchte nabijheid

160 Grenst aan het waare: Hoe God van de hoogte des troons als zijn Rechter

Komen, hoe 't vonnis der ijslijkste menschen met schuld hem belaa-den,
 Hoe hij, met bloed bestroomd, den dood der kruisiging sterven
 Zoude op Golgotha. Gabriel lag in de verte op zijn aanschijn
 Diep aanbeddend, door nieuwe gedachten op 't hoogste verheven.
 165 Sedert de eeuwen die hij doorleefde, zoo lang als de ziel zich
 d'Eeuwigheid voorstelt, wanneer zij op vleuglen van snelle gedachten
 't Loggere ligchaam ontvliegt: hij had sedert alle die eeuwen
 Zulke verheven gedachten nog nooit ondervonden. De Godheid,
 Haare Verzoenden, de eeuwige liefde des Godlijken Heilands,
 170 Alles ontdekt zich aan hem. God vormde deeze gedachten
 In des Ontferlijken geest. Nu dacht Jehovah zich zelven
 Als den Ontfermer van zijne geschaapnen. De Seraph verhief zich,
 Stond, en verbaasde, en badt, en onuitspreeklijke vreugden
 Sidderden door zijn hart, en licht en verblindend geschitter
 175 Ging van hem uit. De Aarde versmolt in hemelschen luister
 Onder hem weg, zoo dacht hij. De Godlijke Middelaar zag hem
 Met zijnen glans de kruin van 't gantsche gebergte vervullen.
 Gabriel, riep hij, verberg uw gedaante, gij dient mij op d'Aarde!
 Spoed u om dit gebed voor mijnen Vader te brengen.
 180 Laaten de edelsten onder de menschen, de zalige Vaders,
 Laat de vergaderde Hemel de volheid der tijden verneemen,
 Daar hij met hartlijk, met brandend verlangen naar uitzag. Daar boven
 Schittere in Engelen glans de Gezant des Middelaars Jesus!
 Zwijgend, met Goddelijk vrolijk gelaat, verhief zich de Seraph.

Van

185 Van den Olijfberg zag Jesus hem na. De Godlijke aanschoude
Reeds wat de Seraph deed bij den troon der heerlijkheid Godes,
Eer hij nog in zijne vlucht de Zonnen des Hemels bereikte.

Thans verhieven er zich weêr nieuwe verborgen gesprekken
Tusfchen Jehovah en hem, van noodlot-ontwikklenden inhoud,
190 Heilig, vreesflijk, geducht, vol nimmer gehoopte befifing,
Zelfs voor Onfterflijken donker, gesprekken van dingen die namaals
Gods verloffing voor alle gefchaapnen verheerlijken zullen.

Gabriel vliegt in dien tijd naar de buitenfte flikkring des Hemels
Als een morgen om hoog. Hier vervullen maar Zonnen den omkring,
195 En als een hulfel, uit ftraalen geweeft des oorfpronklijken lichtklomps,
Trekt zich haar glans om den Hemel rond. Geen fcheemrende Aardkring
Nadert des Hemels vernielenden blik. Ontvliedend, van verre
Gaat de bewolkte natuur voorbij. De waerelden snellen
Klein, onbemerikbaar heen, gelijk voor des wandelaars voeten
200 Nietig ftof, door wurmen bewoond, dan op en dan neêr fluift.
Om den Hemel rond zijn er duizend geopende wegen,
Lange wegen, wier eind men niet ziet, van Zonnen omgeeven.

Door den fchittrenden weg, die naar de Aarde zich heen wendt,
Vloeide na haare fchepping, een froom der Hemel-klaarheid,
205 Aan den voet des troons ontfpringende, eens neder naar Eden.
Over dien froom, of langs zijn' oever, verheven door verwen,
Die naar de verwen des regenboogs of des morgens gelijken,
Kwamen Englen en God te dier tijd, tot gemeenzaamen omgang,

Bij de menschen. Doch ras wierdt de stroom weér naar boven geroepen,
 210 Toen door zonde de mensch in een' vijand des Heeren zich omschiep.
 Want de Onsterflijken wilden niet meer, in zichtbaare schoonheid,
 Streeken zien, die voor hun des doods verwoesting ontcierde.
 En zij begaven al rillend zich weg. De vreedsaame bergen,
 Waar nog het voetspoor des Eeuwigen was; de ruischende boschen,
 215 Welken voorheen het gesuis van Gods nabijheid bezield; ;
 Zalige, stille dalen, die eens de Jeugd uit den Hemel
 Gaarne bezocht; de priëelen, in welker schaduw de menschen
 Eens, overstromend van vreugd en blijde bevindingen, weenden,
 Om dat God ze voor d'eeuwigheid schiep: al d'Aarde droeg thans
 220 't Juk der vervloeking, was van haar eertijds onsterflijke kindren
 't Gaapende graf. Doch dan, als de morgenstarren verjeugdigd
 Eens uit de asch van het waereldgericht in triumph weér verrijzen;
 Als dan God de kringen der waerelden met zijnen Hemel
 Door een alömtegenwoordig aanschouwen alle vereenigt:
 225 Dan zal ook de Æthérische stroom van zijn hemelsche bronwel
 Weér naar het nieuwe Eden zakken met helderder schoonheid.
 Nooit zal dan zijn oever van grootsche vergaadringen leeg zijn,
 Die naar de Aard', als gespeelen der nieuwe Onsterflijken, zweeven.
 Deeze is de heilige weg, met welken Gabriel voortgaat,
 230 En van verre den Hemel der Godlijke heerlijkheid nadert.
 Midden in de verzaamling der Zonnen schittert de Hemel,
 Rond, onmeetbaar, 't oorspronkelijk tafreel van de waereld, de volheid

- Elker zichtbaare schoonheid, die zich, als vluchtige beeken,
Overal door de oneindige ruimte nabootfende uitgiet.
- 235 Als hij voortzweeft, dan galmen des zweevenden Harmoniën,
Op de vleuglen des winds, van hem naar de stranden der Zonnen
Ruisfchend over. De liedren der Godlijke Harpenspeelers
Klinken met macht, als bezielend, daar tusfchen. Zoo gaan er vereenigd
Toonen en lof voorbij, voor hem die het oor geformeerd heeft.
- 240 Even gelijk zijn blijmoedige blik in den vorm zijner werken
Vreugde fchept, zoo vermaakte ook het Hemel-gezag zijne ooren.
Gij die mij hemelfche liederen leert, gezellinne der Englen,
Gods aanschouwfter, gij hoorfter van edele onfterflijke ftemmen,
Meld mij, Sionitinne, het lied dat de Englen nu zongen.
- 245 Wees gegroet, gij heilig land der verfchijningen Godes!
Hier vertoont zich ons God, die hij is, die hij was, die hij zijn zal,
Ziet, den zaligen zonder omhulfel, en niet in de fcheemring
Der van verre nabootfende waerelden. In de vergaadring
Uwer Verlosten zien w' u, dien g'ook dat zalig gezicht gunt.
- 250 Ach oneindig volkomen zijt gij! Al geeft u de Hemel
Naamen, al wordt d'Onuitspreekelijke ook Jehovah geheeten:
Echter zoekt ons gezang, door krachten der eerfte bezieling
Levendig, vruchtloos uw beeld; op uwen luister gevestigd,
Kunnen gedachten zich over uw Godheid pas onderhouden.
- 255 Ecuwige, gij zijt alleen in uwe grootheid volkomen!
Iedre gedachte, o Eerfte, waar mede g' u zelven dóórziet,

Is veel meer verheven, veel heiliger dan de betrachtung,
 Die gij in stilte op al het door u geschapene neêrlaat.
 Echter naamt gij 't besluit ook buiten u Wezens t' aanschouwen,
 260 En op hen uw bezielenden adem neder te laten.
 Eerstelijk schiept gij den Hemel, toen ons, de bewoondren des Hemels.
 Ver was nog uw geboorte te rug, gij jongere Aardkloot,
 En gij Zon, en gij Maan, gezellinnen der zalige Aarde.
 Eerstgeboorne der schepping, hoe was het u bij uwe wording,
 265 Toen zich, na eene ondenkbaare eeuwigheid, God tot u neêrliet,
 En u verkoos tot de plek der heerlijkheid en des aanschouwens?
 Uw onmeetbaare kring, tot het Aanweezen opgeroepen,
 Vormde zich tot zijne gedaante; de scheppende stemme
 Wandelde nog met het eerste gedruis van kristallene Meiren.
 270 Hunne kusten, die tot gebergten, als waerelden, reezen,
 Hoorden haar, maar geen Onsterflijke nog. Toen stond gij, o Schepper,
 Op den nieuwen verhevenen troon u zelven beschouwend,
 Eenzaam en ernstig. Ontmoet met gejuich de denkende Godheid!
 Toen, ja toen schiep hij u, gij Seraphim, Geesten-wezens,
 275 Vol van gedachten, vol stoute kracht, om des Scheppers gedachten,
 Die hij in u van zich zelven verwekt, aanbiddend te vatten.
 Halleluja, een plechtig Halleluja, ô Eerste,
 Zy u door ons onophoudend gezongen! Tot de eenzaamheid spraakt gij:
 Wees niet meer! tot de Wezens: ontwikkelt u, Halleluja!
 280 Onder het lied, dat na het Driemaal-heilig de Hemel

Altijd zingt, had nu des Middelaars heilige Bode
 Ééne der Zonnen, het dichtst bij den Hemel, schittrend betreedén.
 Overál zwijgen de Seraphim thans, en viéren de wenken,
 Die, als belooners des lofgezangs, van God op hen straaldén.
 285 En zij ontdekten den blinkender Seraph aan 't Zonnen-meir. God
 Zag hem aan, en de Hemel met God. Al knielende bad hij.
 Tweemaal den tijd, in welken een Cherub den naam van Jehovah,
 Diep in 't gebed, en het Driemaal-heilig der eeuwigheid uitspreekt,
 Wordt hij met Gods aanschouwen vereerd. d'Eerstgeboorne der Troonen
 290 Vliegt daarop neder, om plechtig hem voor Jehovah te voeren.
 God noemt hem den Verkoornen, de Hemel Elóá. Van al Gods
 Schepflen is hij de grootste, is de naaste aan den Ongeschaapnen.
 Schoon is ééne gedachte van Gods Verkoornen, Elóá,
 Als de geheele ziel van den mensch, voor de Godheid geschapen,
 295 Wen zij, haarer onsterfelijkheid waardig, vol denkbeelden napeinst.
 Zijn rondomziende blik is schooner dan lentemorgens,
 Lieflijker dan de starren, toen deeze voor 't oog van den Schepper,
 Jeugdíg schoon, en vol licht, voorbijvloogen met haare dagen.
 God schiep hem het eerst. Uit bloozend morgenrood schiep hij
 300 Hem een Æthérisch ligchaam. Een Hemel vol luchtige wolken
 Vloeyde om hem rond, toen hij wierdt. God hief hem met opene armen
 Uit de wolken, en zei' tot hem zegnend: Hier ben ik, mijn schepfel!
 En op eens zag nu Elóá den Scheppenden voor zich,
 Zag in verrukkingen aan, en stond, en zag met bezieling

305 Wederom aan, en zonk in Gods aanschouwing verlooren.
 Eindelijk sprak hij, en zeide den Eeuwigen alle gedachten,
 Die hij had, de nieuwe verheven bevindingen alle,
 Die hem het groote hart doorstroomden. De waerelden zullen
 Allen vergaan, en weér op nieuw aan hunne asch zich ontrukken,
 310 Gantsche eeuwen zullen dan eerst in de eeuwigheid ingaan,
 Eer de verhevenste Christen die groote bevindingen waarneemt.
 En Elóa kwam thans, op versch ontwaakende stralen,
 In zijne schoonheid neér tot den afgezonden Engel,
 Om hem naar 's Middelaars Outer te leiden. Nog ging hij van verre,
 315 Toen hij reeds Gabriel kende. De Seraph versmolt in verrukking,
 Nu hij één' der Onsterflijken vondt, met wien hij voor deezen
 Iederen kring der scheppingen Gods, en al hun bewooners
 Zag, en met wien hij famen onvolgbaarer daaden volvoerde,
 Dan door zijn edelste leden 't vereenigde Menschdom verricht heeft.
 320 En zij ontdekten hun' glans nu minnende reeds aan elkander.
 Snel, met vuurig geopende armen, met hartlijke blikken
 Vloogen zij naar elkaâr. Zij fidderden beiden van vreugde,
 Toen zij elkaâr omarmden. Zoo fidderen Broeders, die beiden
 Deugdzzaam zijn, en beiden den dood voor 't Vaderland zochten,
 325 Als zij, van heldenbloed nog vol, zich na eeuwige daaden
 Weérzien, en zich voor hun' nog grooteren Vader omärmen.
 God aanschouwde en zegende hen. Zoo gingen zij beiden,
 Heerlijker nog door de vriendschap den troon des Hemels ontmoeten.

En

En dus naderden zij bij 't Allerheiligste Godes.
330 Dicht bij de heerlijkheid Gods, en op een' berg in den Hemel,
Rust de nacht van het Allerheiligste. Een helder gefchitter
Waakt inwendig om Gods geheim. Het heilige Donker
Weert van het Binnenste slechts de oogen der Englen. God opent
Soms het scheemrend gordijn door almachtdraagende dondren
335 Voor het gezicht der hemelsche aanschouwers. Zij zien en aanbidden.
En op eens stond voor Gabriëls oog nu het Outer des Heilands
Bij den ingang van 't Allerheiligste, als een gebergte,
Onbewolkt. Hij zag het, en ging in feestlijke schoonheid,
Priesterlijk naar het Altaar, en droeg twee goudene schaaLEN
340 Vol met heilig reukwerk, en stond diepzinnig aan 't Outer.
Nevens hem stond Elóa, en riep uit zijne harpe
Godlijk Musiek, om den offrenden Seraph voor te bereiden
Tot het verheven gebied. Hij hoort het; zijn vlamme geest vliegt
Hooger nog op door de machtige harp: gelijk d'Oceaan zwelt,
345 Als de stem des Heeren op hem in stormwinden wandelt.
Gabriël zag God, en zong met machtige stemme.
Thans verneemt de eeuwige Vader, thans hoort de Hemel,
Middelaar, uw Verzoeningsgebed. God zelf stak het offer
Wonderlijk aan, en heilige rook steeg met het gebed op,
350 Stilverzellend, verhief zich daarna al hooger, en welde,
Als een geheele Hemel van d'aardsche gebergten, tot God op.
d'Eeuwige had tot nu toe steeds 't oog op d'Aarde gevestigd.

Want nog geduurig hieldt de Zoon uit de volheid der ziele
 Met den Vader gesprekken van noodlot-ontwikklenden inhoud,
 355 Heilig, vreeslijk, geducht, vol nimmer gehoopte beslissing,
 Zelfs voor Onsterflijken donker, gesprekken van dingen, die namaals
 Gods Verlossing voor alle Geschaapnen verheerlijken zullen.
 Doch nu vervulde op nieuw Jehovah's oog weêr den Hemel;
 Ieder ontmoette plechtig en stil het Godlijk aanschouwen.
 360 Allen verwachten de stemme des Heeren. De hemelsche Ceder
 Ruischte niet, d'Oceaan zweeg langs zijn klimmende kusten.
 Godes leevende wind bleef tusschen de koperen bergen
 Onbeweeglijk, en wachtte met uitgebreide vleugels
 Op het daalen der stemme des Heeren. Onweders klommen
 365 Langzaam het Allerheiligste af, tot den wind daar hij wachtte.
 Doch de Eeuwige sprak nog niet. De heilige dondren
 Waren alleen vermelders van 't naderend Goddelijk antwoord.
 Toen zij zweegen, ontsloot voor het juichend gezicht van de Troonen
 God openbaarend zijn Heiligdom, om de verlangende Troonen
 370 Tot de verheven gedachten des Eeuwigen voor te bereiden.
 En nu wendde zich Urim vol ernst, met diepzinnigheid Godes,
 Cherub Urim, dien d'eeuwige Geest zich 't vertrouwelijkt mededeelt,
 Naar den grooten Elóa, en sprak: Wat ziet gij, Elóa?
 Seraph Elóa stond op, ging langzaam voorwaards, en zeide:
 375 Ginds aan de gouden pijlers, daar zijn labijrinhische taafelen,
 Vol voorzienigheid; voorts zijn er boeken des levens, die 't blaazen

- Van geweldige winden doet opstaan, die naamen bevatten
 Van toekomende Christenen, nieuwe beloonende naamen,
 's Hemels onsterfelijkheid. Even gelijk zich de boeken des Oordeels
 330 Vreeslijk oopen, als waaijende vaendlen van strijdende Seraphs!
 Doodend gezicht voor die laage zielen, die God wederstonden!
 O hoe ontwikkelt zich God! Ha! Urim, in heilige stilte
 Flikkren de kandelaars ginds in de zilveren wolk; ja zij flikkren
 Duizend bij duizend, een schaduw der Godeverzoende gemeenten!
 335 Tel het, Urim, het heilig getal. De waerelden, Seraph,
 Ziet, der Englen gekroonde daaden, de vreugden der Englen
 Kunnen wij tellen; edoch de gevolgen der groote Verlossing,
 Gods ontfermingen niet. Toen sprak Elóa: Ik zie zijn'
 Rechterstoel staan! Gij zijt schriklijk, Mesias, gij Rechter der waereld!
 390 Let op den vorm des verhevenen stoels. Hij doodt in de verte!
 Let op den gloed, ter wraake bereid! Een leevende stormwind
 Heft hem in dondrende wolken om hoog. Verschoon, o Mesias,
 Rechter der waereld, met eeuwigen dood gewapend, verschoon tog!
 Dus onderhielden zich met elkander Elóa en Urim.
 395 Zevenmaal had de donder het heilige Duister ontflooten,
 En de stem des Eeuwigen kwam zachtzweevende neder.
 God is liefde. Die was ik, eer mijne scepflen bestonden.
 Toen ik de waerelden schiep, was ik die. Thans bij het volvoeren
 Mijner geheimste verhevenste daad ben ik even dezelfde.
 400 Doch door den dood des Zoons zult gij mij, der waerelden Rechter,

Gantsch leeren kennen, met nieuwe gebeden den Vreeslijken bidden.
 Zo u dan d' arm des Rechters niet hielt, zoo zoudt g' in 't aanschouwen
 Deezes ontzaglijken doods verteerd worden: want gij zijt eindig.

En hij zweeg die verzoend moest worden. De diepe verbaazing

405 Vouwde heilige handen voor hem. Nu wenkt hij Elóa,

En de Seraph verstond de meening in 't oog van Jehovah,

Keerde zich naar de hemelsche hoorders, en zeide tot deezen:

Ziet den Eeuwigen aan, gij van ouds verkoorene Oprechten,

Heilige kinderen. Leest in zijn hart, gij waart hem het liefste

410 Zijner gedachten, toen 't heil des Verlofsenden door hem gedacht wierdt.

Hartelijk hebt gij verlangd, de Heere is zelv' uw getuige,

Eindelijk de dagen des heils te zien, en zijnen Mesfias.

Weest gezegend, gij kinderen Gods, uit den Geeste geboren!

Juicht, gij kindren, g' aanschouwt den Vader, het Wezen, der Wezens.

415 Ziet, de Eerste en de Laatste, die is hij en eeuwig Ontfermer.

Hij die van eeuwigheid is, dien geene schepslen begrijpen,

God, Jehovah, laat thans tot u zich vaderlijk neder.

Deeze Vredegezant, van zijn' Zoon tot ons over gezonden,

Is bij het hooge Outer om uwentwille gekomen.

420 Waart gij niet tot getuigen der groote Verlofsing gekooren,

O zoo hadden z' elkaar in verre stilde onderhouden,

Eenzaam, geheim, onuitvorschlijk. Doch gij, gij kindren der Aarde,

Moet de dagen met vreugde, met eeuwig juichen, voleinden,

Wij met ulieden! Wij willen den gantschen verborgen omvang

- 425 Uwer Verlossing doorzien; met veel verhelderder oogen
Zullen wij deeze geheimen doorzien, dan uwes Verlosfers
Vroome, weenende vrienden, die nog in duisternis doolen!
Ach! maar zijne verlooren vervolgers! Lang heeft ze Jehovah
Uit de heilige boeken gedelgd! doch zijnen Verlosten
- 430 Zendt hij Goddelijk licht! Zij moeten het bloed der Verzoening
Niet met weenende oogen meer zien. Zij zullen 't aanschouwen,
Hoe zich voor hun zijn stroom verliest in het eeuwige leven.
O dan moeten zij hier, getroost in d'armen des vredes,
Feesten des lichts en der eeuwige rust triumpheerende vieren.
- 435 Seraphim, en gij zielen, verlostes Vaadren des Heilands,
Vangt de feesten der Eeuwigheid aan. Zij duuren van heden
Steeds met d'Onëindigheid voort. De nog sterflijke kindren der Aarde
Zullen, geslacht na geslacht, tot u zich alle vergaadren,
Tot dat z'eens gevolmaakt, met het nieuwe ligchaam omgeeven,
- 440 Na het volbrachte gericht tot ééne zaligheid komen.
Gaat onderwijl van ons uit, gij verheven Englen der troonen;
Meldt den Beheerschen der scheppingen Gods', dat zij zich tot de viering
Deezer verkooren, zoo zeer geheimzinnige dagen bereiden.
En gij vroomen van 't Menschengeslacht, gij Vaadren des Heilands:
- 445 Want van dat gebeente der sterfelijkheid, dat gij in d'aarde,
Rijpende voor de verrijzing, te rug liet, stamt de Mesias
Af, hij die God is en mensch! ook u is de vreugde gegeven,
Die, met het gevoel zijner Godheid, God slechts bij zich zelven

Gantschlijk bevindt; onsterflijke zielen, vliegt naar de Zonne,
 450 Welke den kring der Verlofing omfchijnt. Hier zult gij van verre
 Uwes Verlofers en Zoons verzoenende daaden betrachten.
 Daalt langs deezen lichtweg om laag. Uit geheel haaren omtrek
 Lacht de wijde Natuur u toe met d'oorspronkelijke fchoonheid.
 Want Jehovah wil zelf', na den omloop van alle deez' eeuwen,
 455 Weder een' Rustdag Gods, den tweeden verhevener Sabbath,
 Bij zich vieren. Veel grooter is deeze, dan d'eerfte, beroemde,
 Die van u, gij verheven Wezens, Seraphifche fchaaren,
 Heilig bezongene dag, dien gij, toen alles voltooid was,
 Eens op het feest der Schepping gevierd hebt. Gij weet het, o Geesten,
 460 Hoe zich de nieuwe Natuur in minnenswaardige fchoonheid
 Toen verhief, hoe in uw gezelfchap de Morgenftarren
 Voor den Schepper zich boogen. Doch nu, nu zal zijn Mesfias,
 Zijn onsterflijke Zoon, veel grootere daaden volbrengen.
 Haast u, maakt het zijn' fchepfen bekend. Mer de vrije onderwerping
 465 Van den hoogverheven Mesfias begint nu zijn Sabbath.
 Sabbath van 't eeuwig Verbond, heeft hem God Jehovah geheeten.
 Vol van verbaasdheid zweeg Elóá; de Hemel zag zwijgend
 Naar het Allerheiligfte omhoog. God wenkte den bode
 Des Verlofers; terftond klom deeze den bovenften troon op.
 470 Daar ontving hij voor Uriël en de Befchermers der Aarde,
 Nopens de wondren bij 't fterven des Zoons, geheime bevelen.
 En de Troonen daalden terwijl van hun zetelen neder.

Gabriel volgde. Zoo dra hij het Altaar der Aarde nabij kwam,
Hoorde hij zuchten, van verre uit de hooge gewelven gedreeven,
475 Welke met weenenden klank naar 't heil der menschen verlangden.
Doch boven alle de stemmen verhief zich de stem van den eersten
Onder de menschen. Hij peinsde op den val, al d'eeuwen de rei af.
Dit is het Altaar, van welk, op Patmos stranden, de Ziender
Van het nieuwe bloedend Verbond het hemelsch tafreel zag.
480 Hier was het, dat zich de martelaarsstem in hooge gewelven
Klaagend verhief; hier weenden de zielen Engelen-traanen,
Om dat de Rechter den dag, den dag der wraake, nog uitsfelt!
Toen de Seraph nu op het Altaar der Aarde zich neêrliet,
Vloog hem Adam snel te gemoet, met het heetste verlangen,
485 Niet onzichtbaar: een zweevend ligchaam, gevormd uit klaarheid,
Was den zaligen Geest tot een schitterend hulfel gegeven.
Zijne gedaante zoo schoon, als het Goddelijk beeld, dat de Schepper
Voor zich zag, toen hij peinzende stond om Adam te scheppen;
Toen, in den vruchtbaaren schoot van 't levenwaasfemend Eden,
490 Onder hem heilige grond van den grond zich scheurde, en een mensch wierdt.
Dus gevormd kwam Adam nader. Een lieflijke glimlach
Maakte zijn aanschijn als Godlijk, hij sprak met verlangende stemme:
Wees gegroet, begenadigde Seraph, gij bode des vredes.
Toen zich de stem liet hooren van uwe verhevene zending,
495 Hief zich mijn geest al juichende om hoog. Gij, dierbre Mesfias,
O dat ik ook, als hier deeze Seraph, liefstallig u zien kon

In die menschlijke schoonheid, ach in die ontfermingsgedaante,
 Die gij verkoost om in haar mijn gevallen geslacht te verzoenen.
 Toon mij, Seraph, het spoor, door mijn' Verlosfer betreeden,
 500 Mijnen Verlosfer en vriend; ik wil hem van verre maar volgen!
 Ruststée van dat gebed, waar onze Heiland zijn aanschijn
 Ophief, en zwoer, hij wilde de kindren van Adam verlossen,
 Mocht u de eerste der zondaars met vreugdetraanen aanschouwen!
 Ach ik was immers voorheen uw eerstgeboorne bewooner,
 505 Moederlijk land, o Aarde! hoe haak ik naar u daar om laag weér!
 Uwe landsdowen, vernield door het donderwoord der vervloeking,
 Zouden mij in des Mesfias gezelschap, dien ook een zoodanig
 Ligchaam des doods omkleedt, als ik ginds in het stof terug liet,
 Lieflijker zijn dan uw velden, naar Hemelsche beemden geschapen,
 510 O Paradijs, verlooren Hemel! zoo zeide hij vuurig.
 Eersteling van het verkooren geslacht, ik zal uw begeerten,
 Sprak de Seraph, met vriendlijke stem, den Verzoener vermelden.
 Is het zijn Godlijke wil, zoo zal hij Adam gebieden
 Zoo hem te zien als hij is, de vernederde heerlijkheid Godes.
 515 d'Engelen hadden nu reeds den Hemel plegrig verlaaten,
 En zich alóm in de kringen der waerelden spoedig gevestigd.
 Gabriël zweefde alleen omlaag naar de zalige Aarde,
 Die de nabuurige kring van snel voorbijgaande starren
 Stil met zijnen alómtegenwoordigen morgen begroette.
 520 Tevens klonken in 't rond de nieuwe naamen der Aarde.

- Gabriël hoorde ze: Gij Koninginne onder de Aarden,
Oogwit der Gefchaapnen, vertrouwdste vriendinne des Hemels,
Tweede woning der heerlijkheid Gods, onvergaanbre getuige
Dier geheime verhevene daad des grooten Mesfias!
- 525 Dus weërgalmde de omkring, van Engelen-stemmen doortrokken.
Gabriel hoorde 't, doch kwam met spoedende vlucht op de Aarde.
Hier zonk sluimering nog met koelte in de dalen, en stille,
Donkre, gezellige wolken bedekten nog haare gebergten.
Gabriël ging in den nacht, en zocht met verlangende blikken
530 God den Mesfias. Hij vondt hem in eene laage valleie,
Die tusfchen zijne toppen de hemelfche Olijfberg uitholt,
Hier was, diep in gedachten verlooren, de Godverzoener
Ingefluimerd. Een hellende rots was des Godlijken leger.
Gabriel zag hem vóór zich in ligte lieflijke flumring,
535 Stond met bewondering stil, en onafgekeerd zag hij de fchoonheid
Aan, die het menfchelijk maakfel ontving, met de Godheid vereenigd.
Vreedfaame liefde, en trekken van 't toelagchen Gods vol genade,
Gunst en goedheid, ook traanen der eeuwigtrouwe ontferming
Lieten op zijn gelaat den geest des Menfchenvriands leezen.
540 't Afdrukfel echter was door de houding des flaaps wat verdonkerd.
Zoo ziet een zweevende Seraph de half onkenbre gedaante
Onzes bloeienden Aardbols bij lente-avonden liggen,
Als nu aan den eenzaamen Hemel de Avondftar opgaat,
En den Wijzen noodigt uit fchemerende preeelen

545 Haar t'aanschouwen. De Seraph sprak eindlijk na lange betrachtling:

o Gij, wiens alweetenheid zich door de Hemelen uitbreidt,

Gij die mij hoort, hoe zeer uw ligchaam van aarde daar sluimert,

'k Bracht met oplettenden spoed al uw bevelen ten uitvoer!

Toen ik het deed, openbaarde mij d'eerste der menschen, hoe zeer hij

550 Naar het zien van uw aanschijn, verheven Heiland, verlangde.

Thans zal ik weder, zoo heeft het uw groote Vader geboden,

Om de Verzoening meê te verheerlijken, d'Aarde verlaten.

Zwijgt intusfchen gij fchepflen in 't rond. De vluchtigfte blikken

Deezer snellende tijd, terwijl uw Schepper nog hier is,

555 Moeten u dierbaarder zijn, dan alle die eedwen, waar in gij

Uwe menschen met nijvre, met vlijtige zorg gediend hebt.

Zwijg, geraas van de lucht, in deeze woestijne der graven,

Of verhef u zacht met stil en sidderend suizen.

En gij, drijvende wolken, laat diepere rust naar beneden

560 Uit uwe golvingen thans in de koele schaduwen daalen.

Ruisch niet, Ceder, en zwijg, o bosch, voor den sluimrenden Schepper.

Dus verloor met zorgvuldigen toon zich de stemme des Seraphs.

En hij spoedde zich naar de Vergaadring der heilige Wachters,

Die, als vertrouwden der Godheid, en haar verborgner besluiten,

565 In geheime stilte met hem de Aarde beheerfchen.

Deezen moest hij nu nog, eer hij zich verhief naar de Zonne,

't Vuurig verlangen der zalige Geesten, d'aanstaande Verzoening,

En den tweeden, den Sabbath des grooten Geöfferden, melden.

Gij,

Gij, die na Gabriël thans op den kring der Verlossing bevel voert,
 570 Godlijke Hoeder der taelster van al die onsterflijke kindren,
 Die zij, met hun gezellinnen, de vliedende eeuwen, zoo spoedig
 Als onuitputbaar aan volheid, naar hooger landtrecken opzendt;
 Dan de hut van den eeuwigen geest verbrijzeld doet zinken
 Onder heuvels, op welken geen vluchtige wandelaar uitrust:
 575 O gij Beschermmer van deeze wel eer verheerlijkte Aarde,
 Seraph Elóa, vergeef het aan uw' toekomenden Broeder,
 Als hij uw sedert de Schepping van Eden verborgene wooning,
 Door de Zangster van Sion geleerd, den stervlingen aantoot.
 Heeft hij zich ooit, vol eenzaamen wellust, in diepe gedachten
 580 En in de heldere kringen der stille verrukking verlooren;
 Heeft met gedachten der geesten zich zijne gedachte vereenigd,
 En zijn ontwikkelder ziel de gesprekken der Englen vernomen:
 O zoo hoor hem, Elóa, wen hij, als de Jeugd in den Hemel,
 Stout en verheven, niet zingt van verdweenen grootheid der menschen:
 585 Maar de ten dood gewijden, en ter verrijzing gewijden
 Naar de Vergaadring der Hemelschen voert, naar den Raad van de Wachters.
 In den stillen omtrek des onbewandelden Noordpools
 Rust de middernacht steeds in het eenzame en traag; en er vloeien
 Wolken daar uit, als een zinkend meir, onophoudelijk neder.
 590 Zoo lag, onder de duisternis Gods, door Mofe geroepen,
 Eens de stroom van Ægijpten, geperst binnen zeven paar oevers,
 En gij, eeuwige Pijramiden, de graven der Heerschers.

Nimmer heeft nog een oog, omperkt door kleinere Heemlen,
 Deeze landsdouwen gezien, die in de filte der nachten
 595 Rusten, door niemand bewoond; waar van 's menschen stem geen geluid klinkt,
 Waar men geene dooden begroef, waar geen doode zal opstaan.
 Maar, aan diepe gedachten en ernstige overpeinzing
 Toegewijd, maaken haar Seraphim heerlijk, terwijl z' op haar bergen
 Als Oriónen wandlen, en in Propheetische filte
 600 Zacht verlooren, 't aanstaande geluk der menschen aanschouwen.
 Midden in deeze strecken verheft zich de poorte der Englen,
 Welke de Beschermers der Aard' in hun Heiligdom inleidt.
 Zaagt g' in den levenkweekenden winter een' heiligen feestdag
 Over befneeuwde gebergten opgaan, na sombere dagen?
 605 Nacht en wolken vluchten voor hem; de bevroozen landsdouwen,
 Hooge doorzichtige boschen ontneevlen hun aanschijn en blinken:
 Even zoo ging Gabriël thans op de Noordlijke bergen;
 En reeds stond des Onsterflijken voet aan de heilige poorte,
 Die zich voor hem, als vleuglen van ruischende Cherubim, opdeed,
 610 Achter hem weder met haaste zich sloot. Nu wandelt de Seraph
 d'Afgronden dóór der Aarde. Daar rolden zich Oceaanen
 Overal heen, met langsaamen vloed, tegen 't menschenloos strand aan.
 Alle de Zoonen der Oceaanen, geweldige Stroomen,
 Vloeiden, als onweders doen die opkomen uit woestijnen,
 615 Hem dofbruischende na. Hij ging, en zijn Heiligdom toonde
 Zich reeds niet ver van hem af. De poort, die van wolken gebouwd was,

Week

Week bij zijn komst, en smolt voor hem weg als in hemelsche klaarheid.
Onder zijne haastende voeten trok vluchtige scheinring
Golvend weg. Kort achter hem, langs de donkere stranden,
620 Bleeven er in zijne schreden te rug als waaijende vlammen;
En d' Onsterflijke was in 't Choir der Englen gekomen.
Daar, waar ver van ons af zich de Aarde naar 't middelpunt neerlaat,
Welft zich van binnen een wijde omtrek vol hemelsche luchten.
Zacht bewoogen zweeft hier, en be kroond met vloeiend geschitter,
625 Een min brandende Zon. Van haar dringt leven en warmte
In de aadren der Aardè om hoog. De bovenste Zonne
Vormt met deeze vertrouwde helpster de bloemrijke lente
En den vuurigen zomer, met zinkende halmen beladen,
En den herfst op druiven-gebergten. In haaren omkring
630 Is zij nimmer opgegaan, en daalde zij nimmer.
Lagchend omgeeft haar in bloozende wolken een eeuwige morgen.
Hij intuschen, die alle de Heemlen vervult met zijn Wezen,
Doet den Englen aldaar zijn gedachten door tekens in wolken
Wonderbaar kennen. Zij leezen Gods raadslag in zijne gevolgen.
635 Zoo ontdekt zich de Heere, als na 't weldaadige onweêr
Tegen bevredigde wolken de boog des Hemels zich schildert,
En u, Aarde, 't verbond vermeldt en de vruchtbaarheid Godes.
Gabriël liet thans op deeze Zonne zich neder,
Welke, door ons ongezien, de binnenste vlakke der Aarde,
640 En 't geen aldaar leven ademt, verkwikt met blijvende straalen.

Dus is 't met den Trawant onzer Maan. Wij zien hem niet zweeven:
 Want er ontvloeit hem alleenlijk een scheemrend, haast welkend gefikker;
 Ook verduistert hij niet, zoo los hangt zijn stof aan elkander:
 Maar de menschen in Hesperus zien, die in Jupiter zien hem.

- 645 Dus met den hoogen Saturnus. Die 's Hemels Koornäir bewoonen,
 Zien den ontzaglijken loop der van Maanen omwemelde star niet.
 Rond om den Seraph verzamelden zich de Beschermers der Volken,
 Englen des krijgs en des doods, die in 't Labijrinth des Noodlots
 Tot aan de Godlijke hand den leidenden draad vergezellen;
- 650 Die in 't verborgene over de daaden der Koningen heerschen,
 Wen zij er triumpheerend, als ware 't hun schepping, op trotsch zijn.
 Voorts de Beschermers der deugdgezinden, der weinige Eedlen,
 Die den denkenden Wijzen, wanneer hij zich afzondert, volgen;
 En wanneer hij van 't menschenweeffel van aardfchen geluktaat
- 655 Wegvliedt, en biddend de boeken der eeuwige toekomst opent.
 Heimelijk zijn zij ook dikwijls in eene Vergaadring aanwezigend,
 Waar de vuurige Christen het voelt dat de Godheid zich neêrlaat:
 Als een broederlijk volk, door 't bloed der belofte geheiligd,
 Voor den Verzoener der menschen in Jubelgezangen zich uitgiet.
- 660 Ook, als de zielen van Christenen, even ontslaapen, het doodzweet,
 't Starre gelaat, en de treurige trekken des doods die het veld won,
 En de bedwongen natuur op haare lijken aanschouwen,
 Dan ontvangen met troost in het oog haar deeze geleiders:
 Waarde, wij zullen eens al die verbrijzelde stukken vergaadren!

Ja,

665 Ja, deeze zelfde wooning der sterflijkheid, en dit gebeente,
't Welk de hand des geweldigen doods zoo treurig ontcierd heeft,
Moet met den morgen des Rechters ter nieuwe schepping ontwaaken.
Koomt, aanstaande burgren des Hemels, een klaarder Aanschouwen,
Ziet, de eerste der Overwinnaars verwacht u, o zielen!

670 Ook de zielen, uit teedre, slechts kiemende hulfels ontvlooden,
Zamelden om den Seraph zich rond. Zij vlooden nog spraakloos,
Met het tedere weenen der kindsheid. Hun vreesachtig oog had
Nauwlijks de kleine velden der Aard' aanschouwd met verbaazing;
Daarom dorsten zij, nog ongevormd, het niet waagen, zoo spoedig

675 Op het vreeslijk tooneel der waerelden zich te vertoonen.
Haare Beschermers geleiden ze tot zich, en leeren z' inneemend,
Onder 't geklank van bezielende harpen, in lieflijke liedren:
Hoe en van waar zij ontstonden; hoe groot de menschlijke ziele
Door den volkomensten Geest zij gemaakt; hoe Zonnen en Maanen

680 Jeugdig vrolijk na haare geboorte den Schepper genaakten.
U verwachtten volmaakte Vaders. Een heerlijk aanschouwen
Uwes Ontfermers verwacht u daar aan den eeuwigen Godstroon!
Dus onderrichten zij deeze Discieplen, die wijsheid verdienden,
In die hoogere wijsheid, naar welker vluchtige schaduw,

685 Door haaren glans verblind, de doolende stervlingen jaagen.
Allen hadden zij nu de heldre priëlen verlaaten,
En zich bij hunne Vertrouwden, de Wachters der Aarde, verzameld.
Gabiël gaf thans aan de gantsche Geesten-vergaadring

Alles

Alles te kennen, 't geen God hem beval van den Heiland te zeggen.

690 Zij weder bleef, als verrukt, om den grooten Godlijken Leeraar
Staan, en liet blij haar gedachten tot diepe overpeinzigen zinken.

Doch een beminnenswaardig paar, twee vermaagschapte zielen,
Benjamin en Jedidda, omärmden elkander en zeiden:

Is dat niet, o Jedidda, die goede gemeenzaame Leeraar,

695 Is het niet Jesus, van welken de Seraph het alles verrelde?

Ach! het heugt mij nog wel, hoe hij ons zoo vuurig omärmdde,
Hoe hij ons aan de kloppende borst met tederheid drukte.

Een oprechte traane van vriendschap, nog zie 'k ze geduurig,
Vloeide op zijn wang, ik kuste ze weg, nog zie 'k ze geduurig!

700 Benjamin, en toen zei' hij tot onze rondomstaande Moeders:

Wordt als kindren, of nimmer beërft gij het Rijk mijnes Vaders.

Ja, Jedidda, dit zei' hij. En deeze is onze Verlosfer;

Hij heeft ons zoo zalig gemaakt! Omärm uw' geliefden!

Zulke gesprekken voerden zij tederlijk onder elkander.

705 Gabriël maakt zich nu op tot eene andere boodschap. Des hoogtijds

Feestlijke glans vloeide over den voet des Onsterflijken neder.

Zoo zien zij die de Maan bewoonen, den dag onzer Aarde,

Om hunnen nacht te verlichten, in stille dauwende wolken

Op de toppen van hunne gebergten neder golven.

710 Zoo getooid stond Gabriël op, en betract onder 't juichend

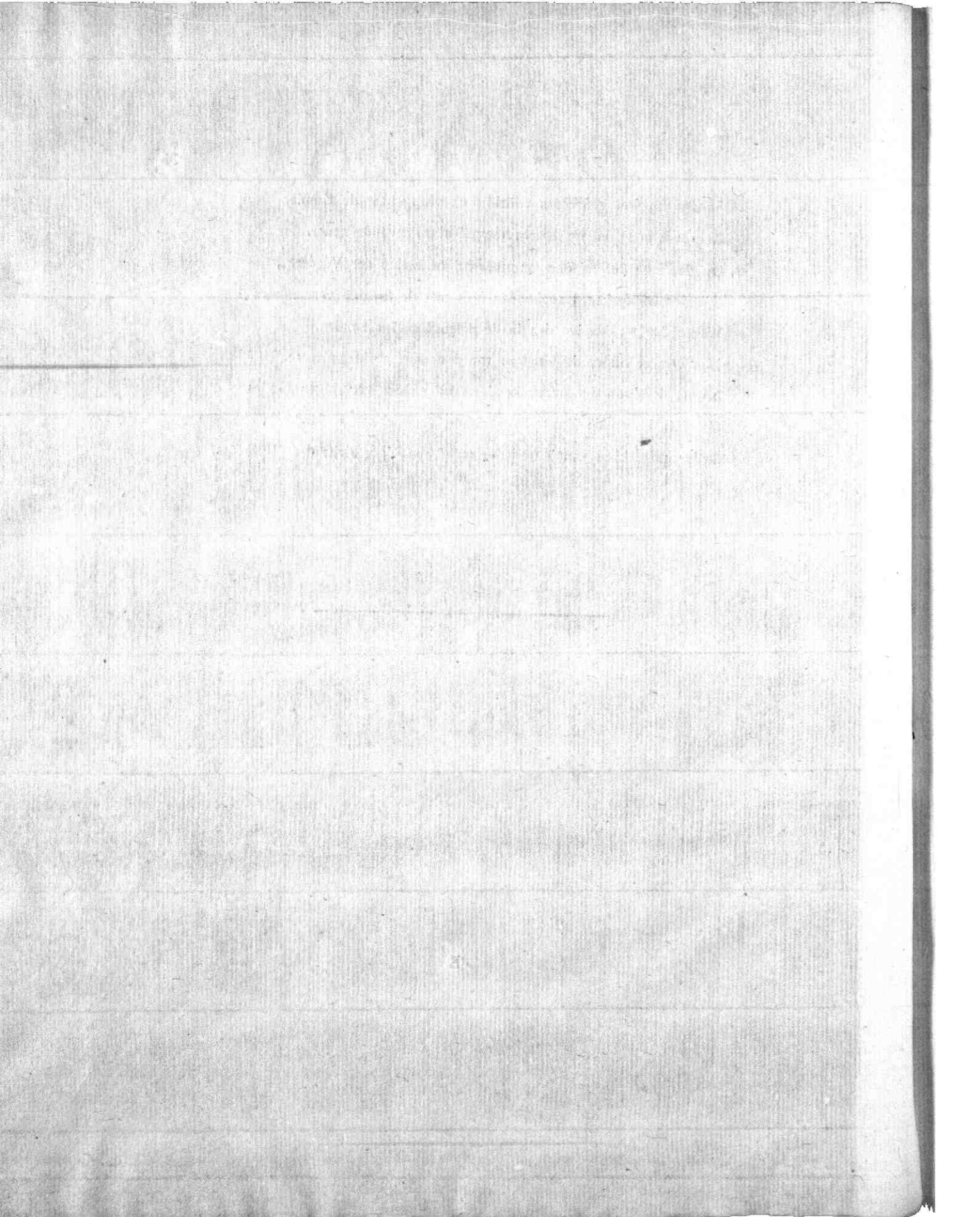
Nageroep van Englen en Zielen den vrijeren luchtkring.

Ruischend, als pijlen uit zilveren boogen, ter zege bevlugeld,

Schoot

Schoot hij snel gefarnten voorbij, en vloog naar de Zonne;
En reeds zonk hij op haaren tempel al zweevende neder.
715 Op de tinne des tempels ontmoet hij de zielen der Vaadren,
Die den onafgekeerd zoekenden blik met de stralen vermengden,
Welke den wekkenden dag in de dalen Canaãns zonden.
Eén was er onder de Vaadren van denkende eedle gedaante,
Adam, de Zoon der ontwaakende Aard' en der vormingen Godes.
720 Gabriël, hij en de Zonne-beheerschers verwachtten verlangend,
Onder gesprekken van 't heil der menschen, 't gezicht des Olijfsbergs.

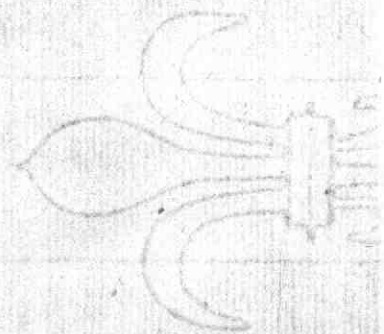

D E M · E S S I A S.

T W E E D E Z A N G.

D. M. L. S. I. A. S.

D E M E S S I A S.

T W E E D E Z A N G.

Thans daalde over het Cederenwoud de morgen op d'Aarde.

Jesus stond op; in de Zonne zien hem de zielen der Vaadren.

Toen zij hem zagen, zoo zongen twee zielen dus tegen elkander,

Adams ziel, en met haar de ziel der Goddelijke Eva:

- 5 Schoonste der dagen, gij moet boven alle toekomende dagen
Feestlijk en heilig ons zijn; u moet boven al uw gespeelen,
Zo gij ooit weêr terug keert, de ziel des menschen, de Seraph
En de Cherub, bij opgang en ondergang, juichend begroeten.
Als gij neêrdaalt op d'Aard'; als Orions uw lof door de Heemlen
10 Uitbreiden, en wanneer g' aan den troon der Heerlijkheid Godes
Straalend rijst: zoo komen w' in blijden plechtigen optocht
Zegenend u te gemoet met Halleluja-gezangen!
U onsterflijke dag, die aan onze bemoedigde oogen
God den Mesias op d'Aarde in zijne vernedering aantoont.
15 O van Adam de schoonste! Mesias in Menschen-gedaante!
Hoe ontwikkelt in uw verheven gelaat zich de Godheid!

Zalig zijt gij en heilig, gij die den Mesfias gebaard hebt,
 Zaliger gij, dan Eva, de Moeder der menfchen. Ontelbaar
 Zijn de Zoonen van haar, en 't zijn ontelbaare zondaars.

20 Gij daarentegen hebt één, een eenig Goddelijk mensch maar,
 Eénen oprechten, ach éénen onfchuldigen dierbaaren Heiland,
 Eénen eeuwigen Zoon gebaard (nooit fchiep hem een Schepper)!
 Tederlijk en met doolenden blik zie ik neder op d'Aarde;
 U, Paradijs, u zie ik niet meer. Gij zijt in de waatren

25 Nedergestort, in 't gericht des alömtegenwoordigen Zondvloeds!
 Uwe hooge, door God geplante, belommrende Ceders,
 Uwe geruste priëelen, de wooning der jonge deugden,
 Heeft geen Engel des doods gefpaard, geen storm en geen donder!
 Bethlehem, waar Maria hem baarde, en hem vuurig omärnde,

30 Wees mij mijn Eden; Fonteine Davids, wees gij mij de bronwel,
 Waar ik, Godlijk gefchapen, mij zelve het eerst aanfchouwde;
 Hut, waar hij weende, wees gij mij 't priëel der verloorene onfchuld!
 Had ik u in Eden gebaard, gij Godlijke; had ik,
 O mijn Zoon, u terftond gebaard na die ijslijke misdaad:

35 Ziet, zoo was ik met u voor mijnen Rechter getreden,
 Dáár waar hij ftond, waar onder hem Eden ten grave zich opdeed,
 Waar ik den boom der kennis mij vreesfelijk toe hoorde ruiſfchen,
 Waar de ſtem zijner dondren het vloek-vonnis over mij uitsprak,
 Waar ik in bange ſiddring verzonk, om te ſterven verzonk, dáát

40 Was ik vóór hem getreden; u had ik weenend omärmd, Zoon!

Aan mijn hart u gedrukt, en geroepen: Vertoorn u niet, Vader!

Ach, vertoorn u niet meer, ik baarde den Man Jehovah!

Heilig zijt gij, aanbiddenswaardig, en eeuwig, o Eerste!

Gij, die uwen Godlijken Zoon van eeuwigheid teelde;

45 Hem, naar uw beeld geteeld, tot Verlosfer der Menschen, de kindren

Die ik onôphoudlijk beweeude, mêedogenrijk uitkoost.

God heeft mijne traanen gezien; gij hebt ze zien vloeijen,

Seraphim, en ze geteld; ook gij, gij zielen der dooden,

Zielen van mijn ontslaapen geslacht, gij teldet haar alle.

50 Waart gij er niet, o Messias, geweest: de rust in den Hemel,

Die zelfs had mij treurig en ongenietbaar gescheenen.

Maar toen uwe genade, toen uwe Godlijke ontferming,

Stichter van 't eeuwig Verbond, toen mij deeze omschaduwden, leerde ik

Zelfs in de smerten der droefheid meer zaligheden bevinden.

55 En nu draagt gij zijn beeld, het beeld des sterflijken menschen,

Godmensch, Verlosfer, u bidden wij aan! Voleindig uw offer,

't Geen gij voor ons, Waereldrechter, voor ons daar om laag gingt voltoojen.

Maak de Aarde haast nieuw, die gij besloot te vernieuwen,

Uw Geboorteland, en het onze. Keer weêr naar den Hemel!

60 Koom, wees gegroet in uwe ontfermingen, Middelaar, Godmensch!

Dus weêrgalmdede met magtig geklank de stemme der zielen

Door de gewelven des stralenden tempels. Beneden vernam ze

Jesus ver af. Gelijk midden in heilige kluzenaarijen,

In de gevolgen der toekomst verdiept, Propheetische Wijzen

65 U, van verre wandlende stem des Eeuwigen, hooren.
 Jesus daalt den Olijfberg af. Op de helft des Olijfbergs
 Staken op laage heuvels er Palmboomen uit boven d'andren,
 Welken ligtsikkrende wolken des Morgenveels omvloeiden.
 Onder die boomen verthoont zich Johannes Engel den Heiland,
 70 Raphaël is zijn naam, die hier hem biddend vereerde.
 Lieflijke winden ontvloeden den Engel, en droegen de stemme,
 Welke geen ander schepfel verneemt, tot den Middelaar neder.
 Raphaël koom, riep Jesus hem toe met vriendlijke wenken,
 Wandel mij hier ongezien aan de zijde. Hoe hebt gij, den nacht door,
 75 Over d' onschuldige ziel gewaakt onzes dierbren Johannes?
 Welke gedachten, o Raphaël, die naar de uwen geleecken,
 Had hij? Waar is hij thans? Ik bewaakte hem, zeide de Seraph,
 Heiland, gelijk wij de Eersten van uwe Verkoornen bewaaken.
 Zijnen geopenden geest omschaduwden heilige droomen,
 80 Droomen van u. O had gij hem toen zien sluimren, Mesias,
 Toen hij u zag! Een heilige lach, als het lagchen der lente,
 Vulde zijn aanschijn. Uw Seraph heeft ook in de velden van Eden
 Adam gezien, toen hij sliep, toen het beeld der wordende Eva
 En des bouwenden Scheppers voor zijne gedachten kwam daalen.
 85 Maar hij was nauwlijks zoo schoon als uw Godlijke jonger Johannes.
 Doch nu is hij daar onder in treurige sombere graven,
 En beklagt een' bezetenen man, die in 't stof van de dooden,
 Akelig bleek, als beevend gebeente, voor over gebukt ligt.

Hei-

Heiland, gij moest hem zien, gij moest den tederen jonger
90 Nevens hem vol meêdogenden kommer en droefheid aanschouwen,
Hoe van menschenliefde het hart hem ontfermende wegfmet,
Hoe hij beeft. Mij zelv' drong een weemoedige traane
Siddrend in 't oog. Toen wendde ik mij weg. Het lijden der geesten,
Die gij voor d'eeuwigheid schiept, is mij steeds door de ziele gedrongen.
95 Raphaël zweeg. De Godlijke zag verstoord naar den Hemel.
Vader verhoor mij! O laat de Haater der menschen een eeuwig
Offer worden voor uw gericht, 't geen juichend de Hemel,
't Geen de Hel met ontzetting en smaad en schande betrachte!
Zoo sprak Jesus, en naderde reeds bij de graven der dooden.
100 Laag, aan des bergs Noordlijke zijde, waren de graven
In verwarde klompen van klimmende rotsen gehouwen.
Dikke, donkerbewasene wouden beschermden den ingang
Tegen des vliedenden wandelaars oog. Een treurige morgen
Daalde, als over Jerusaleem reeds de middag om laag kwam,
105 In de graven nog scheemrend met koele rillingen neder.
Samma, dit was des bezetenen naam, lag nevens de grafsteê
Zijnes jongsten geliefdften Zoons in beklagchelijke onmacht.
Satan liet hem die rust, om hem des te verwoeder te kwellen.
Samma lag in vermolnde asch bij 't gebeente des jongens;
110 Nevens hem stond zijn andere Zoon, en weende naar God op.
Deezen verstorvenen, welken de Vader beweende en de Broeder,
Bracht de tedere Moeder voorheen, door zijn smeeken bewoogen,

Naar de graven méé tot zijn' Vader, zijn' Vader den balling,
 Dien nu Satan in grimmige woed' onder dooden rondöm dreef.
 115 Ach, mijn Vader, zóo riep de kleine geliefde Benóni,
 En ontvloodt uit de armen der Moeder, die angstig hem naliep;
 Ach, mijn Vader, omärm mij tog! en hij kromde om zijn hand zich,
 Drukte ze zich tegen 't hart. De Vader omvat hem en siddert!
 Toen nu met al het kinderlijk vuur hem de jonge omärmde,
 120 Toen hij met zachten liefkoozenden glimlach hem jeugdelijk aānzag,
 Wierp hem de Vader tegen een' steen, die vlak over hem stond, aan,
 Dat zijn tedere harsfens langs bloedige rotssteenen drooſen,
 En met een stil gereutel ontvloodt de ziele vol onschuld.
 Troosteloos beklaagt hij hem nu, en met stervende armen
 125 Vat hij het koude verblijf zijner beendren. Mijn Zoon, Benóni!
 Ach Benóni, mijn Zoon! Zoo roept hij, en jammrende traanen
 Stroomen van 't ooge dat breekt, en langzaam verftijvende wegſterft.
 Dus lag Samma, door d'angst beklemd, toen Jefus om laag kwam.
 Joël, de andere Zoon, wendde 't aanſchijn, met traanen bevochtigd,
 130 Weg van zijn' Vader, en zag den Meſſias de graffteden aſgaan.
 Ach mijn Vader, verhief hij, blij van verbaasdheid, de ſtemme:
 Jefus, de groote Propheet, kooft hier de graffteden neder!
 Satan hoorde 't, en zag ontzet door den mond van de graffteé.
 Zoo zien Godverzaakers, dat grauſ, uit duistre gewelven,
 135 Als aan den dondrenden Hemel het hooge onweder optrekt,
 En de gevreesde wagens der wraak in de wolken zig wentlen.

Satan had Samma tot nu toe nog maar van verre gepijnigd.
Uit de diepste afgelegenste enden der sombere grafteê
Zondt hij langsaame plaagen om hoog. Nu verhief hij zich weder,
140 Rustte zich uit met schrikken des doods, en stortede op Samma.
Samma sprong op, viel dan op nieuw weêr machteloos neder,
Worstelde nauwelijks meer met den dood. Zijn geest die geschokt wierdt,
Joeg hem, van den moorddaadigen vijand tot dolheid gedreeven,
Tegen de rots aan. Hier wilde Satan hem, Rechter der waereld,
145 Voor uw Goddelijk oog aan den hangenden rotssteen verpletten.
Maar gij waart er alrede. Reeds voorkomend droeg de genade
Uw verlaaten schepsel op trouwe almachtige vleuglen,
Dat het niet zonk. Dit vergramde den geest des Menschenverdervers,
En hij trilde, van verre vervaard door de komende Godheid.
150 Jesus wendde daarop zijn helpend aanschijn op Samma;
En een bezielende Godlijke kracht, met dat aanzien vereenigd,
Ging van hem uit. Toen erkende de bange verlaatene Samma
Zijnen Redder. In 't bleeke gezicht, daar de dood op geprent stond,
Kwam de menschheid terug; hij schreit en weent naar den Hemel;
155 Wil nu spreken, edoch pas kan hij, door vreugd overrompeld,
Beevend staamlen. Hij breidde evenwel met verlangende armen
Zich naar den Godlijken uit, en zag met bemoedigde oogen,
Vol verrukking, op hem van zijne steenrotse neder.
Als eenes Wijzen bekommerde ziel, die gekeerd in zich zelve,
160 En aan de eeuwigheid haarer toekomende duuring wanhoopend,

Innerlijk beeft; de onsterlijke rilt van 't vernietigings denkbeeld:
 Doch nu nadert tot haar eene wijzere uit haare vriendinnen;
 Haarer onsterfelijkheid zeker, en trotsch op des Heeren belofte,
 Koomt zij bij haar met troost in het oog. De bedrukte verlaatne
 165 Heldert weér op, en worstelt met macht van den jammrenden kommer,
 Wild van vreugde, zich los; de eeuwige juicht nu, en zegent
 Zich in triumph, en is op nieuw onsterfelijk geworden!
 Zoo ondervondt de bezetene man de geruststelling Godes.
 Maar de Mesfias sprak met machtige stemme tot Satan:
 170 Geest des verderfs, wie zijt gij, die 't voor mijne oogen durft waagen,
 Dit ter Verlossing verkooren geslacht, den mensch, zoo te kwellen?
 Ik ben Satan, zoo antwoordt een diep gramfoorig gebrul, ben
 Koning der waereld, de opperste God van ondienstbaare geesten,
 Welken mijn aanzien tot vij wat verhevener dan de bedrijven
 175 Van de Hemelsche Zangers bestemt. O sterflijke Ziender,
 Want Maria zal tog wel nimmer Onsterflijken baaren!
 Wie gij ook zijt, uw gerucht drong door tot in d' onderste Helle.
 Ik, ik zelve verliet ze, wees trotsch op mijn komst hier naar boven!
 Om u te zien, den van hemelsche slaaven verkondigden Redder.
 180 Dan, ik vond u een' mensch, een' van Goden droomenden Ziender,
 Even als die, die mijn machtige dood begraaft onder d'aarde!
 'k Lette dus niet op het geen de nieuwe Onsterflijken deden.
 Doch om niet ledig te gaan, zoo plaagde ik, dat hebt gij vernomen!
 Uwe geliefden, de menschen. Zie daar, nog kunt g' op dit wezen

185 Alle de doodstreken zien die ik schep. Nu vlieg ik ter Helle.
Onder mij zal mijn almachtige voet de Zee en de Aarde,
Om een' begaanbaaren weg mij te baanen, geweldig verwoesten.
Dan zal de Hel in triumph mijn Koninklijk aanschijn beschouwen.
Wilt gij iets doen, zoo geschiede het dan. Want daarna keer ik weder,
190 Om mijn verwonnen Rijk, op de waereld, als Vorst te beschermen.
Sterf voor mijn oog nog intuschen, Verlaate. Hij sprak het, en stortte
Stormend op Samma. Edoch des kommerloos zwijgenden Heilands
Stille verborgene kracht kwam, even als d'Almacht des Vaders,
Wen hij den ondergang, onnaspeurlijk, op waerelden neêrwenkt,
195 Satan in gramschap voor! Hij vloodt, en vergat in 't ontvlieden
Onder almachtige voeten en Aarde en Zee te verwoesten.
Samma daalde intuschen van zijne steenrots neder.
Zoo verliet eens Nebucadnezar den breeden Euphrates,
Toen hem de Raad der heilige Wachters de menschengedaante
200 Wedergaf, en hem op nieuw tot het zien des Hemels verhoogde.
Gods verschrikkingen gingen niet meer, met den vloed des Euphrates,
Hem in dondren voorbij, als waren het Sinai's dondren.
Nebucadnezar beklom weder Babylons hangende hoogten;
Lag naar den Hemel uitgestrekt, en nu geen God meer,
205 Dankbaar geboogen in 't stof, om alleen Jehova's t' aanbidden.
Zoo kwam Samma tot Jesus om laag, en viel voor hem neder.
Mag ik u volgen, o heilige Man? Ach laat mij mijn leven,
Dat gij op nieuw mij gaaft, bij u, Man Godes, voleinden!

Zeide 't, en slingerde zich met vuurige sidderende armen
 210 Om den Verlosfer, die hem met menschenminnende blikken
 Dus beantwoordde: Volg mij niet, doch houdt u na deezē
 Dikwijls op bij Golgotha's heuvel; daar zult gij de hoop van
 Abraham en de Propheeten weldra met uwe oogen aanschouwen.
 Als de Heiland tot Samma dus sprak, zoo wendde zich Joël
 215 Tot Johannes, en zeide tot hem met onschuldige blootheid:
 Waarde! ach leidt mij heen tot den grooten Propheet van Jehovah,
 Immers gij kent hem, op dat hij mij hoore. De tedere jonger
 Nam hem, en bracht hem bij Jesus; Toen zeide hij in zyne onschuld:
 Gods Propheet, zoo kan dan mijn Vader en ik u niet volgen?
 220 Maar, ô mag ik het zeggen, waarom vertoeft gij nog langer
 Hier, waar het jeugdige bloed mij verslijft van de beendren der lijken?
 Koom, man Gods, in het huis, naar welk mijn Vader terug keert;
 Daar zal mijne verlaatene Moeder u nederig dienen.
 Melk en honig, uit onzen boomgaard de lieflijkste vruchten,
 225 Zult gij genieten; de wol van de jongste lammren der streeke
 Zal u bedekken. ô Gods Propheet, ik zal u dan zelve,
 Als de Zomer genaakt, in den lommer der boomen verzellen,
 Welke mijn Vader mij gaf in den Hof. Mijn lieve Benóni!
 Ach Benóni, mijn Broeder! ik laat u terug in de grafiteê!
 230 Ach nu zult gij voortaan met mij de bloemen niet drenken!
 Zult op een' koelenden avond mij nooit meer broederlijk wekken!
 Ach Benóni, ach Gods Propheet, daar ligt hij in d'aarde.

Jefus zag met ontferming hem aan, en fprak tot Johannes:

Droog den jongen de traanen van 't oog; ik heb hem veel eedler

235 En oprechter dan veelen van zijne Vaadren bevonden.

Zoo zei' Jefus, en bleef met Johannes alleen in de graven.

Satan ging intusfchen, van damp en wolken omgeeven,

Door het dal van Jofaphat heen, en de Doodezee over;

Klom toen op den bewolkten Carmel, van daar naar den Hemel.

240 Hier doordoolt hij Gods waereldgebouw, met oogen vol gramschap,

Dat het, na zoo veel honderden jaaren federt de Schepping,

Nog in de heerlijkheid blonk, die er de Donderaar aanschiep.

Echter bootst hij dit na, en verandert zijne gedaanten

Door Æthérischen glans: dat de morgenfarrén, hoe donker

245 En verworpen hij was, in stillen triumph niet bemerkten.

Doch dit fchittrend gewaad wierdt hem ras onverdraaglijk; hij haast zich

Om uit den kring der vervaarende Schepping ter Helle te komen.

En reeds had hij zich nu bij de buitenfte waereldgebouwen

Stormend nedergelaaten. Onmeetbaare fcheemrende ruimten

250 Openden zich als onëindig voor hem. Die noemt hij den aanvang

Van die Rijken, die Satan doorheerscht. Hier zag hij van verre

Vluchtig geflikker, zoo ver de laafte farrén der Schepping

Door het oneindig Leege de matte fraalen nog fchooten.

Maar hier zag hij de Helle nog niet. De Godheid had deeze

255 Ver van zich af, en ver van haar fchepslen, de zalige geesten,

Dieper om laag in eeuwige donkerheid ingeflooten.

Want

Want in onze Waereld, den Schouwburg haarer ontferming,
 Was er geen ruimte voor plaatsfen der kwaal. De Eeuwige fchiep haar
 Vreesfelijk, tot het verderf en tot zijn Richterlijk oogmerk
 265 Gantsch toereikend, volkomen. In drie verschriklijke nachten
 Schiep hij ze, en hij wendde van haar voor eeuwig 't gezicht af.
 Twee der heldenmoedigste Englen bewaakten de Helle.
 Dus had God het bevolen, en hen met machtige wapens
 Zegnend omhangen. De donkere plaats der verdoemenis moesten
 265 z' Eeuwig in haaren kring onderhouden, op dat niet de Muiter
 Stout, met zijnen verduisterden last, de Schepping beformte,
 En het gelaat der schoone Natuur door verwoesting ontciere.
 Daar z'aan de poort der Helle rusten met heerschende oogen,
 Daalt er een stralende weg, als een stroom met heldere golven
 270 Uit ecne tweelingen-wel, een stroom dien geen bocht nog deed krommen,
 Tegen den Hemel gekeerd, naar Godes waerelden over:
 Op dat het hun, hier in deeze woestijn, aan geen heilige vreugde
 Over de meenigvuldige schoonheid der Schepping ontbreeke.
 Naast deezen licht-verspreidenden weg vliegt Satan ter Helle,
 275 Rukt zich vergramd door de poort, en klimt in dampenden nevel
 Op den hoogen gevreesden troon. Hem zagen geen oogen
 Onder die oogen, die nacht en vertwijffling onzalig misvormen.
 Zophiël slechts, een Herout der Helle, ontdekte den nevel,
 Welke naar boven trok langs de rijzende trappen, en zeide
 280 Tegen een' ander naast hem: Keert Satans opperste Godheid

Ook ter Helle terug? Verkondigt de dampende nevel
Die terugkomst, op welke zoo lang de Goden reeds wachtten?
Als de Herout nog sprak, vloeide ijlings d'omringende scheinring
Weg van Satan. Daar zat hij op eens met toornige trekken
285 Woest op zijn' troon. Terstond spoedt de vluchtige slaafsche Herout zich
Heen naar het Vuurgebergte, dat anders met stroomen en vlammen
Satans aankomst ver, op de overhangende rotsen,
In de gedreigde, verzinkende dalen in 't rond verkondigt.
Zophiël steeg op vleuglen des storms, door de holen des Vuurbergs,
290 Naar den dampenden mond in de hoogte. Een blixemend omweêr
Maakte daarop den geheelen kring der duisternis zichtbaar.
Ieder aanschouwde in het vonklend verschiet den schriklijken Koning.
Alle bewoondren des Afgronds verscheenen. De Machtigsten vloogen,
Om op de trappen des troons zich naast hem neder te zetten.
295 Gij, die met kalmte, vol vuur en vol ernst in de diepte der Hel ziet,
Daar gij tevens de helderheid leest in het aangezicht Godes,
En tevredenheid over zich selv' bij het straffen van Zondaars:
Toon mij haar, Sionietin, en laat de machtige stemme
Bruischend, gelijk de stormwind, en als Gods onwêeren, galmen.
300 Adramélech kwam eerst, een Geest nog boozer dan Satan,
En geveinsder. Nog brandde zijn hart van woedende gramschap
Tegen Satan, dat deeze het eerst zich verhief tot den oproer?
Want den oproer had hij reeds lang bij zich zelven beslooten.
Als hij iets deed, was het niet om Satans Rijk te beschermen:

305 Maar hij volvoerde 't alleen voor zich zelf'. Sins onheugbaare jaaren
Had hij er reeds op gedacht, op wat wijs hij den troon zou verovren;
Hoe hij Satan tot nieuwen oorlog met God zou ontvlammen;
Of hem in de oneindige ruimte voor eeuwig verftooten;
Of op 't laatst, zo alles mislukte, met wapnen bedwingen.

310 Toen reeds, toen de gevallen Englen Jehovah ontvlooden,
Dacht hij daarop. Toen d'Afgrond hen allen te famen reeds infloot,
Kwam hij de laatste, en droeg voor 't oorlogzuchtige harnas
Eene blinkende gouden tafel, en riep door de Helle:
Waarom vlieden de Koningen zoo? In triumph en al juichend

315 Moest gij, o dappere Helden, om onze verdedigde vrijheid,
In de nieuwe wooning der pracht en onsterfelijkheid trekken.
Toen de Mesfias en God den nieuwen donder bedachten,
En, in oorlogsdaaden verdiept, u toornig vervolgden,
Stegg ik in 't Allerheiligste Gods; daar vond ik de Tafel,

320 Vol van het Noodlot, dat onze toekomstige grootheid verkondigt.
Nadert, aanschouwt het hemelsche schrift: Zoo predikt het Noodlot.
Een van die, die Jehovah thans beheerscht gelijk slaaven,
Zal zijne eigene Godheid erkennen, den Hemel verlaten,
En met zijne vergoode vrienden in eenzaame ruimten

325 Wooningen vinden. Die zal hij wel eerst met afkeer bewoonen,
Even gelijk zijn verjaager, eer Ik hem de waerelden bouwde,
Lang, dit was mijn heerschende wil! het Chaos bewoonde.
Maar hij moet de Rijken der Hel maar moedig betreedden:

Want

Want uit haar zullen eens even prachtige waerelden rijzen.
330 Die zal Satan scheppen: doch moet hij de Godlijke grondschets
Zelve van mij aan den voet mijner hooge troonen ontvangen.
Ik, die de God der Goden ben, spreek het; die slechts voor mij zelven
Alle de grenzen der ruimte, haar waerelden en haare Goden,
Met mijne allervolkomenste waereld onëindig omvadem!
335 Maar hem geloofde de Hel niet, en dwong zich vergeefs het te waanen.
God vernam des Lasteraars stem, en sprak tot zich zelven:
Ook de ontroerde Zondaar helpt mijne Grootheid getuigen.
En met haast ging het oordeel van voor het aangezicht Gods uit.
Diep in de binnenste Hel, verheft een lichtende klomp zich
340 Uit het vlammende Meir, en gaat in de Doode Zee onder.
Deeze verlaat zijne loopbaan, vliegt ijlings in dondrende kringen,
Vat Adramélech en stort hem neêr in de Doode Zee. Zeven
Nachten wierden er nu voor ééne. Die lag hij in d'Afgrond.
Lang na deezen bouwt hij voor d'opperste Godheid den tempel,
345 Waar hij, als haar Priester, de gouden Tafel des Noodlots
Boven het hooge Outer geplaatst heeft. Niemand gelooft wel
Zijne verjaarde leugen. Doch komen er huichelaars, die hem
Slaafsch vereeren, hier heen, en aanbidden het ijdele verzinsel,
Als hij er bij is, gebukt, en, als hij weg is, verachtend.
350 Van dien Tempel kwam Adramélech, en plaatste op den Zetel
Met verborgen wrok aan Satans zijde zich neder.
Moloch, een oorlogzuchtige geest, kwam toen van zijn bergen,

Die hij, wanneer de dondrende Krijgsman, zoo noemt hij Jehovah,
 In de gewesten der Hel, om z'in te neemen, eens neêr kwam,
 355 Tot zijn verdediging stout met nieuwe bergen omtorent.
 Vaak als de treurige dag aan de kusten der vlamme Helzee
 Dampend opgaat, zoo zien hem reeds de bewoondren des Afgronds
 Onder den last, terwijl 't gedruis en 't gekraak om hem heen stormt,
 Zwoegend gaan, en bij de hooge kruin van 't gebergte
 360 Eindelijk naadren. En als hij dan hier de nieuwe gebergten
 Tegen de Helle-verwulffels aan op elkâar heeft geflapeld,
 Staat hij in wolken, verbeeldt zich, terwijl een verbrijzelde berg nog
 Galmt, uit wolken te dondren. Hem zien de Aardebedwingers
 In de laagte verwonderend aan. Hij druischt van zijn bergen
 365 Met geweld door hen heen. Zij wecken, bevlengeld door eerbied
 Voor den Krijgsman. Hij ging, van zijne klinkende wapens
 Somber omringd, gelijk de donder van zwarte wolken omringd is.
 Vóór hem beefde de berg, en achter hem zonken de rotfen
 Siddrend neder. Zoo ging hij, en kwam tot den Zetel des Muiters.
 370 Beliélel verscheen na hem. Hij kwam verftommend
 Uit de wouden en velden, van waar er doodlijke becken,
 Donker, naar Satans troon uit mistende bronnen zich storten.
 Daar verblijft Beliélel. Vergeefs is al zijne pooging,
 Eeuwig vergeefs, om de strecken des vloeks naar de waerelden Godes
 375 Omtescheppen. Gij ziet hem met hoogen verhevenen glimlach
 Aan, Jehovah, wanneer hij den ijslijk bruischenden stormwind,

Vol van verlangen, met zinkenden arm, als koele Zephtoren,
 Worstelt om langs de treurige beek voor zich heen te geleiden.
 Want hij bruischt onöphoudelijk voort, en schrikken des Heeren
 380 Druisfchen op zijne vernielende vleugels; en naare verwoesting
 Blijft ongevormd in den daavrenden Afgrond achter hem liggen.
 Grimmig denkt Beliélel aan die onsterflijke lente,
 Welke den Hemelfchen velden, als jonge Seraphim, toelacht.
 Ach die bootste hij gaarne in de sombre valleie der Hel na!
 385 Doch hij vergramt zich, en zucht van woed': want de treurige beemden
 Liggen voor hem in ontzaglijken nacht, verwoest en onbouwbaar,
 Eeuwig onbouwbaar, oneindige, lange landsdouwten vol jammer.
 Treurende kwam Beliélel bij Satan. Nog brandt hij van wraakzucht
 Jegens hem, die uit Hemelfche beemden ter Helle hem neêrstiet,
 390 En ze, zoo dacht hij, met iedere eeuw nog schriklijker maakte.
 Gij ook in uwe wateren zaagt het terugkomen Sataus,
 Magog, bewoener der Doode Zee. Uit een bruisfchende draaikolk
 Kwam hij te voorschijn. Het Meir vloecide op tot lange gebergten,
 Toen zijn komende voet de zwarte stroomten verdeelde.
 395 Magog vloekt den Heere. De galm des woedenden lasters
 Brult onöphoudend uit hem. Hij vloekt, sedert zijne verwerping
 Uit den Hemel, Jehovah. Vol wraakzucht wil hij de Helle,
 Duurde 't ook drukkende eeuwicheden, tog eindlijk verdelgen.
 Thans, nu hij het drooge betract, zoo wierp hij verwoestend
 400 Nog eene gantsche kust met al haar gebergt' in den Afgrond.

Dus verzamelden zich de Vorsten der Helle bij Satan.
 Even als eilanden, welke in het Meir van haar wortels gerukt zijn,
 Druischten zij trotsch, onwêrhoudelijk voort. Het grauw van de Geesten
 Stroomde met hun ontelbaar, als golven der vloedende Noordzee
 405 Tegen den voet van een bergächtig strand, naar den Zetel des Muiters.
 Duizendmaal duizend Geesten verscheenen. Zij gingen en zongen
 Eigene daaden, tot hoon en onferflijke schande veroordeeld.
 Onder 't geraas van gespleeten, de donder had ze gespleeten,
 Doffe, ontheiligde harpen, verstemd tot toonen der doodsangst,
 410 Zongen zij 't op. Zoo druischen in d' aaklige middernachts-uure
 Dolle gevechten van doodende en van stervende strijders
 Vreeslijk in 't rond, als op koperen wagens de Noordewind huilend
 Op hen invaart, en als hun gebrul door den wêerklank gebruld wordt.
 Satan zag en hoorde ze komen. Van wilde verrukking
 415 Stond hij onstuimig op, en overzag zijne Schaare.
 Ver bij het laagste gemeen bemerkte hij in spottende houding
 Godverzaakers, verächtelijk volk. Hun schriklijke Leidsman,
 Gog, was er bij, boven allen uitsteekend door maakfel en dwaasheid.
 Dat dat alles een droom zij, een spel van verwarde gedachten,
 420 't Geen z' in den Hemel zagen, Jehovah eerst Vader, toen Rechter,
 Woedende kromden, en wrongen, en porden zij zich, dit te waanen.
 Satan aanschouwt ze met hoon: want midden in zijne verduistring
 Voelt hij tog nog, dat Jehovah er is. Dan stond hij diepzinnig,
 Zag dan langzaam overal rond, en plaatste zich weder.

- 425 Even als, dreigend, een onwêer op hooge ongestuvige bergen
Langzaam en vertoevend zich legert, zoo zat hij, zoo dacht hij.
Stormende opent zich nu zijn mond, en duizende dondren
Spraken uit hem, toen hij sprak. Zo gij het, o vreeslijke Schaaren,
Zo gij 't nog zijt, die met mij die drie verschriklijke dagen
- 430 Op de Hemelsche vlakke het hielden: zoo hoort zegepraalend,
't Geen ik u thans van mijn vertoeven op d'Aard' zal ontdekken.
Doch dit verhaal niet alleen: ook zult gij de groote besluiten
Hooren, om onze Godheid, Jehovah tot smaad, te verhoogen.
Eer moet de Hel vergaan, en eer moet hij, die voor deelen
- 435 Eens in het donkere Chaos gebouwd heeft, zijn schepslen rondom zich
Allen verdelfen, en weder alleen in d' eenzaamheid wonen,
Eer hij over den sterflijken mensch de regeering ons afdwingt.
Goden, steeds onöverwonnen, ondienstbaar willen wij blijven,
Wen hij zijn Middelaars ook tegen ons bij duizenden afzondt,
- 440 Wen hij ook zelve de Aarde betract om een Heiland te worden.
Doch wie ontsteekt mij? Wie is die nieuwe geboren Jehovah,
Die in het sterflijke ligchaam zelfs de Godheid rondōmdraagt,
Dat de Goden daar dus over peinzen, als of zij op nieuw wêer
Hooge gedachten van hunne Vergoeding, en oorlogen schiepen?
- 445 Eén van de Eeuwigen zou, om ons den triumph te verligten,
Uit de schooten van sterflijke Moeders, die haast de verrotting
Ook verbrijzelt, om ons, die hij kent, te bevechten, verschijnen?
Is dit mogelijk? Zou die zoo handlen, dien Satan eens aanviel?

Eenigen staan er wel hier, die voor hem lafhartig ontvlooden,
 450 Uit het vermolmd geraamt' van geplaagde stervlingen weeken;
 Laffen, siddert voor deeze Vergaadring, verbergt uw het aanschijn
 In verduistrende schaamte. De Goden hooren 't, gij vluchtet!
 Waarom, ellendigen, vluchtet gij zoo? Wat noemdet gij Jesus,
 Mijns en ulieder onwaardig, den Zoon des eeuwigen Godes?
 455 Doch, op dat gij hem kent, die onder de Israëlieten
 Ook gaarn God was, zoo hoort van mij de daaden des Trotschen.
 Hoor gij het ook in verheven triumph, gij Goden-Vergaadring.
 Onder het Volk der Jordaan heeft sedert onheugbaare tijden
 Een Propheetisch gerucht geloopt: want onder de Zonne
 460 Is het dit Volk, dat van alle Volken het meeste gedroomd heeft!
 Naar de Voorzegging moet eens uit hun een Heiland ontspruiten,
 Die hen voor eeuwig verlost van al hun omliggende Haaten,
 En boven alle landen hun Rijk tot het heerlijkste Rijk maakt.
 't Heugt u ook, dat voor weinige jaaren er eenigen onzer
 465 Wederkwamen; vermeldden, zij hadden op Tabors gebergten
 Heiren van juichende Englen gezien; die hadden den naam van
 Jesus onophoudend genoemd met verrukking en eerbied,
 Dat er tot in de wolken toe de Ceedren van beesden;
 Dat de galm der Jubelgezangen de Palmboom-wouden
 470 Gantsch doorruischte, en Jesus, Jesus! Tabor vervulde.
 Toen gaat uitgelaaten van hoogmoed, en als zegepraalend,
 Gabriël den berg af tot eene van Israëls Dochters;

Groet haar, gelijk men Onsterflijken groet, en zegt haar eerbiedig,
Ziet, dat uit haar een Monarch zou ontstaan, die de Rijken van David
475 Machtig beschermen, en d'erffenis Jacobs verheerlijken zoude;
Jefus zoude zij hem, den Goden-Zoon moeten noemen!
Eeuwig zoude de macht des grooten Konings duuren!
Dit vernaamt gij. Waarom verbaasden de Goden der Helle,
Toen zij 't hoorden? Ik zelf' heb nog veel meer moeten aanzien.
480 Niets vervaart mij. Ik zal het u alles moedig ontdekken,
Niets zal ik u verzwijgen: op dat gij moogt weten, hoe vuurig
Zich mijn moed in gevaaren verheft, indien 't een gevaar is,
Als zich een sterflijke Droomer op onze Aard' tot een' God maakt.
Juist toen zag hij de naaden des donders aan zich, en ontroerde!
485 Dan, hij werkte met macht om op nieuw weder op te zwellen,
En hij begon. Daar wachtte ik op des Godlijken jongskens
Hooge geboorte! Haast zal uit uwen schoot, o Maria,
Dacht ik, de Godlijke komen. Nog raser dan vliegende wenken,
Sneller nog, dan gedachten der Goden, door gramschap be vleugeld,
490 Wast hij hemelwaards op. Nu bedekt hij in zijne verhooging
Met zijnen éénen voet het Meir, met zijn' andren den Aardkloot!
Weegt nu in de rechterhand dreigend de Maan en de Zonne,
In de flinke de Morgenstarren! Daar kooft hij, daar doodt hij!
Midden in stormen, die hij uit al zijne waerelden saamriep,
495 Druischt hij ter zege onwéerstandelijk voort. Ach, vliedt nu, o Satan,
Vliedt, op dat hij u niet met zijnen almachtigen donder

Woedend vatte, tot dat gij, door duizend Sphæren geworpen,
 Zinloos, bedwongen, ja dood, in 't Onafmeetbare nêrlygt,
 Ziet, zoo dacht ik, o Goden; edoch het behaagde hem nu nog
 500 Mensch te blijven, een weenend kind, als de Zoonen van 't stof zijn,
 Welke hun sterfelijkheid reeds bij de geboorte beweenen.
 Ja, een Choor van hemelfche Geesten bezong zijn geboorte.
 Want zij komen om d'Aard', die wij beheerfchen, t'aanschouwen,
 Somtijds neder; om daar, waar slechts Paradijfen eens ftonden,
 505 Heuvels der dooden en graven t' aanschouwen; dan keeren zij fchreiënd,
 En, tot hun troost, met plechtige Liedren terug naar den Hemel.
 Even zoo was het ook nu. Zij fpoedden zich, lieten het jongske,
 Of, verkiest gij 't aldus, den Heer der Heemlen op d'Aarde.
 Kort daarop onvluchtte hij mij, ik liet hem maar vluchten.
 510 Zulk eenen blooden vijand was 't mijns niet waard te vervolgen.
 'k Liet, om niet ledig te zijn, intusfchen door mijnen Verkoornen,
 Mijnen Koning en Offerpriester, Herodes, te Bethlem
 Zuiglingen flachten. Het zijpende bloed, het kermen der veegen,
 En van ontroostbaare Moedren de wanhoop; de waasfen der lijken,
 515 Die, met zielen vermengd, al dampende mij te gemoet vloog,
 Waren voor mij, den Vader der kwaal, een lieflijk offer.
 Wandelt daar niet de fchim van Herodes? Verworpene ziele,
 Was het niet Ik, die 't befluit in u fchiep om de Bethlehemieten
 Weg te flachten? Kan wel tegen mij de Beheerfcher des Hemels
 520 't Moeijelijk werk zijner vorming, de nimmer ftervende zielen,

Hoeden, dat ik dezelve met mijne verborgen bezieling
Niet omschaduw', en mij over haar ten verderve niet uitbrei'?
Ja, Verlaatene, uw klaagend gekerm, uwe bange vertwijfling,
En der zielen gefchrei, die gij toen nog onfchuldig vermoord hebt,
525 Dat zij zondigend ftierven, en u en den Scheppenden vloekten,
Is nu voor uwen bevredigden Heerfcher een lieflijk offer.
Toen hij ftierf, verzamelde Goden, toen keerde het jongske
Uit Ægijptens dreeven terug. Hij doorleefde zijn jonkheid
In den fchoot der tedere Moeder, in laffe omarming,
530 Onbekend. Geen jeugdig vuur, geen edele ftoutheid
Zette hem tot onderneemingen aan, om ontzag te verwerven.
Maar, o Goden, aan 't barre strand, in eenzaame bosfchen,
Welke hij dikwijls bezocht, overlei' hij die dingen misfchien wel,
Die uit fhriklijke verte aan de Hel haaren ondergang dreigen,
535 En van ons vernieuwden moed en waakzaamheid eifchen?
Ziet, ik geloofde, dat hij misfchien zich met diepe gedachten
Beziger hielt, dan met de befchouwing der bloemen en velden,
En der kindren rondom hem, en met het flaaffche verheffen
Van dien God, die uit nietig ftof de wurmen en hem fchiep.
540 Ja, ik zoude van rust en lange verveeling vergaan zijn,
Had het geflacht der menfchen mij steeds geen zielen geofferd,
Die ik, den Hemel voorbij, om mijn Rijk te bevolken, hier heen zond.
Eindelijk fcheen het, hij zoude nu ook merkwaardiger worden.
Want de heerlijkheid Gods kwam eens, toen hij langs de Jordaan ging,

545 Straalend van boven. Ik heb ze met deeze onsterflijke oogen
 Zelv' aan dien Stroom gezien! Geen begunsting des Hemels, geen schaduw
 Heeft mij misleid! Zij was het, gelijk zij van 't Hemelsch gestoelte
 Door de lange aanbeddende reiën der Seraphim wandelt,
 Doch om wat reden, en of zij het Kind der Aarde tot eere,
 550 Dan om onze waaksaamheid uit te vorschen, zich neêrliet,
 Waag' ik niet te beslissen. Ik hoorde wel hevige dondren,
 Dondren met deeze stemme gepaard. Dit is mijn Geliefde,
 Ziet, de Zoon naar mijn hart. Het was, vermoede ik, Elóa,
 Of wel één van den troon, die, om mij te ontrusten, het uitriep.
 555 Godes stem was het niet! Want bij de onderste Helle!
 En bij haaren donkersten nacht! zij klonk mij heel anders,
 Toen hij ons Goden voorheen den Zoon der Eeuwigheid opdrong.
 Ook voorzei' hem een somber Propheet, die daar in de woestijne
 Menschenvijandig de rotsen doordooft, hij schreeuwde hem tegen:
 560 Ziet het lam Gods, het verzoent, het neemt weg de zonden der Aarde!
 Gij, die van eeuwigheid zijt, gij, die er reeds lang vóór mij waart,
 Wees gegroet! Uit u, o volheid van alle ontferming,
 Scheppen wij genade om genade. De wet gaf ons Mofes;
 Maar door den Gezalfden van God komt genade en waarheid.
 565 Is dat niet hoog en Propheetisch genoeg? Zoo gaat het, als Droomers
 Droomers bezingen. Een heilige Donkerheid bouwen z' elkaar dan;
 En dan zijn wij veel te gering, wij onsterflijke Goden,
 Om met het oog tot in 't binnenst gebouw dier geheimen te dringen.

Wil hij ons niet den verheven Mesias, den Koning des Hemels,
570 Wil hij dien Donderaar Gods, die in d'ijsselijke Wapenrusting
Tegen ons streedt, tot dat w' in de nieuwe waerelden landden,
Onze verhevene tegenpartij, den ons waardigen vijand,
Wil hij dien niet in dat maakfel, het welk wij dooden, verkleeden?
Ook hij zelve, het Aarde-gewrocht, van wien de Propheet droomt,
575 Meent niets weinigs te zijn. Vaak noemt hij kranken, die sluimren,
Dooden, en gaat dan heen, en roept hen weder in 't leven.
Dit nog is slechts het begin. Eens volgen er grootere daaden.
Want hij wil het geheele geslacht der sterflijke menschen
Vrijmaaken van de Zonde en den Dood: van de Zonde, die allen
580 Ingeplant is, en altijd oproerig en altijd onstuimig,
Zich tegen God verheft in hunne onsterflijke zielen,
Niet te temmen tot slaaffchen plicht; van den Dood, die hen allen,
Die het geheele geslacht doormoort, op elk' onzer wenken:
Daar van wil hij hen allen bevrijden. Dus u ook, o Zielen,
585 Die ik mij sedert de Schepping, als starren vergader, als golven
Des Oceaans, gelijk God zijne slaaffche aanbiddende Zangren,
Ja ook u, die de eeuwige nacht des Afgronds pijnigt,
En in den nacht het vuur van den Wreeker; in 't vuur de vertwijffing,
In de vertwijffeling Ik! U wil hij van 't sterven bevrijden!
590 Wij, wij zullen daar dan, onze Godheid vergeetend, als slaaven
Voor hem liggen, voor hem den Mensch die zoo even een God wierdt.
't Geen Die met den almachtigen donder niet van ons asperst,

Zal Die uit de strecken des doods ongewapend volvoeren.
 Gaa, Vermeede! bevrij u selv', eer gij dooden doet opstaan.
 595 Hij moet sterven, ja sterven! hij, die d'overwonnenen Satans
 Van den dood eigenmachtig bevrijdt. U leg ik in 't stof nêer,
 Bleek, zonder aanzien, in 't stof der dooden! Dan zal 'k tot die oogen,
 Die niet zien, die blindheid en nacht nu voor eeuwig omwalmen,
 Zeggen: o ziet, daar ontwaaken de dooden; zal tot die ooren,
 600 Die niet hooren, die nu voor eeuwig voor klanken verstopt zijn,
 Zeggen: o hoort, daar ruischt het veld, de dooden ontwaaken!
 En de ziele, wanneer nu deeze uit het ligchaam gevluht is,
 En veellicht naar de Hel, om ook dáár te overwinnen, zich heen wendt,
 Roep ik na, in een' vreeslijken storm, met dondrende stemme:
 605 Haast u, op Aarde overwont gij! ja haast u, gij ketende Goden!
 Een triumpheerende intreë verwacht u! de poorten der Helle
 Doen voor u zich nodigend open! de Afgrond begroet u!
 Zielen en Goden zweeven u tegen in feestlijke Chooren!
 God moet of, in den tijd dat ik hier ben, met haaste de Aarde,
 610 En in haar vlucht ook hem en de menschen ten Hemel verheffen:
 Of ik breng het ten uitvoer, het geen mijne wijsheid mij ingaf!
 Of ik doe, 't geen ik machtig besloot; en voleind' en voltooi het!
 Hij moet sterven! Zoo waar ik, des doods Onderhouder en Schepper,
 Onbedwingbaar doorleef de komende Eeuwigheden:
 615 Hij moet sterven! Haast zal ik van hem het stof der verrotting
 Op den weg naar de Hel voor Jehovah's aanschijn verstrooijen.

Ziet,

Ziet, dit is het ontwerp mijns besluits. Zoo wreekt zich Satan!

Satan sprak het. Intusfchen ging van den Verzoener ontroering
Tegen hem uit. De Godmensch was nog in d'eenzaame graven.

620 Met den klank, waarmede de Lasteraar eindigde, ruischte
Voor den voet des Mesias een waaijend blad. En een wurmpje
Hing al stervend aan 't blad. De Godmensch gaf hem het leven.
Maar mer dienzelfden blik zondt hij u, o Satan, ontroering!

Achter de schreden van 't oordeel dat vloog, verzonk de Helle,
625 Vóór hem veranderde Satan in nacht. Zoo vervaarde hem Jesus.

En de Satanen zagen hem, en verstijfden als rotfen.

Laag aan den troon, zat ongezellig, somber en treurig

Seraph Abdiël Abbadóna. 't Gebeurde en aanstaande

Overdacht hij vol angst der ziele. Hij zag voor zijn aanschijn,

630 't Welk de duisternis droevig, ontroerd de zwaarmoedigheid maakte,

Niet dan kwaalen, op kwaalen gehoopt, in d'eeuwigheid ingaan.

Nu betracht hij den voorigen tijd, waarin hij vol onschuld

Vriend van dien edeler Abdiël was, die ten dage des oproers

Eene schitterende daad voor 't oog des Heeren volvoerde.

635 Want hij verliet de Muitren alleen en onöverwinbaar;

Kwam bij God. Met hem, den edelmoedigen Seraph,

Was reeds Abbadóna het oog der vijanden Godes

Haast ontkomen: doch Satans bevlamde, rollende wagen,

Die, om in zege hen weder te haalen, hen snellijk omcingelt,

640 En der trompettenden oorlogsgeschrei, dat onzinnig hen uitlokt,

En

En de Heirschaar, een ieder van hun van zijn Godendom dronken,
Overmeestren zijn hart, en rukken hem weg tot de Muters.

Hier nog wil hem zijn Vriend met oogen van dreigende liefde

Voort doen spoeden: edoch, van eene toekomende Godheid

645 Duizlend, erkent Abbadóna de eertijds machtige wenken

Van zijnen Vriend niet meer. In bedwelming kwam hij bij Satan.

Klaagende denkt hij, en in zich zelve gekeerd, aan dit voorval

Zijner heilige jeugd, en aan den lieflijken morgen

Zijner schepping te rug. Te gelijk had God hen geschapen.

650 Toen onderhielden die twee met aangefchapen verrukking

Dus elkander: Ach Seraph, wat zijn wij? Van waar, mijn geliefde?

Zaagt ge mij 't eerst? Hoe lang bestaat gij? Ach, zijn w'er ook waarlijk?

Koom, omärm mij, mijn Godlijke vriend; verhaalme, wat denkt gij?

En toen kwam de Heerlijkheid Gods uit schitterende verte

655 Zegenend aan. Zij zagen rondöm zich ontelbaare Schaaren,

Nieuwe Onsterlijken gaan; een zweevende zilveren wolk hief

Hen naar Jehovah omhoog. Zij zagen hem, noemden hem Schepper!

Deeze gedachten martelden Abbadóna. Uit d'oogen

Vloeiden hem jammrende traanen. Zoo vloeide van Bethlehems bergen

660 't Leekende bloed, toen de zuiglingen stierven. Al rillende had hij

Satan gehoord: doch kon het niet dulden, rees op om te spreken.

Driemaal zuchtte hij, eer hij nog sprak. Gelijk wel eens Broeders,

Die elkaar in gevechten vermoorden, en stervend erkennen,

d'Een bij den ander uit reulende borst; onvermogene, zuchten.

- 665 Toen begon hij, en sprak: Schoon ik weet, dat mij deeze Vergaadring
 Eeuwig tegen zal streeven; ik zal 't niet achten, maar spreekē;
 Spreeken zal ik, op dat het zwaare gericht van Jehovah
 Niet ook kome over mij, gelijk 't over u kwam, Satan!
 Ja, ik haat u, Satan! U haat ik, gij schriklijke! Mij, mij!
- 670 Deezen onsterflijken Geest, dien gij den Schepper ontrukt hebt,
 Eisch' hij, uw Rechter, voor eeuwig u af! Een wee zonder einde
 Roepe in d'Afgronds-klœov', in den nacht, der Onsterflijken Heirschaar,
 Satan! dat roepen luidkeels met den donderstorm die allen,
 Welken gij, Satan, verleidde! luidkeels met de Doode Zee allen
- 675 Over uw hoofd! Ik heb geen deel aan den eeuwigen Zondaar!
 Godverzaaker, geen deel aan uw verworpen besluit, om
 God den Mesfias te dooden. Ha! tegen wien, o gij Mouter!
 Hebt gij gesproken? Is 't niet tegen dien, die, immers bekent gij 't
 Zelve, hoe zeer g'uw verschrikking ook zoekt te pleistren, u vreeslijk,
- 680 Machtiger is dan gij? O zo God den sterflijken menschen
 Redding zendt van ellende en van dood, gij verhindert het nimmer!
 En gij wilt des Mesfias ligchaam, dat wilt gij vermoorden?
 Kent gij hem, Satan, niet meer? Heeft dan des Almachtigen donder
 U niet genoeg aan dit opgeheven voorhoofd gebrandmerkt?
- 685 Of kan God zich niet tegen ons onmachtigen hoeden?
 Wij, die de Menschen ten doode verleidden; wee mij, ach wee mij!
 Ik deed het ook! wij willen ons tegen hunnen Verlosfer
 Woedend verheffen? den Zoon, den Donderaar willen wij dooden?

Ja den toegang tot eene veelligt toekomende redding,
 690 Of ten minsten verzachting van plaag, dien willen wij eeuwig
 Ons, zoo veelen voorheen volkomen geesten, verwoesten?
 Satan, zoo waar wij allen de smert geweldiger voelen,
 Wen gij deeze woening van nacht en van duistere verdoeming
 Koninklijk noemt: zoo waar keert gij, met schande beladen,
 695 Schande in de plaats van triumph, van God en zijn' Middelaar weder!
 Dolder hoort Satan den Vreeslijken aan, ongeduldig en dreigend;
 Wil van de hoogten des Troons reeds een der gestapelde rotzen
 Tegen hem sningren: edoch de schriklijke rechterhand zank hem
 Siddrend in ziedenden toorn weér neêr. Hij stampte, hij beefde.
 700 Beefde driemaal van woede, zag Abbadóna tot driemaal
 Zinneloos aan, en zweeg. Zijn oog wierdt donker van gramschap,
 Voor de verächtung te zwak. Met moedigen ernst, niet ontstoken,
 Bleef Abbadóna vóór hem staan, en met treurige trekken.
 Maar de vijand van Satan, de Menschen en God, Adramélech
 705 Zeide: Uit zwarte wolken zal ik met u spreeken, gij bloodaard;
 Ha! toedonderen zullen wel dra u de Onwéeren t'antwoord!
 Durft gij de Goden zo smaaden? durft één der verachtlijkste geesten
 Zich tegen Satan en mij uit zijne diepte verheffen?
 Wordt gij gepijnigd, zoo wordt gij van uwe laage gedachten,
 710 Slaaf, gepijnigd! Vliedt heen, lafhartige, vliedt uit de grenzen
 Onzer regeering, waar Koningen zijn! Vliedt heen naar het Leege!
 Laat de Almachtige aldaar u Rijken des ongeluks scheppen!

Breng

Breng dan daar de onsterfelijkheid door! Maar gij stierft wel het liefste?
 Sterf dan, vergaa, aanbiddend, gij Slaaf, gebukt naar den Hemel!

715 Gij, die u voor een' God in 't midden des Hemels erkend hebt,
 En den grooten Almachtigen stout met vlammende gramfchap
 Tegengeftaan hebt, toekomende Schepper van waerelden talloos,
 Koom, koom, Satan! Wij zullen den kleinen nietigen geesten
 Onzen gevreesden arm door onderneemingen toonen,

720 Die als een blixem op eens hen verblinden en neder doen storten.
 Koom, Labyrinthen van heimlijke list, verward ten verderve,
 Toonen zich mij! de dood is daarin. Geen oopnende uitgang
 En geen Leidsman zal hem uit die Labijnthen ontrukken.
 Maar al ontkwam hij ook onze list; al gaaft gij daar boven

725 Tot het ontfnappen hem Goden-verftand: zoo zullen in gramfchap
 Vuurige onweëren snel hem voor onze oogen verdelgen.
 Als de onweëren, daar wij voorheen den geliefden des Heeren,
 Zijnen gelukkigen Job, voor 's Hemels gezicht meê beftreeden.
 Vliedt, vliedt, Aarde, wij komen met dood en helle bewapend!

730 Wee den geen, die op onze waereld zich tegen ons aankant.
 Dus fpak Adramélech. Nu viel de geheele Vergaadring
 Satan op eens met onftuimigheid toe. Als stortende rotzen
 Stampt hun geweldige voet, dat er d'onderfte diepte van beefde.
 Juichend, en trotsch op aanftaande Triumphen, verhieven z' in 't rond een

735 Dol en vreesfelijk stemmen-getier. Het riep van het Oosten
 Tot naar het Westen heen. De geheele Satan-Vergaadring

Stemt in den dood des Middelaars toe! Van dat God schiep af,
 Hadden de eeuwen geen daad gelijk deeze gezien. Haar verzinner,
 Satan, en Adramélech, vol wraakzucht en booze overlegging,
 740 Daalden neêr van den troon. Gelijk een daavrende rots kraakt,
 Kraakte het op de trappen. Een brullend toeroepen rolt zich,
 Port de Muters nog meer, en verzelt hen dof naar de Helpoort.
 Abbadóna (flechts hij was onbeweeglijk gebleeven)
 Volgde van verre, om hen of nog voor het bedrijf te bewaaren,
 745 Of hun einde, het einde der Monsters, mede te aanschouwen.
 En hij naderde thans met draalende schreeden bij d'Englen,
 Welke de Poort bewaakten. Hoe was u, Abbadóna,
 Toen gij hier Abdiël zaagt, den onöverwinlijken Seraph?
 Zuchtend sloeg hij zijn aangezicht neder. Nu wil hij terug gaan,
 750 Nu tot hem naadren, en nu wederom wil hij treurig en eenzaam
 In het onmeetbaare vlieden. Edoch nog staat hij al siddrend
 Vol van droefheid; op eens roept hij al zijne krachten te famen,
 Gaat op hem in. Zijn hart klopt met geweldige slagen.
 Stille traanen, die Englen maar weenen, bedekten zijn aanschijn;
 755 Zuchten uit alle de diepten van 't hart, een langfaame rilling,
 Stervenden zelfs onvoelbaar: dit alles ontroerde Abbadóna
 Toen hij ging. Doch Abdiëls oog, dat hem spoedig ontdekte,
 Bleef op de waereld des Scheppers gericht, dien hij nooit ongetrouw wierdt;
 Niet op hem. Als de Zon in de jeugd, als dagen der lente,
 760 Die op de pas geschapene Aarde zich nederlieten,

- Blonk de Seraph, doch niet voor den treurenden Abbadóna.
Deeze ging voort, en zuchtte in zich zelve, verlaaten en eenzaam:
Abdiël, mijn Broeder, gij wilt u mij eeuwig ontrukken!
Eeuwig wilt gij mij ver van u af in d'eenzaamheid laaten!
- 765 Weent om mij, gij kindren des lichts! Hij bemint mij niet weder,
Eeuwig niet weder; ach weent om mij! Verwelkt, gij preeelen,
Waar wij van God en van onze vriendschap met tederheid spraken!
Hemelsche beeken verdroogt, waar wij, in lieflijke omarming,
Gods, des Eeuwigen, lof met reine stemme bezongen!
- 770 Abdiël, mijn Broeder, is mij voor eeuwig gestorven!
Hel! o mijn duister verblijf, en gij, gij Vader der kwaalen,
Eeuwige nacht, beklaag hem met mij! Een somber gejammer
Daale, wen God mij verschrikt, van uwe gebergten neder!
Abdiël, mijn Broeder, is mij voor eeuwig gestorven.
- 775 Naar de zijde gekeerd, verhief hij die treurklacht. Nu stond hij
Waar men de waerelden intreedt. De glans en de vliegende donder
Van aannaadrende Orions vervaart hem. De waerelden had hij,
Daar hij zich steeds, in zijn rampen verdiept, in d'eenzaamheid opfloot,
Sedert geen eeuwen gezien. Hij stond beschouwend, en zeide:
- 780 Zalige ingang, o mocht ik door u in de waerelden Godes
Wederkeeren, en nimmer het Rijk der duistre verdoeming
Weder betreeden! gij Zonnen, ontelbaare kindren der Schepping,
Was ik niet reeds, toen de Eeuwige riep, toen gij schitterend opgingt,
Helderder nog dan gij, die de scheppende hand nu eerst losliet?

785 En thans staa ik hier, verduisterd, verworpen, 't verfoeifel
 Deezer heerlijke waereld! En gij, o Hemel! Ach nu eerst
 Sidder ik, nu ik u aanschouwe! daar wierd ik een Zondaar!
 Stond daar tegen den Eeuwigen op. Gij onsterflijke kalmte,
 Speelgenoot in het dal des Vredes, waar zijt gij gebleeven?
 790 Ach in uw plaats staat mijn Rechter mij nauwlijks een droeve verbaazing
 Over zijne waerelden toe. O mocht ik het waagen
 Nederzinkend hem Schepper te noemen, hoe gaarne ontbeerde ik
 Dan den minnenden naam van Vader, dien zijne getrouwen,
 d'Edele Englen, hem, vóór den troon, meer kinderlijk geeven.
 795 O gij Rechter der Waereld! u durf ik Verloorne niet smecken,
 Dat gij mij slechts met éénen blik in den Afgrond hier aanziet.
 Sombre gedachte, gedachte vol plaag! en gij wilde vertwijfing,
 Woedt, Tyrannes, Ha! woedt maar voort! Wat ben ik ellendig!
 Was ik maar niet! Ik vloek u, o dag, toen de Scheppende zeide:
 800 Wordt! toen hij uit het Oosten met zijne heerlijkheid uitging!
 Ja, ik vloek u, o dag, toen de nieuwe Onsterflijken riepen:
 Onze Broeder leeft ook! Gij Moeder van eindlooze plaagen,
 Eeuwigheid, waarom baarde gij hem? En, moest hij al worden,
 Waarom wierdt hij niet treurig en zwart, gelijk d'eeuwige nacht is,
 805 Die met onweëren en met dood voor den Scheppenden heen trekt,
 Leeg van schepslen, met toorn en vloek der Godheid beladen?
 Tegen wien verheft gij u hier voor het oog van de Schepping,
 Lasteraar! Zonnen valt op mij neder! bedekt mij, gij Starren,

Tegen den woedenden toorn van Hem, die van zijnen Wraaktroon
 10 Eeuwig als Vijand en Rechter mij dreigt. Gij, in uw gerichten
 Onverbidlijke! O is er voortaan in uwe eeuwigheid niets dan,
 Niets meer over van hoop? Ach zal dan, Godlijke Rechter,
 Schepper, Vader, Ontfermer! Ach nu vertwijfle ik op nieuw wêer,
 Want ik heb Jehovah gelasterd! hem naamen gegeven,
 15 Heilige naamen, die buiten Verzoener geen Zondaar mag noemen!
 Ha! ik ontvliede. Reeds druischt van hem een almachtige donder
 Door het Oneindige vreeslijk in 't rond! doch waarheen? Ik ontvliede!
 Riep het, en vloog, en zag bedwelmd in den afgrond van 't Leege.
 Schep daar vuur, schep doodenden gloed, die Geesten verteere,
 20 God! Verderver! te schriklijke God in uwe gerichten!
 Doch hij smeekte vergeefs. Daar wierdt geen vuur dat hem doodde.
 Daarom vloog hij op nieuw te rug naar de waerelden. Eindelijk
 Stond hij, afgemat, op eene verhevene Zonne,
 Zag van daar in de diepten neêr. Daar verdrongen gestarnten
 25 Andere starren als gloeiende Zeeën. Een zwervende Aardkring
 Nadert, reeds damp't hij, en reeds is zijn oordeelsdag niet ver af meer:
 Abbadóna stortte er zich op, of hij mede vergaan mocht:
 Maar hij verging niet, en zonk, bedwelmd van eeuwigen kommer,
 Even gelijk een gebergte, van beenderen wit, waar zich menschen
 30 Eens vermoorden, in d'aardbeeving wegzinkt, ook langzaam op d'Aarde.
 Satan was intuschen met Adramélech bij d'Aarde
 Ook reeds nader gekomen. Zij gingen nevens elkander,

Ieder alleen, in zich zelve gekeerd. Nu zag Adramélech
 Voor zijne oogen den Aardkring in verre donkerheid liggen.
 835 Zij, zij is het, zo dacht hij in stilte, zoo drongen gedachten
 Andre gedachten als golven voorr, gelijk d'Oceaan drong,
 Toen hij, verwijderd America, u van drie waerelden scheurde.
 Ja, zij is het, die ik, zoo dra 'k mij van Satan ontdaan heb,
 Of mij, als Overwinnaar des Gods, boven andren verheerlijkt,
 840 Die ik, als Schepper van 't kwaade, alsdan alleen beheersche!
 Doch, om wat reden slechts haar? Waarom niet ook deeze gestarnten,
 Die, te lang reeds zalig, rondom mij de Heemlen doorrollen?
 Ja ook dáár zal de dood van 't ééne gestarnte naar 't andre,
 Tot aan de grenzen des Hemels, Jehovah aanschouwe het! dooden.
 845 Dan vermoord' ik de schepslen Gods, gelijk Satan, niet enkeld;
 Neen bij geheele geslachten! die leggen voor mij zich in 't stof neér,
 Krommen voor mij zich zonder gedaante; zij wringen zich, sterven!
 Dan zal ik hier, of ginds, of daar, triumpheerend en eenzaam
 Zitten! van boven in 't rond zien! o gij, die ik nu tot een grafsteé
 850 Voor uwe schepslen gemaakt heb, Natuur, 'k zal op uwe verrotten,
 In uw diep, uw eindeloos graf, Ik lagchende neérzien!
 En, zo 't in 't graf van die waerelden dan Jehovah geluste
 Nieuwe schepslen te bouwen, om dat ik z' op nieuw zou verstooren.
 Die zal ik ook, met dezelfde list, met dezelfde onvertsaagdheid,
 855 Weér van het één tot het andre gestarnte verleiden en dooden!
 Adramélech, dat zijt gij! maar zo u eens eindelijk, eindlijk

d'Uitvinding van het sterven der geesten gelukte, dat Satan
 Ha! door uw handen verging, tot een Niet versmolt op uw spreken!
 Neen, eene daad, slechts uwes waardig, volbreng ze onder hem niet!
 860 Schep! gy machtige geest, door wien Adramélech bezielde wordt!
 Doodt de geesten, ik vloek u, gaa zelve te niet, of doodt ze!
 Ja vergaa, wees liever niet meer, eer gij leeft zonder heerschen!
 Ja, ik zal gaan, gaan zal ik, en alle mijne gedachten,
 Deeze als Goden verzaamlen; zij moeten uitvinden! dooden!
 865 Thans is de tijd, om 't geen, waaröp ik reeds Eeuwigheden
 Dacht, om dat te volvoeren! ja thans, nu God wéer ontwaakt is,
 En, zo Satan niet feilt, ons een' Verlosfer der Menschen,
 Om ons veröverde Rijk zich t'onderwerpen, om laag zendt,
 Doch hij feile slechts niet. Laat die Mensch de grootste Propheet zijn
 870 Onder alle Propheeten na Adam, hij zij een Messias:
 Tog moet de zege over hem, voor de gantsche Geestenvergaadring,
 Tot het beklimmen des Helischen Troons mij het waardigste maaken!
 Of, het geen ik veeléer van mijne Godheid verwachte,
 't Geen gij, onsterfelijke Adramélech, veeléer moet volbrengen,
 875 Als ik Satan vóór hem nog verniel; aan die machtige daad dan
 't Eind mijner slaavernij heb te danken. Hij worde de Eerstling
 Mijner gevelden, door wien, als der Goden Oppermonarch, Ik
 Schittre! Satan, wat valt het u zwaar, des Middelaars ligchaam
 Slechts te vermoorden! Wel nu, vermoordt het. Die kleine bedrijven
 880 Schenk ik u, eer gij vergaat; maar Ik, ik doode de ziele!

Die verdelg ik; gij, pijnig u 't sterfelijk stof te verftrooijen!

Dus verloor zich zijn Geest, beroerd door 't wenschende harre,
Tot in het duister ontwerp. God, die het toekomende dóórzag,
Hoorde hem, zweeg. Vol vermoeyjende peinzing bleef Adramélech

885 Onbemerkt, op een wolk, die onder zijn voeten tot nacht wierdt,
Stijf, met een gloeiend gelaat, dat de woede doorrimpelde, stil staan.
Doch het geraas der wandlende Aarde, die thans met den Nacht kwam,
Wekte den wilden Rebèl uit zijne zwarte gedachten,
En hij vervoegde zich weder bij Satan. Zij gingen en stormden
890 Naar den Olijfberg, om daar den Verzoener met zijne Vertrouwden
Op te zoeken. Zoo storten zich rollende doodende wagens
Neder in 't dal, op den onbevreesden vijandlijken Veldheer.
Stalen krijgslieden zonden van hemelhooge gebergten
Thans hen om laag. Zij druisfchen met dof en ijzer geraas heen
895 Over de rots; en het kraakt, en het dondert, en doodt reeds van verre.
Zoo kwamen op den Olijfberg nêer Adramélech en Satan.

D E M E S S I A S.

D E R D E Z A N G.

D E M I S I A S

A N N O

D E M E S S I A S.

D E R D E Z A N G.

Wees gij gegroet! ik zie u weder, u die mij gebaard hebt,
Aarde, mijn moederlijk land, die in uw' koelenden schoot mij
Eens begraaft bij die slaapen in God, en eens mijn gebeente
Zacht overdekt: doch dan eerst, dit hoop ik van mijnen Heiland!
5 Als het Gezang van 't nieuwe Verbond zal ten einde gebracht zijn.
O dan moeten die lippen zich eerst, die den Menschenvriend zongen,
Dan die oogen eerst, die om zijnentwille van vreugde
Dikwijls weenden, zich sluiten; dan moeten, met slauwere klaagstem,
Mijne vrienden mijn graf met laurier en palmboom omplanten:
10 Zoo, dat, als ik in Hemelsche vorming ontwaak uit den doode,
Mijne gedaante, verheerlijkt, uit stille boschen moog' uirgaan.
Zangster van Sion, o gij, die mij ter Helle geleidde,
En nu mijnen nog beevenden geest weêr op d'Aarde gebracht hebt,
Gij, die van 't Goddelijk oog de strenge gerechtigheid leerde,
15 Doch haar begunstigers tevens met lieflijke minzaamheid toelacht:
Helder de ziel, die nog innerlijk beeft, die van de gezichten

d'IJzing nog voelt, weêr met Hemellicht op, en leer ze nu verder
Haaren verheven Verlosfer, den besten der Menschen, bezingen.

Jefus was nog alleen met Johannes bij 't graf van de dooden.

30 Dicht van gebeente omgeeven, omgeeven van nacht en van schaduw,
Zat hij, en overdacht zich zelve, den Zoon des Vaders,
En den Mensch ten doode bestemd. Voor zijn Goddelijk aanschijn
Zag hij de zonden der Menschen, die alle, die sedert de Schepping
Adams kindren bedreeven, ook die, die het boozere nakroost

35 Zondigen zal, een ontelbaar heir, God vliedend, voorbij gaan.
Satan was midden in 't zelve, en heerschte. Van 't aangezicht Godes
Dreef hij den Zondaar, het Menschdom, weg, om 't bij zich te vergaadren.
Zoo verslindt een Noordlijke draaikolk de vlakten des waters
Van rondsomme, en sleept, geduurig ten ondergang open,

39 En onder wolken verschoolen des nederhangenden Hemels,
d'Al te geruste bewooners der Zee naar zich af in de diepte.

Jefus zag de zonden en Satan; toen zag hij naar God op.

God, zijn Vader, zag naar hem met diepzinnigheid neder.

Uit het oog des Vaders brak wel het strenge gericht reeds

45 Langzaam voort. Van verre verschrikte met dondren hem God wel:

Dan, er bleeven nog trekken des onuitspreeklijken glimlachs

In het gezicht vol genade terug. Zoo de Seraphim zeggen,

Wierdt de tweede traan te dier tijd door den eeuwigen Vader

Stil geweend. Hij weende de eerste, toen Adam vervloekt wierdt.

49 Dus aanschouwden z'elkaar. In feestlijke Sabbathsstilte

Buigt zich de gantsche Natuur voor hen neêr. Vol eerbied en wachtend
Blijven de waerelden staan, en op beider aanschouwing oplettend,
Gaaf de betrachtende Cherub voorbij in vreedfaame wolken.
Ook kwam Seraph Elóa, dien hemelsche wolken omvloeiden,
45 Naar beneden op d'Aarde; en zag van aanschijn tot aanschijn
Gods Verlosfer, en telde de menschenminnende traanen,
Alle traanen die Jesus weende. Toen voer hij ten Hemel.
Bij het opvaaren zag hem Johannes. Dien opende Jesus
d'Oogen, op dat hij den Seraph mogt zien. Hij zag hem, verbaasde,
50 En omârmdde vuurig den Heiland, en noemde met zuchten
Hem zijn' Verlosfer en God; met onuitspreeklijke zuchten
Noemt hij hem zoo, en blijft in lieflijke omârmingen bij hem.

Doch de oovrige Elven, die Jesus in lang niet vernamen,
Gingen in 't duistre aan den voet des bergs, en zochten hem treurig.
55 Buiten éénen, die Jesus, als zij, niet minnend meer eerde,
Waren zij mannen vol onschuld. De Godlijkheid van hunne harten
Kenden zij niet. God kende hen beter. Hij schiepze tot zielen,
Die d'openbaaringen eens van Jehovah zouden aanschouwen.
Hij echter niet, die, den naam eenes hemelschen jongers onwaardig,
60 Jesus verriedt. Verriedt hij zijn' Heer niet, zoo kon hij z'aanschouwen.
Haar reeds wierden, nog eer haar het ligchaam der sterflijkheid infloat,
Nevens de vierëntwintig Troonen der Ouderlingen,
Troonen van goud in den Hemel geplaatst. Doch éénen der Troonen
Hebben eens wolken van God overdekt: maar de wolken ontvlooden

65 Ras weér; en van den Troon ging een eeuwige schitterende glans uit,
 Als te voeren. Toen riep Elóa: Hij is hem ontnomen,
 En aan eenen andren gegeven, die beter dan hij is!

Hunne Beschermeren, Englen der Aarde, die onder het opzicht
 Gabriëls staan, verhieven zich thans op den top des Olijfbergs.

70 Hier betrachtten zij, met het genot der streelende vriendschap,
 Ongezien de Gespeelen, hoe deeze den Godlijken Heiland
 Overäl weenende zochten. Toen kwam met haastende schreeden
 Van de Zonne een Seraph, en stond op eens voor hun oogen;
 Eén van de vier, die terstond op den machtigen Uriël volgen

75 In het heerschen. Zijn naam was Sélia. Deeze nu zeide:

Hemelsche Vrienden, verhaalt mij, waar is, in welke landsdouwen
 Wandelt hij thans, de verheven Messias? de Zielen der Vaadren
 Zenden mij af. Ik moet hem op al zijne Godlijke wegen
 Stil verzellen, in iedere daad der groote Verzoening

80 Naarlig volgen. Geen heilig woord, geen zucht van ontferming
 Moet mij van zijnen onsterflijken mond, onvernomen, ontglippen!
 Hemelsche Vrienden, geen troostende wenk, en geen eene dier traanen,
 Dier getrouwe, der Godheid en Menschheid waardige traanen,
 Moet in het Goddelijk oog, door mij niet bespeurd, zich vertoonen.

85 Ach! gij onttrekt te vroeg aan 't gezicht der heilige Vaadren,
 Aarde, uw verrukkendste streck, waar God in 't omkleedfel der Menschheid
 Wandelt, en waar hij bij 't Zoenältaar, Hij het Offer, reeds nadert.
 Ach te vroeg ontvliedt gij den dag, en Uriëls aanschijn,

Die

Die op de Tegengewesten van Salem nu treurig het licht werpt.
 90 Dáár is geen verwisfelend dal, geen ontwaakende berg hun
 Aangenaam: want daar wandelt hij niet, de verheven Mesfias!
 Sélia eindigde dus. Hem antwoordt Seraph Orion,
 Simons Engel. Daar onder, waar zich de treurige graven
 Oopnen, en zinkende zich met den voet des Olijfbergs verdiepen,
 95 Hemelsche Vriend, dáár staat, dáár denkt de groote Mesfias!
 Sélia zag hem; onáfgekeerd bleef hij in zachte verrukking
 Staan. Reeds waren op snelle vleugels twee vliedende urea
 Over des Seraphs hoofd met de filte der nacht gevloogen,
 Toen hij nog stond. Thans kwam de laatste vertrouwlijke sluimring
 100 In het oog des Middelaars neêr. Van zijn' Vader gezonden,
 Daalde de heilige rust uit het Allerheiligste Godes
 Ras in koelend gefuis op hem af, en in lieflijke waasfems.
 Jesus sliep. Toen wendde zich Sélia naar de Vergaadring,
 Die hij dus, in haar midden getreden, met minzaamheid aansprak:
 105 Zegt mij, hemelsche Vrienden, wie zijn langs den heuvel die Mannen,
 Die daar wandlen, en als verlaaten en treurig in 't rond gaan?
 Ziet, een zachte aandoenlijke smert overdekt hun het aanschijn,
 Maar zij ontciert hen niet. Zoo toonen edeler zielen
 Haare droefheid. Zij weenen veellicht om een' teder geliefden
 110 En ontslaapenen Vriend, die hun aan deugden gelijk was.
 Thans hervattede Orion: Dit zijn de heilige Twaalven,
 Sélia, welken de Heiland zich tot Vertrouwlingen uitkoos.

- Ach wat zijn wij zalig, dat ons hun Meester gelastte
 Hunne Beschermers en Vrienden te worden. Nu zien wij geduurig,
 115 Hoe bij zich hun openbaart, met gemeenzaame lieflijke goedheid;
 Hoe hij hen leert; hoe hij dan met machtige taal hun den ingang
 In de verheven geheimnissen toont; dan in menschlijke prenten
 U, onsterflijke deugd, veel schitterender, vatbaarder, aanwijst,
 En hun gevoelig hart er door vormt voor cene eeuwige duuring.
- 120 O wat lessen genieten wij hier! Hoe noodigt zijn voorbeeld
 Ons oplettend te zijn, en hem aanbiddend te volgen!
 Sélia, had gij 't geluk hem en zijne Godlijke vriendschap,
 En zijn leven, zoo edel, zoo waardig des eeuwigen Vaders,
 Daaglijks te zien, uw hart versmolt in stille verrukking!
- 125 Schoon is het ook, en het klinkt ook zelfs in onsterflijke ooren
 Lieflijk, wanneer zij samen van hem met tederheid spreken.
 Seraph zij hebben hem lief, gelijk wij elkander beminnen.
 Ja, ik herhaal 't geen ik dikwijls in onze Vergadering zeide:
 Veelijds wensch ik tot Adams geslacht te behooren, ja zelve
- 130 Met de Menschen sterflijk te zijn, zo er buiten de zonde
 Sterflijkheid zijn kan. Ik diende mischien hem teêrder, getrouwer;
 Mijnen Broeder, van vleesch en bloed, gelijk 't mijne, geboren,
 Zoude ik mischien nog veel vuuriger minnen. Met welke verrukking
 Zoude ik mijn leven voor hem, die het eerst voor mij stierf, willen derven!
- 135 Midden in 't heete, onschuldige bloed, met breekende oogen,
 Zoude ik hem prijzen! Mijn zwak gezucht, mijn stervend gestamel

Zoude zoo harmonieus als Elóá's verhevne Liedren,
 Wen hij den Troon voorbij gaat, in 't oor des Eeuwigen galmen.
 Dan, dan zoudt gij, Sélia, gij, of een ander van deezen,
 140 Zacht, met onzichtbaare hand de gebroekene oogen des dooden
 Sluiten, de vliedende ziel naar den Troon van Jehovah geleiden.
 Sélia zeide: Hoe treft gij mij 't hart! Gij perst mij den wensch af
 Ook een Broeder der menschen te zijn. De Mannen daar onder
 Zijn alzo de Twaalven, des Middelaars heilige Vrienden,
 145 Welke te zijn, met den dood in 't verschiet, zelfs Seraphim wenschen?
 Weest gezegend! Gij zijt het ook waardig, Onsterflijken; Jesus
 Mint u als Broeders; gij zult bij den Troon op goudene Troonen
 Zitten, en richten na deezen de Aarde eens met uwen Koning.
 Seraphim, noemt ze mij op. Ik wil de naamen ook hooren,
 150 Die reeds lang in het boek des levens uitnemender schitteren.
 Noemt mij deezen het eerst, die ginds met vuurige oogen
 Rondziet, en die met ongeduld zoekt in den nacht deezer wouden,
 Jesus mischien! Een' moedigen aart, onverschrokken stoutheid,
 Lees ik op zijn gelaat. Openhartig verhaalt het mij alles,
 155 't Geen, door het voelende hart ontvlamd, de ziel in hem voorneemt.
 Deeze is Simon Petrus, hervattede Seraph Orion,
 Eén van de grootsten. De Heiland verkoos mij, den Jonger te hoeden.
 Zoo, als gij zeide, zoo is ook mijn Vriend. Gij moest hem geduurig
 Met mij in 't minste deel zijns gedrags, in Jesus gezelschap,
 160 Als hij met vreugd naar hem luistert; ook als hij aan eenzaame stranden,

Niet voor het oog des Middelaars meer, maar verzeld van het mijne,
 Sluimert, verloorën in droomen van God, dan geduurig hem nagaan:
 Seraph, gij zoudt zijn gevoelig hart nog Godlijker noemen.
 Eens, toen Jesus de Jongeren vroeg: Voor wien zij hem hielden?
 155 Sprak hij: gij zijt de Christus, de Zoon des leevenden Godes!
 Petrus zeide 't, en weende van vreugd. Wij weenden, o Seraph,
 Met den gelukkigen, toen hij 't van aandoening pas, en van vreugde
 Uit kon spreken. Ach had ik maar niet, uit den mond des Verlosfers
 Zelfen, van Petrus gehoord: gij zult mij driemaal verloochnen!
 170 Treurige woorden, wat hebt gij verkondigd! Ach Simon, mijn Broeder,
 Hebt gij 't gehoord? en indien gij het hoorde, wat zeide 'er uw hart van?
 Simon, gij spraakt wel stout: verloogchenen zoudt gij hem nimmer,
 Uwen Verlosfer en God! doch Jesus zei' 't bij herhaaling.
 Zo gij het wist, hoe mij mijn hart in treurigheid wegsmelt,
 175 Bij die gedachte: zoo stierft gij veel liever, dan dat gij den besten,
 Uwen getrouwsten onsterflijken Vriend onëdel verzaakte.
 Echter weet gij, hoe Jesus u mint, en gij zaagt, hoe zijne oogen
 Vol van Godlijke goedheid bij deeze taal op u staarden.
 Simon Petrus, gij zult hem tog niet onëdel verzaaken?
 180 Sélia hoort hem. Den Seraph doordrongen tedere zorgen.
 Neén, zoo sprak hij tot hem, neen, dierbaare Oríon, hij zal niet
 Zijnen getrouwsten onsterflijken Vriend onëdel verloochnen!
 Zie hem maar aan, hoe d'oprechtheid van 't hart door zijn aangezicht doorbreekt!
 Maar wie is die andere ginds, die op 't mannelijk voorhoofd

185 Drift tot de deugd vertoont, en verbolgenen haat tegen d'ondeugd,
 Onverbidlijk voor slaafsche Zondaars, die God miskennen?
 Is hij niet Simons Vriend? Zie hoe bezig hij zich met zijn' Vriend houdt!
 Was hij zijn Broeder, zoo kon hij met hem niet gemeenzaamer omgaan.
 Sipa, zijn Engel, nam thans het woord: Gij bedriegt u niet, Seraph,
 190 Deeze is Simons Broeder, Andreas. Zij wiesfen te samen.
 En Orion en ik, wij voedden de jeugdige zielen
 Nevens elkaar zorgvuldiglijk op. Toen heb ik hem dikwijls,
 Als de vuurigbeminnde Moeder hen beiden met teérheid
 Kuste, onvernomen gevormd tot die volkomener liefde,
 195 Die hij den grooten Mesfias daarna eens heiligen zoude.
 Toen hem Jefus aan de Jordaan riep, toen was hij een leerling
 Uit het School van Johannes. Nog klonk hem 't gezegde des Leeraars,
 Wegens den komenden Heiland, in d' altijd luisterende ooren,
 Toen hem, met zijn' doordringenden wenk, vol zeeugnende liefde
 200 Jefus riep. Ik heb hem gezien: een Goddelijk vuur drong
 Met geweld in zijn hart. Hij vloog aan de voeten des Heilands.
 Doch nu sprak, Libaniël dus, Philippus Befchermer:
 Dien gij daar bij die twee gezellig en vreedfaam ziet wandlen,
 Deeze is Philippus. Een helderheid, menfchenbeminnend,
 205 Vormt de trekken van 't ftille gezicht; en een eerlijke pooging
 Om als Broedren hen lief te hebben, die God naar' zijn beeld fchiep,
 Is de begunftigde drift in 't Goddelijk hart van den Jonger.
 Ook de gaven der zachte welfpreekenheid leide zijn Schepper

Talrijk in hem. Gelijk van den Hermon de dauw in den ochtend
 210 Neêrdruipt, gelijk den Olijfboom welriekende luchten ontvloeïen,
 Zoo vloeit ook de lieflijke spraak uit den mond van Philippus.

Sélia sprak verder: die daar met langsaame schreeden

Onder de Cederen gaat, wie is die? Op zijn aangezicht gloeit er
 Eedle begeerte naar roem. Als één' der Onsterflijken gaat hij,
 215 Welke aan het komend geslacht hunne heilverspreidende daaden
 Toewijden, en van den Zoon tot den Zoon onsterflijker worden.
 Dikwijls verheft zich hun roem veel hooger dan d'Aard'. Onbegrensd
 Gaat hij van 't ééne gestarnte naar 't andre. En was 't hun verrichting,
 Waardige Liedren van God en van zijne wegen te zingen:

220 Englen, dan weet gij, hoe luid zij door onze Chooren weêrgalmen.

• Seraph Adóna zeide. Jacobus de Zebedæide,

Is de man dien gij ziet. De roemzucht van deezen Wijzen
 Vestigt zich enkel op Godlijke dingen. Eens vóór die Vergaading
 Aller Menschen, in 't groote Gericht der ontwaakende dooden,
 225 Door het Vonnis des eeuwigen Eersten, en zijnes Gezalfden,
 Dáár nog verëerenswaardig te zijn, is zijn heerschende pooging.
 Minder eer ware smaad voor deeze hemelsche Ziele!
 Ziet hij den Godlijken komen, dan gaat hij, van zaligheid dronken,
 Hem te ontmoet, als of hij hem reeds bij den eeuwigen Zetel
 230 Juichend naderde. Ik heb hem gezien, toen op Tabors gebergte
 Gods Gezanten, Elias en Moses, nedergedaald zijn.
 Ziet! de berg omtrok zich met heldre, overdekkende wolken.

Jefus wierdt verheerlijkt. Zijn aangezicht was als de Zonne,
Wen zij alömtegenwoordig en hoog in het Zuiden haar glans geeft;
235 En zijn gewaad was zilver, en licht. Toen vloog Jacobus,
Even als Aron welëer, in 't Allerheiligste Godes,
Naar de Bondkist zich spoedde, naar God, en den Troon der Genade:
Zoo ook vloog Jacobus, vervuld van de eer des aanschouwens,
Daar hij mede verwaardigd wierdt, naar 't verheven gezicht heen.
240 d' Eerste Martelaarskroon wordt onder de heilige Twaalven
Deezen gegeven. De Taafien van Gods Voorzienigheid zeggen 't.
Hij moet ras op het grootre tooneel der toekomenheid juichend
Treeden, de wenschen des eeuwigen geests onëindig vervullen.
Simon de Canaënet, dien gij daar over ziet zitten,
245 Zeide zijn Engel, Megiddon, was certijds een Herder in Saron.
Jefus riep hem van 't veld. Zijn stil en schuldeloos leven,
En de ootmoed, waar mede hij hem in eenvoudigheid diende,
Deeden hem 't hart des Middelaars winnen. Want toen, eens vermoeid, hem
Jefus bezogt, zoo slachtte hij ras hem een lam uit de kudde,
250 Met zorgvuldigen spoed, en stond, en diende met onschuld,
Zegende zich en de laage hut, waarin de Propheet was.
Jefus at zoo te vreden, als hij in het bosch te Mamre
Eens met twee Englen en Abraham at. Koom, volg mij, o Simon,
Zeide hij hem; laat aan uw gespeelen de kudde der lammren:
255 Want ik ben het, van wien gij het Lied der hemelsche Schaaren,
Bij de Bethlehemiëtische bron, als een kind hebt vernomen.

Ginds komt mijn Geliefde gegaan, sprak Seraph Adóram,
 Zie, Jacobus, Alphæus Zoon. Dit ernstige wezen
 Is verzwijgende deugd, die minder zegt dan beöeffent.

260 Zo hem Jehovah maar kent, al kenden van Kleinzoon tot Kleinzoon
 Hem geen Menschen, al bleef hij zelfs onbekend in den Hemel,
 Ziet ook dan, door den roem niet beloond, zou hij edel en goed zijn!

Umbiël sprak verder: Die daar vol gedachten en eenzaam
 Diep in het bosch zich vertoont, is Thomas, een vuurige Jongling.

265 Steeds ontwikkelt zijn geest uit gedachten gedachten! Haar einde
 Mist hij somtijds, wen z' in 't verre zich uitbreiden, even als Zeeën.
 Ach hij had zich in 't donkre gebouw van den droomenden Saddok
 Treurig bijna verlooren: doch 's Middelaars machtige wondren
 Reddeden hem; hij verliet het Labijrinthische doolpad,

270 Kwam tot Jefus. Ik zoude evenwel over hem nog aanhoudend
 Teder bekommerd zijn, zo, bij deeze denkende ziele,
 Hem de Natuur geen eerlijk hart en geen deugd had gegeven.

Deeze is Matthæus, zoo zeide Bildái, een Jonger,
 Die in den vollen schoot van wellustige Ouderen opwies,
 275 En door hun tot het laage bedrijf der rijken verwend wierdt,
 Die, des onsterflijken geests niet gedachtig, nimmer verzadigd,
 Als voor de Eeuwigheid zaamlen. Edoch de heviger driften
 Van zijnen geest verhieven zich ras, toen hij Jefus aanschouwde.
 Jefus wenkt hem niet toe, of hij volgt, en laat de bedrijven,
 280 Die ter aarde hem nederdrukten, terug voor de dieren.

Zoo ontrukkt zich een Koninklijk Held aan wellustige Dochtren,
 Als hem de dood voor 't Vaderland roept. In het veld, waar zijn God staat,
 En aan 't verderf, gewapend met wraak, de schuldigen toetelt,
 Roept hem meer dan eeuwige roem, de stemme der onschuld.

285 Dankbaar zal hem de mond van verlost gelukkigen eeren:
 Want zijn krijg was rechtvaardig; en blijft hij midden op 't slagveld
 Steeds nog Mensch, zoo zullen wij hem voor Jehovah bezingen.

Seraph Sióna ging voort. Die daar met het zilveren hoofdhaar,
 Deeze vriendlijke Grijsaard, is Bartholomæus, mijn Jonger.

290 Let op zijn vroom en helder gelaat. De heilige Godvrucht
 Woont daar gaarne. Den stervlingen zal haare staatige strengheid,
 Als hij er hen in voorgaat, veel minnenswaardiger worden.

Gij zult veel voor den Heere vergaadren. Zij zullen uw einde
 Vol verbaasdheid aanschouwen, wanneer gij uw Beulen en Broeders,
 295 Met het doodzweet bedekt, als jonge Seraphim, toelacht.

Hemelsche Vrienden, helpt mij het bloed van zijn aangezicht droogen,
 Als hij sterft, op dat alle Vergaadrigen 't lagchen van affcheid
 Op zijne lippen zien, en zich tot den Zoon bekeeren.

Deeze bleeke verstommende Jongling, zoo zeide nu Elim,
 300 Is mijn uitverkooren Lebbæus. Zoo teér en gevoelig
 Als de ziel van den stillen Lebbæus, schiep God er niet veele.

Toen ik haar uit die strecken riep, waar de zielen der Menschen
 Vóór de geboorte van 't ligchaam zweeven, zich zelve niet kennend,
 Vond ik haar in het betrokkene staan bij een loopende bronwel,

305 Welke zich klagend, als stemmen die ver af weenen, in 't dal goot.
 Hier heeft eens, zoo de Englen verhaalen, de treurige Seraph
 Abbadóna geweend, toen hij uit Eden terug kwam,
 En van de heilige onschuld de eerste der Moedren beroofd zag.
 Ach, gij weet het, dat Seraphim dikwijls hier zielen beklagen,
 310 Tot wier vrienden hen God verkoos, die echter op d' Aarde
 Eerst de heilige jeugd met vroomme onschuld bekroonen,
 Dan het begin des Godlijken levens ontheiligen zullen.
 Ach zij zal, door de misdaad ontcierd, een schrikkelijk einde
 Neemen. Zij zijn het, om welke reeds vóór haare donkre geboorte
 315 Broederlijk en met zuchten der hemelsche vriendschap, met traanen,
 Menschen onweenbaar, de Seraphim klaagen. Hier vond ik de ziele
 Mijnes geliefden Lebbæus, gehuld in vreedsaame wolken.
 Dus vernam zij den treurigen toon, met die flauwe bevinding,
 Die, zoo lang de sterkre der aardsche zinlijkheid heerfchen,
 320 Sluimert, maar weder ontwaakt, en aan 't eerste leven terugdenkt,
 Als de ziele, met licht bekleed, haaren kerker ontvlucht is.
 Echter bleef het flauwe gevoel der treurige stemmen
 Machtig genoeg, om d' eerste gedaante der ziele te vormen.
 'k Heb haar zacht in den schoot van ligvliegende morgen-wolken
 325 Tot aan de sterflijke hut gebracht. Hem baarde de Moeder
 Onder een' Palmboom. Ik kwam van den top des ruischenden Palmbooms
 Ongezien, en koelde het jongske met lieflijke luchten.
 Maar hij weende reeds toen veel meer dan Stervlingen weenen,

Als zij met duister gevoel den dood reeds van verre verneemen.
 330 Dus bij het storten van iedere traan, die vrienden vergooten,
 Diep bewoogen, bij iedere smert der menschen gevoelig,
 Bracht hij de jeugd vol treurigheid door. Zoo is hij bij Jesus
 Steeds geweest. Wat ben ik om uwentwille bekommerd!
 Als de Verlosfer sterft, dan zult Gij, heilige Jongling,
 335 Onder den last der ellende vergaan. O sterk hem, Verlosfer,
 Sterk hem dan, Ontfermer der Menschen, op dat hij niet sterve.
 Ziet, daar komt hij zelf', diepzinnig, met wanklende schreden,
 Naar ons toe. Hier kunt gij, o Seraph, hem nader betrachten,
 En van aanschijn tot aanschijn de teêrste der zielen aanschouwen.
 340 Toen de Seraph nog sprak, zoo tradt de stille Lebbæus
 In hun midden. Met snelheid week de verheven Vergaadring
 Voor den Sterveling uit. Zoo verdeelen zich lenteluchten,
 Voor des Nachtegaals klaagenden toon, als zij moederlijk jammert.
 Thans omringden zij hem, en stonden, als Menschen, vol liefde
 345 Om hem rond. Van geen schepfel, gelijk hij meende, vernomen,
 Klaagde de stille Lebbæus, en sloeg, onder 't hartlijke klaagen,
 Boven zijn hoofd de handen in één. Zoo vind' ik hem nergens!
 Reeds is een treurige dag, reeds zijn twee nachten vervloogen;
 En wij zien hem nog niet! Ja, zijne Godlooze Vervolgers
 350 Hebben hem zeker ten laatste gegreepen! Ik arme verlaatne
 Kan nog leeven, en Jesus is dood! U hebben de Priesters
 Droevig vermoord, gij Godlijke man! en ik zag u niet sterven!

Ach, en ik heb u het Goddelijk oog niet beminnend geslooten!
 Boosdoeners, zegt mij, waar doodet gij hem? In welke landsdouwten,
 355 Welke bange verlaaten woestijnen, bij wat voor gebeente
 Onder de dooden bracht gij hem tog, en ontnaamt hem het leven?
 Ach waar ligt gij, Godlijke Vriend! Ja, onder de dooden,
 Bleek en misvormd, van dien hemelschen lach, van die tedere goedheid,
 O van al uwe ontfermende wenken beroofd door uw beulen,
 360 Licht gij; en d'uwen waren niet eens bij uw sterven aanwezig!
 Ach, dat dit bange hart nu slechts niet meer in mij klopte!
 Dat mijn geest, geschapen voor d'angst, als die donkere wolk daar,
 Diep in den nacht des doods ontvloodt! dat ik slaapende neêrlag!
 En al klaagende zonk hij in sluimering machteloos neder.
 365 Elim bedekt hem met jonge takken des dichten Olijfbooms.
 Waait hem daarop met verwarmende luchten 't verstijfde gelaat aan,
 Ongezien, en giet hem leven en vreedsaame sluimring
 Over zijn hoofd. Hij sliep, en zag in heilige droomen,
 Welke de Engel hem ingaf, den Middelaar leevend voorbijgaan.
 370 Sélia zweefd' over hem met menschelijk mededogen,
 En met traanen in 't oog, toen er nog een Jonger de hoogte
 Bij de graven beklom. Die daar langs den berg tot ons nadert,
 Sprak hij, noem mij ook dien. Het zwarte krullende hoofdhair
 Valt langs de breede schoudren hem neêr. Zijn ernstig gezicht is
 375 Vol van manlijke schoonheid. Dit hoofd, dat boven de hoofden
 Aller Jongeren uitsteekt, voltooit zijn mannelijk aanzien.

Echter, mag ik het zeggen, en dwaal ik niet, hemelsche Vrienden,
 Zo ik in deezen trek van zijn aangezicht onrust bespeure,
 En in deezen geen adel genoeg? Maar hij is tog een Jonger,
 380 En hij zal het Oordeel tog eens met den Godlijken houden!
 Dan, gij zwijgt, Onsterflijken! geen onder al mijn Geliefden
 Zegt mij een woord! Ach waarom zwijgt gij, hemelsche Vrienden?
 Heb ik u treurig gemaakt, dat ik deezen Jonger miskende?
 Spreekt met mij, ik heb mij vergist. En, o heilige Jonger,
 385 Belg gij u niet. Ik zal, wen gij eens, als Martelaar, God eert,
 En in triumph de Onsterflijken ziet, dan zal ik de feiling
 U door de tederste vriendschap voor 't oog deezer Englen vergoeden.
 Ach, zoo moet ik dan spreken, dus zeide Ichuriël zuchtend,
 Ging naar den Seraph toe met bang gewrongene handen,
 390 Ach, zoo moet ik dan spreken, mijn Vriend! voor eeuwig te zwijgen
 Ware voor mijne droefheid en uwe geruststelling beter.
 Maar gij wilt het, o Seraph, ik spreek. Ischariot heet hij,
 Dien gij aanschouwt. Ja, Seraph, ik zoude niet over hem weenen,
 Zonder aandoening zoud' ik hem zien, zonder traanen en droefheid
 395 Vóór mij zien gaan, en in heiligen toorn den schuldigen mijden,
 Had hem God niet een hart, dat ook voor het goede gedwee wierdt,
 En in de niet ontheiligde jeugd geen onschuld gegeven;
 Had hem niet de Mesfias het Jongerschap waardig geoordeeld,
 't Geen hij ook vroom van harte begon, en met heiligen wandel.
 400 Maar ach nu! doch ik zwijg, om niet eindloos mijn leed te verzwaaren!

Ja, nu weet ik, waaröm, toen wij over de zielen der Jongren
 Ons, vóór 's ligchaams geboorte, voor 't aangezicht Gods onderhielden,
 Waarom toen, zoo wenkte de Rechter hem! Seraph Elóa
 Treurig den Troon om laag ging, en een' der goudene Troonen,
 405 Die Jehovah den Twaalven gaf, met wolken bedekte.
 Ook is Gabriël treurig, en met het aanschijn omsluiërd,
 Mij voorbij getreeden, toen hem in een uur van verschrikking
 Zijne verlaatene Moeder gebaard heeft. Ellendeling, waart gij
 Nimmer geboren, en had van uwe eeuwige ziele geen Seraph
 410 Ooit gesproken! dit ware u beter, dan dat gij den Heiland,
 En der Jongren verheven beroep onëdel ontheiligt.

Seraph Ithuriel sprak het, en bleef met daalende blikken
 Bang voor Sélia staan. Geheel mijn harte siddert,
 En eene naare donkere scheemring omnevelt mijne oogen!
 415 Zeide Sélia zuchtend. Ischariot, een van de Twaalven,
 En uw Jonger, Ithuriël? 't geen onder d'Engelen niemand
 Ooit geloofd had, 't geen nu nog hun mond pas van aandoening uitsprak!
 Die ontheiligt der Jongren beroep, en den Godlijken Heiland?
 Maar wat is dan de misdaad des Armen? Wat deed de Verloorne,
 420 Dat hem voor Jesus, en u, en alle Geesten onteerde?
 Zeg het vry uit; al beeft mij mijn hart, zeg het echter, o dierbre?
 Seraph, heimlijke haat heeft den ongelukzaligen Jonger
 Tegen den Godlijken Heiland doen opstaan. Hij haat den Discipel,
 Dien boven allen de Heer met innige tederheid lief heeft;

425 En, dit verborg hij nog liefst voor zich zelv', hij haat den Verlosfer!
In een verschrikkelijk uur zijn er ook begeerten naar rijkdom
Diep in zijne ziele, welëer was zij eedler, geworteld.
Want in den jongeling kend' ik ze niet. Door die driften geblinddoekt,
Meent hij, dat Johannes nu eens, boven d'andere Jongren,
430 Doch vooräl boven hem in 't nieuwe Rijk des Verlosfers,
Heerlijke schatten in 't rond, den bloem des rijkdoms, zal zaamlen!
Vaak heb ik dit, als hij, zoo hij meende, door niemand beluisterd,
Eenzaam doolde, van hem uit klaagende lippen vernomen.
Eens, toen hij ook, dit schriklijk tooneel zal mij lang voor mijne oogen
435 Zweeven, en lang mijn hart met stille droefheid vervullen!
Eens, toen hij ook in het dal van Benhinnon met onrust het zeide,
En in wenschen der boosheid bij zijne beschuldiging uitbrak,
Toen ik daarbij vol angstige vrees, en gekeerd in mij zelve,
Troosteloos stond, en mijn aanschiyn verhief, zag ik Satan voorbijgaan,
440 En met bitteren spot, met triumpheerenden grimlach,
Van Ischariot komen, en trotsch mededogend mij aanzien.
Thans is zijn hart zoo ellendig, zoo bloot voor de stormen der ondeugd,
Dat ik voor iedere gedachte, voor ieder gevoel zijner ziele
Innig beducht ben, dat z'eens hem leiden ten snellen verderve.
445 God! mogt uwe vreeslijke hand thans Satan in d'Afgrond
Met diamanten ketens der diepste duifternis houden!
Mogt d'onsterflijke ziel, die gij, verheven Mesfias,
Mede voor uwe Eeuwigheid schiept, om van haaren doolweg

Weder te keeren, de dierbre nog oovrige uren besteeden!

450 Mogt zij, waardig haar hooge geboorte en de scheppende stemme,
Welke haar ter Onsterfelijkheid riep, tot het Jongerschap wijde,
Haaren vergramden Verderver, onöverwinbaar en vreeslijk,
Als de moedigste Seraph, met heiligheid wederstand bieden!

Dierbre Seraph, wat zei' dan de Heiland, sprak Sélia verder,

455 Ach wat zei' dan de Godlijke Heiland van den Verloornen?
Kan zijn Goddelijk oog den aanstaanden booswicht nog dulden?
Mint hij hem nog, en, indien hij hem mint, hoe bewijst hij zijn deernis?

Sélia, gij dwingt mij, ik moet u alles ontdekken,

't Geen ik zoo gaarne voor u, en mij zelven en d'Englen verbergde.

460 Jesus bemint den Onwaardigen nog. Vol bekommerde liefde,
Met geen woorden wel juist, maar met oogen der Godlijkste vriendschap,
Zei' hij hem laatst bij een vergenoegde gemeenzaame maaltijd,
In der Jongren Vergaading: Gij zijt het, gij zult mij verraaden!

Sélia ziet, daar koomt hij ons nader. Ik wil den Godloozen

465 Langer niet zien, koom met mij. Ithuriël zei' 't, en ontvloodt hem.

Sélia volgde bedroefd. Johannes tweede Beschermmer,

Salem, een hemelsche Jongling, verzelde beiden van verre.

Jesus gaf den geliefden Johannes twee heilige Wachters,

Raphaël, een' van den Troon, van de hooge Seraphim eenen,

470 En uit Gabriëls Orde. Die wierdt zijn eerste Beschermmer.

Sélia en Ithuriël gingen beiden tot Jesus

In de graven. Toen tradt met een vrolijk aangezicht Salem

In hun midden, en zag hen aan, en omärmden hen teder.

Blijde, bevredigde trekken verhelderden 't aangezicht Salems,

475 En een jeugdige lach omvloeide 't gelaat van den Engel:

Toen, gelijk in de lente de poorten des lieflijken morgens,

Zich zijn heilige mond vol zachte welsprekenheid opdeed,

En hem van de lippen de adem zachtluïdende vloeide.

Scrapph, stel u gerust, die daar ginds in de graven bij Jesus

480 Gaat, deez' is Johannes, de minnenswaardigste Jonger.

Zie hem aan, en haast zult gij niet meer aan Ischariot denken!

Heilig gelijk een Serapph, o als een Onsterflijke heilig,

Leeft hij bij Jesus, die meer dan voor d'andren zijn hart voor hem opent,

En hem met Godlijke gunst zich ten Vertrouweling uitkoos!

485 Als de vriendschap des grooten Elóa en Gabriëls vriendschap,

Of gelijk Abdiëls vriendschap tot Abbadóna geweest is,

Toen hij nog met hem leefde in d'aangeschapene onschuld,

Even zoo is van Johannes en Jesus de Godlijke vriendschap.

En hij is het ook waardig. Nog wierdt er in heilige uren

490 Geene zoo hemelsche ziel gevormd door den eeuwigen Schepper,

Als Johannes onschuldige ziel. Ik was een getuige,

Toen d'Onsterflijke kwam. Van hemelsche Jonglingen preezen

Schittrende reiën haar zalig, en zongen van hunne gespele:

Wees bij uwe schepping gegroet, onverwelkbare Vriendinne,

495 Heilige Dochter des Godlijken adems, koom, wees gij gezegend!

Gij zijt schoon en teder als Salem; als Raphaël, hemelsch

En verheven. U worden uit uwe volheid van luister,
 Als de dauw uit het Morgenrood, de gedachten geboren;
 En uw menschelijk hart, uw hart dat van innig gevoel leeft,
 500 Vloeit, gelijk, bij het zien van deugdzaamste daaden, des Seraphs
 Oog vol verrukkingen weent, van zachte bevindingen over.
 Dochter des Godlijken adems, gemeenzaamste Zuster der ziele,
 Welke in haare onschuldige jeugd eens Adam bezielde,
 Koom, wij geleiden u thans naar urwen genoot, naar het ligchaam,
 505 Schoon door den Schepper gevormd: op dat zijn glimlach, o Ziele,
 Schaduwen uwer hemel-gedaante op het aanschijn vertoone.
 Ja het zal schoon zijn, en naar uw ligchaam, Mesfias, gelijken,
 't Welk nu spoedig d'eeuwige Geest tot den schoonsten der Menschen
 Vormen zal, den schoonsten uit alle de kindren van Adam.
 510 Ach, dit teder gebouw zinkt wel eens neder in d'Aarde,
 En ontbindt zich! Uw Salem edoch zal u bij de dooden
 Zoeken, ontwaaken doen, en verheerlijken als gij ontwaakt zijt.
 Schittrend, naar hemelfche vorming, omkranst met naamlooze schoonheid,
 Zal hij u dan in komende wolken, gij Rechter der Menschen,
 515 Uwen Heer te gemoet in zijne omhelzingen voeren.
 Dus bezong de hemelfche Jeugd mijn' geliefden Johannes.
 Salem sprak het, en zweeg. Hij en de Seraphim bleeven
 Om den Discipel rond vol liefallige tederheid flilftaan.
 Even zoo staan drie Broedren om eene op het innigst beminde
 520 Zuster met tederheid rond, als, op 't zacht gespreide gebloemte

Zorgeloos slaapend, z' in bloeiende jeugd den Englen gelijk is.
 Ach zij weet het nog niet, dat haar Godvreezende Vader
 Naar het eind zijner deugden zich spoedt. Om haar dit te vermelden,
 Kwamen de Broeders; edoch zij zien haar sluimren, en zwijgen.

525 d' Oovrige Jongeren vielen intusfchen, vermoeid door bekommring,
 In des Olijfbergs bosfchen in slaap. Deez' onder een boom, dáár,
 Waar hij zijn' fchaduw-verspreidenden arm het diepfte liet hangen;
 Deeze in het dal, 't welk zich tufchen kleene heuvelen uitholt;
 Deeze aan den voet des hemelfchen Ceders, die hoog en verheven

530 Stond, en met zacht geruisch van de ftille bewasfene toppen
 Sluimring en dauw op de rustenden fprengde. Weér andren in graven,
 Welken de kindren der moordende Stad den Propheeten hier bouwden.
 Judas Ifchariot was, niet ver van den ftillen Lebbaus,
 Tevens zijn Vriend en zijn' Maag, vol onrust in slaap gevallen.

535 Satan echter, die in een verborgen fpelonk van ter zijde
 Alles, het geen de Englen van hunne Jongren verhaalden,
 Aan had gehoord, brak in grimmigheid los, en liet met gedachten,
 Tot het verderf ontftoken, zich over Ifchariot neder.
 Even zoo nadert de pest ter zwarte middernachts-uure

540 Sluimrende Steden. De dood ligt op haare ver reikende vleuglen
 Aan de muuren, en ademt rondöm zich verdervende dampen.
 Thans nog liggen de Steden in rust; bij het flikkren der lampe
 Waakt nog de Wijze; nog onderhouden zich edele Vrienden
 Bij den niet ontheilgden wijn, in den geur der priëlen,

545 Over de ziel, de vriendschap en haare onsterflijke duuring!
 Maar wel dra zal de vreeslijke dood zich ten dage des jammers
 Op hen storten, ten dage der kwaal en des stervenden kermens:
 Als met gewrongene handen de Bruid om den Bruidegom weeklaagt;
 Als nu, van al haare kindren beroofd, de wanhoopende Moeder
 550 Woedend den dag der geboorte vervloekt, en den dag toen zij baarde;
 Als de doodgraavers dan, de oogen diep ingevallen,
 Midden door lijken wandlen: tot dat met diepzinnige houding
 Hoog uit de donderwolk de Doodsengel nedergedaald is,
 Ver in 't rond ziet, en alles stil, verlaaten en eenzaam
 555 Vindt, en op de graven in strenge betrachtungen staan blijft.
 Zoo kwam over Ichariot Satan ten snellen verderve,
 Liet een' verleidenden droom in zijne opene harsfenen glijden.
 Ras ontvonkt hij het kloppende hart tot begeerten der boosheid;
 Eerst laat hij in zijne ziel reeds bevondene denkbeelden vuurig,
 560 Stormend daalen. Zoo stort uit den Hemel op Zwavelgebergten
 Zich de donder, ontfteekt ze, verzamelt dan andere dondren,
 Rolt dan voort door de diepten, nu reeds volkomen een Onweêr.
 Want het verheven geheim van den Seraph, den zielen der menschen
 Eedle gedachten, der eeuwigheid waardige groote gedachten
 565 In te geeven, was Satan tot zijne zwaardre verdoeming
 Nog bekend. Uit een trouw en bekommerd voorgevoel kwam wel
 Seraph Ithuriël weder terug, om bij Judas te blijven;
 Maar, zoo dra hij ontdekte, hoe Satan zich over den Jonger

Uitgebreid had, zoo beefde hij, stond, en zag op naar Jehovah,
 570 En besloot om Ischariot uit zijne sluimring te wekken.
 Driemaal zweeft hij op vleuglen des storms door bruischende Ceedren
 Over zijn aangezicht heen, gaat driemaal met hevige schreden
 Bij den Jonger voorbij, dat de bergkruin onder hem beefde.
 Maar Ischariot bleef, met koude verbleekende wangen
 575 Als in een' doodlijken slaap. De Seraph bedekte zijn aanschijn.
 Ras verscheen in een' droom aan den Jonger zijn Vader, en zag hem
 Strak en troosteloos aan, en zeide met beevende stemme:
 En gij slaapt, Ischariot, hier gerust, onbekommerd;
 En gij houdt u zoo lang van Jesus verwijderd? vergeet gij
 580 Dat hij u haat, al d'ovrige Jongeren hooger dan u schat?
 Waaröm tog omringt gij met hun niet geduurig uw Meester?
 Waaröm zoekt gij zijn hart, als welëer, niet weder te winnen?
 Ach aan wien, Ischariot, liet u uw stervende Vader!
 God! met welke misdaad heb Ik het, met welke overtreding
 585 Heeft mijn geslacht het verdiend, dat ik uit de valleïe des doods moet
 Komen, en om Ischariot hier, en zijn jammerlijk noodlot
 Weenen moet? En zo g' u verbeeldt, dat g' in 't Rijk des Mesfias,
 't Welk hij slicht, gelukkiger zijn zult, zoo feilt gij, o Armste!
 Kent gij dan Simon Petrus, o kent gij de Zebedæieden,
 590 Deeze geliefdere Jongren niet meer? die zijn het, die zullen
 Grooter dan gij, en heerlijker zijn! die zullen bij Jesus
 Schatten als stroomen voor zich uit 's Lands milddaadigheid zaamlen.

Ook de oovrigen zullen een veel gelukzaliger erfdeel,
 Dan mijn verlaaten Zoon, van hunnen Mesfias ontvangen.
 595 Koom, ik zal u hun Rijk in zijne heerlijkheid toonen.
 Klim mij na! Op, wankel niet, koom, verftout u, o Judas!
 Ziet gij daar vóór ons wel dat oneindig breede gebergte,
 't Welk in het vruchtbaare dal verlengde fchaduwē neêrwerpt?
 Hier wordt onöphoudend, als uit het glinfterend Ophir,
 600 Goud gegraven; hier druipt, in een reeks van gelukkige jaaren,
 't Rijke onuitputlijke dal van overvloeienden zegen.
 Dit is het zalig Gebied van zijn' uitverkooren Johannes.
 Gindsche heuvels, met dichte belommrende ranken belaadē,
 Deeze velden, van golvend graan ver in 't rond overftroomend,
 605 Zijn den geliefden Petrus van zijn' Mesfias gegeven.
 Ziet gij de gantsche volheid van 't land? Hoe hier zich de Steden,
 Als de Konings-dochter Jerufalem, onder de Zonne
 Schittrend, uitfteekend, en talloos bevolkt, door de dalen verspreiden!
 Hoe er, om die Steden te drenken, zich nieuwe Jordaanen
 610 Vormen, en 't kromme gewelf dier hooge muuren besproeien!
 Hoven, aan 't vruchtbaar Eden gelijk, beschaduwē 't goudzand
 Haarer oevers. Dit zijn de Koninkrijken der Jongren.
 Maar ontdekt gij, Ifchariot, ook in het verre verfchiet wel
 Dat onuitgestrekt, bergächtig land? daar ligt het verwilderd,
 615 Steenächtig, woest, onbewoond, met dorre ftruiken doorwasfen.
 Boven het zelve rust nacht in koude weenende wolken,

Ijs beneden, met noordsche sneeuw in onvruchtbaare diepten:
Waar, ter woestijn', tot den klaagtoon, en uw gezelschap veroordeeld,
Vogels der nacht de wouden, gekleefd van den donder, doordoolen.

620 Ach uw Erfdeel! Hoe zullen voor u, verächtste der Jongren,
Haast, met den triumph in 't gezicht, de oovrige Elven
Trotsch voorbijgaan, en nauwlijks u, kruipende op d'aarde, bespeuren!
Judas, gij weent van spijt en edelmoedige gramschap!
Zoon, gij weent te vergeefs, te vergeefs vloeit iedere traane,

625 Die u in uwe wanhoop ontvloeit, zo g' u zelve niet bijstaat!
Luister naar mij, ik open mijn Vaderlijk hart u volkomen:
Ziet, de Mesias vertoest met zijne groote Verlossing,
En met het heerlijke Rijk, dat hij beloofd had te stichten.
't Haatelijkst voor de Grooten is, Nazareths Koning te dienen.

630 Daaglijks bedenken zij dooden voor hem. Vermom u, o Judas,
Houdt u, als of gij hem wilde in de hand der wachtende Priesters
Overleevren: niet om over hem, die u haat, u te wreken;
Maar om hem dus alleen te beweegen, dat hij zich eindelijk
Van hunne lange vervolgingen moede, en geduchter vertoone;

635 En, om met schande, ontzetting en smaad hen ten bodem te werpen,
Zijne zoo lang verwachte regeering op eens aanvaarde.
O van een' Meester, door ieder gevreesd, waart gij dan de Discipel;
Dan, dan zoudt gij ook vroeger 't Gebied, u beschooren, verkrijgen!
Is het al klein, zoo kunt gij het tog, zoo 't u vroeger ten deel wordt,

640 Eindelijk met onvermoeiden vlijt, met waaken en arbeid,

Door

Door bebouwing en handel verrijken, op dat het der andren
 Groot en gezegend Gebied, schoon maar van verre! gelijke.
 Dan ook vullen gewis, voor 't overleevren van Jesus,
 U de dankbaare Priesters met hunnen rijkdom de handen.
 645 Dit is de raad van een' Vader, om uwentwille bekommerd.
 Zie mij maar aan! Erkent gij mijn bleek verstorven gelaat niet?
 Ja, uit het bosch des laageren Libanons, zelfs aldaar nog
 Waak ik voor u! kwam ik herwaards, en toon u in droomen uw redding.
 Maar gij ontwaakt. Verächt niet, o Zoon, de vermaanende stemme
 650 Uwes Vaders, en laat mij niet treurend naar mijne genooten,
 Naar de zielen der Dooden met harteleed wederkeeren.
 Satan richtede zich, na 't volëindigen zijner Gezichten,
 Over hem op. Zoo richt zich hoog een wordende berg op,
 Pas nog een dal, als er dalen rondöm hem bij 't daavren der Aarde,
 655 Met de gezonken gewelven, om laag in de diepte zich storten.
 Judas ontwaakt, springt op in verwildring. Zij was het, de stemme
 Mijnes dooden Vaders; zoo sprak hij, zoo zag ik hem sterven!
 Ja, zoo is het dan zeker: Hij haat mij! Zelfs bij de Dooden
 Is het bekend! 't geen gij steeds met een sidderend voorgevoel vreesde,
 660 Gij Verlaatne, dat melden u thans de zielen der Dooden!
 Nu welään! zoo zal ik dan heengaan, alles volvoeren,
 't Geen mijn Gezicht mij beval! Edoch dan betoon ik mij ontrouw
 Aan den Mesfias! En zo 't m'eens vergramde zwaarmoedigheid ingaf,
 Of wel Satan? Ontvliedt, te vreesächtige kleine gedachte!

665 'k Voel evenwel in mijn ziel naar rijkdom heete begeerten,
 Heete begeerten naar wraak! O ziel, hoe zijt gij zoo teder,
 En zoo gevoelig en bang, dat zwakke gedachten u kwellen!
 Droomen vertoonen zich u! Die droomen beveelen u wraake!
 Als een Gezicht haar gebiedt, dan is de wraake geheiligd!
 670 Satan hoorde den man zoo spreken, dien reeds de gerichten
 Zijnes Rechters van verre troffen, om dat hij vooraf reeds
 d'Onschuld der ziel ontwijd had. Met vollen zwijgenden hoogmoed,
 En met een wild gelaat, zag Satan neder op Judas.
 Even zoo ziet uit de hooge wolk een vervaarlijke steenklip
 675 In het holle der baaren neder op zwemmende lijken!
 Maar nu grijpt de donder haar spoedig; haast zal zij, verbrijzeld,
 Diep in de zee een dal zijn, en liggen. De Eilanden zullen
 Haar zien vallen, den wreekenden donder met toejuiching eeren.
 Satan verliet het Gebergte, en ging met gehevene schreden
 680 Over Jerufalem heen, en zocht in de stille Palleizen
 Kajaphas op, den vijand en Hoogepriester der Godheid:
 Om in zijn hart, met boosheid vervuld, nog veel boozre gedachten
 Uit te storten, en hem te misleiden met zwarte Gezichten.
 Judas Ischariot bleef nog verdiept in verwarde gedachten
 685 Op het Gebergte. De dag brak aan voor de sluimrende waereld,
 Jesus ontwaakte, Johannes met hem. Zij gingen te samen
 Op den berg, en vonden aldaar de Jongren nog slaapend.
 Jesus vatte de zinkende handen des vroomen Lebbæus,

Sprak den nu ontwaakenden toe: Hier ben ik, en leeve,
 690 Vroome Lebbæus! de Jonger springt op, en omärmt hem met traanen;
 Liep toen, en wekte de andere Jongren, en brachtze bij Jefus.
 Toen zij hem allen gemeenzaam omringden, zoo zeide de Godmensch:
 Koom, gij heilige Schaar, koom laten w'ons onder elkander
 Vóór den affcheids-kus, op den dag die begint, nog verblijden!
 695 Koom, nu staat ons Saron nog open, nu dauwt nog de Hemel
 Uit de vroege wolk op ons neér in de velden des zegens.
 Ziet de hemelfche Coder, gekweekt door de hand mijnes Vaders,
 Zendt nog koelende fchaduwen af. Nog zie ik den Mensch van
 Een zoo Goddelijk maakfel bij mijne Onfterflijken wandlen!
 700 Maar weldra is dit alles niet meer! Haast zal zich de Hemel
 Donker met vreeslijke wolken omtrekken. Haast zullen de diepten
 Met onftuimigheid fiddren, en deeze velden vol zegen,
 Deeze geliefde velden verwoesten! Haast zien mij de menfchen
 Met het oog eenes moordenaars aan! Haast ontvliedt gij mij allen!
 705 Ween niet, Petrus, en gij, mijn tederbekommerde Jonger,
 Ween tog niet. Waar de Bruidegom is, weent immers de Bruid niet.
 Maar gij zult mij weder aanfchouwen, mij zien als de Moeder,
 Welke een eenige Zoon bij het opftaan der dooden zal weérzien.
 Dit zei' Jefus, en ftond met Goddelijk heldere trekken
 710 In hun midden. Edoch in zijn hart gevoelt hij inwendig
 Angst der ziel, en van de Verzoening 't verhevene lijden.
 Toen hij heenging, wierdt hij gemeenzaam verzeld door hen allen,

Slechts door Ifchariot niet. Die had hem van verre in de schaduw
 Van de bladrijke toppen beluisterd. Zoo weet hij dan zelf' reeds,
 715 Dacht nu de Jonger, en zag nog lang den zich spoedenden Heiland
 Na, dat een dag der duisternis aanbreekt! Zoo zal hij ook weeten,
 Hoe hij zijne Vervolgren t'ontmoeten, en onöverwinlijk
 't Geen hij begon, te voleindigen heeft. Maar weet hij ook, Judas,
 Weet hij ook, 't geen gij beslooten hebt, reeds? Gij wilt hem verraden!
 720 Maar zo nu het Gezicht mij bedroog? de droom mij misleidde?
 Zo mijn droom mij misleidt, den Gehaaten nog wreeder kwam plaagen:
 O dan zij de uure vervloekt, waar in ik in slaap viel:
 Toen mijn Vader, als doodsgedaante, uit het graf tot mij opkwam!
 Keert zij weder, dan moet men een stervend gehuil op de bergen
 725 Hooren! een stervend gehuil in diepe vallende graven
 Moet men dan hooren! Vervloekt zij de plaats, waar ik lag en in slaap viel!
 Dáár moet een onnatuurlijke Zoon zijn' Vader vermoorden!
 Ha! daar vloeie over d'aarde het bloed van den Vriend mijnes boezems,
 Als hij met eigene hand zich in zijne woede vermoord heeft!
 730 Judas, waarheen verdooft zich uw geest! Verdooft zich? Waartoe die
 Toorn op u zelven? Misleidt men u dus, dan is 't geen verdoolen!
 Zo een gezonden Gezicht het verraden van Jesus mij voorschrijft,
 En ik zondig er door: zoo wees gij ook, onder de dagen,
 Schriklijkste dag, vervloekt, waaröp de Messias mij uitkoos;
 735 Toen hij vol liefde, met oogen van gunst, den gehoorzaamen toeriep:
 Volg mij na! Gij moet bewolkt, en donker, en nacht zijn!

Als gij nadert, dan moet de Pest in duisternis rondgaan!

Doodende ziekten het Menschdom, op uwen Middag, vernielen!

U, o dag, noeme niemand! en onder de dagen vergeet' u

740 God! Hoe doordringt mij de angst! Hoe fiddert mij 't gantsche gebente!

Judas, waar zijt gij? Ontwaak, wees sterk! Wat kwelt gij u, Armste?

Uwe Gezichten misleiden u niet, en indien z'u misleidden,

Kunt gij wel anders, dan dus, uwe hevigste wenschen vervuld zien?

Denkende, woedende, was na zijn' droom de rampzalige intusfchen

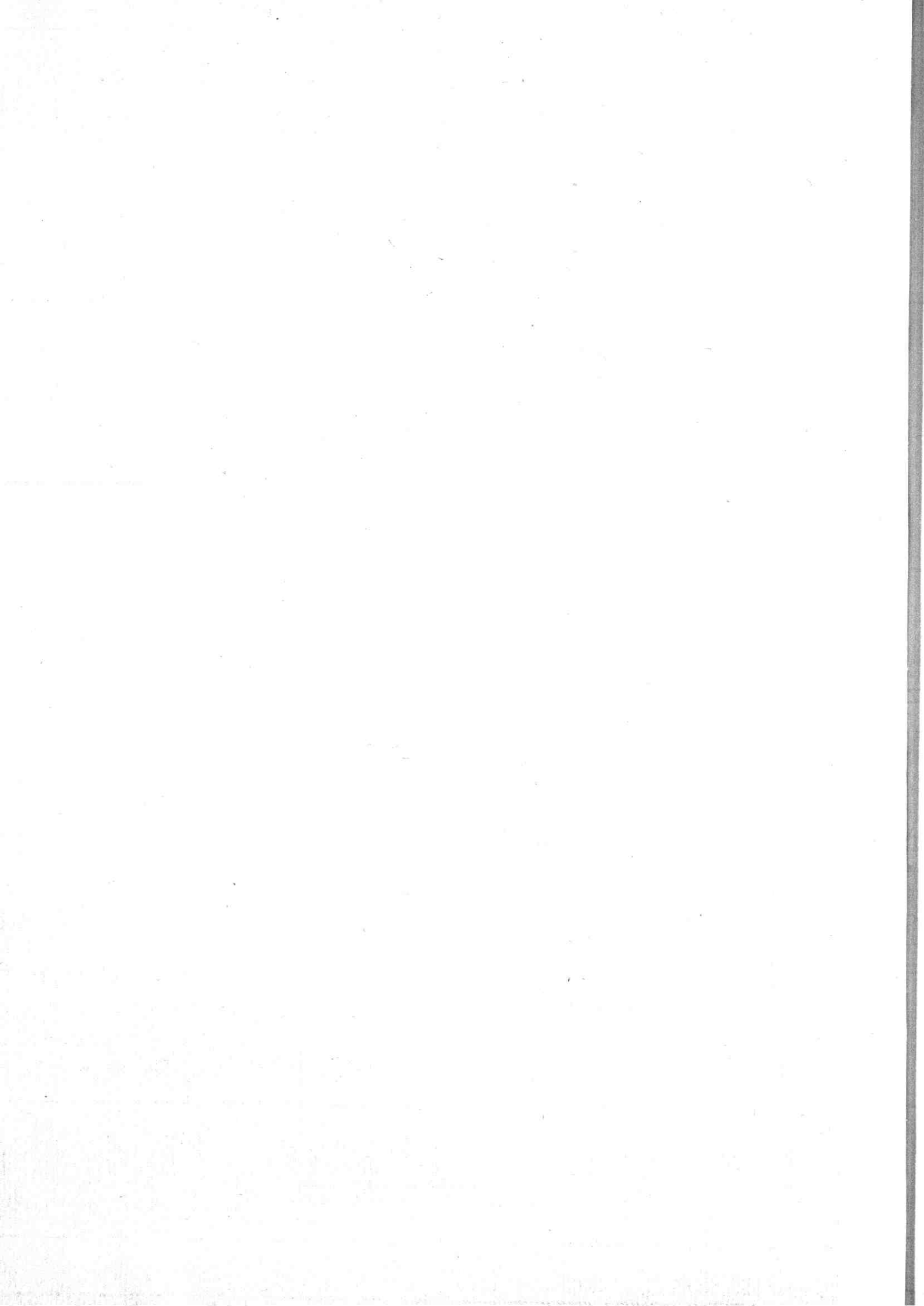
745 Twee verschriklijke uren bij d' Eeuwigheid nader gekomen.

D E M E S S I A S.

V I E R D E Z A N G.

D E M E S S I A S.

V I E R D E Z A N G.

Kájaphas lag intusfchen, na Satans zwarte Gezichten,
Nog vol angst op zijn leger neêr, waar de rust van gevluht was;
Sliep dan eens oogenblikken, ontwaakte dan weder, en wierp zich
Woest, en het hoofd vol denkbeelden, om. Zoo wentelt op 't Slagveld
5 Zich de stervende Godverzaaker. De naadrende vijand,
En het stijgende ros, het klettrend geraas der panfieren,
En het gefchreeuw, en der doodenden woed', en de dondrende Hemel
Stormen op hem; hij ligt, en zinkt, met gefpleetenen fchedel,
Dom en gedachtenloos neêr bij de dooden, en meent te bezwijken.
10 Dan verheft hij zich weder, en is nog, denkt nog, en vloekt nu
Over zijn aanzijn; en fpet met bleeke trekkende handen
Bloed naar den Hemel. God vloekt hij, en wenschte hem nog te verloochnen.
Dus bedwelmd fprong Kájaphas op, en liet de Vergaadring
Aller Priestren en Oudften des Volks bij zich haastelijk roepen.
15 Midden in 't hooge Palleis was een wijde Zaal der Vergaadring,
Uit het woud, dat den Libanon kroont, Salomonisch getimmerd.

Hier verzamelden zich de Priestren en Oudsten in Juda;
 En met d' Oudsten ook Joseph van Arimathæa, een Wijze,
 Onder 't geheele ontäarte geslacht des Godlijken Abrams,
 20 Eén van het kleine getal der Eedlen, nog overgebleeven.
 Stil, gelijk de vreedsaame Maan in de scheemrende wolke
 Boven ons zweeft, zoo ging in deeze Vergaadringen Joseph.
 Ook kwam Nicodemus, een vriend des Mesfias en Josephs.
 Kájaphas tradt nu heerschzuchtig te voorschijn, wierdt toornig, en zeide:
 25 Eindelijk, o Vaadren Jerufalems, zullen w' iets moeten besluiten,
 En met geweldigen arm den Tegenstreever verdelgen:
 Of hij voert het nog uit, 't geen hij lang tegen ons overlegd heeft;
 En wij houden veelligt onze laatste Vergadering heden.
 Ja, dit Priesterdom Gods, dat God op Sinai zelve
 30 Door den grootsten Propheet voor des Kleinzoons Kleinzoonen stichte;
 't Geen, in de lange gevankenis, zelfs niet Babylons torens,
 't Geen, in den strom der wapnen, de zeven schriklijke bergen
 Niet aan 't waggelen brachten: dat zal een sterflijke Ziender,
 Israël, ons, den Tempel des Heeren tot schande, verdelgen.
 35 Koomt hem niet reeds Jerufalem toe? Zijn de steden Judæa's
 Niet de slaavinnen van haar vergooden Propheet? Ja, ontvliedt het
 Blind bijgeloovig Gemeen niet den Tempel der wijzere Vaders,
 Om zijn verleidende wondren in afgelegene woestijnen
 Aan te gaapen, de wondren, die Satan door hem gedaan heeft?
 40 En wat beguichelt wel meer? Wat moet de verbijsterde Schaare

Vreemder denken, dan als hij gestorvenen zelfs uit den doode,
 Of veelêr bezwijmende kranken van 't sluimeren opwekt?
 Wij zijn intusfchen gerust, en wachten, wanneer ons zijn aanhang
 In de raazernij des tumults, voor zijn oogen, vermoord heeft,
 45 Dat hij ook ons uit den dood doe verrijzen! Ja, Vaadren, gij ziet mij
 Spraakeloos aan, en verbaasd! Kunt gij nog twijfflen? Ja twijffelt,
 Twijffelt en sluimert maar! Nooit heeft hem Juda tot Koning
 Uitgeroepen! dat weet gij dan niet! Het bestrooide met takken
 Nooit hem den weg! Zij hebben hem nooit het Hofanna gezongen!
 50 Mocht gij, in plaats van Hofanna, den vloek des Eeuwigen hooren!
 Mocht de stem des Donderaars u in de suisfende ooren
 Galmen, in plaats van den toon des Triumphs! Mochten diep in de Doods-poort
 Koningen van hunnen ijzeren Troon voor u opstaan, de Kroonen
 Nederleggen, met bitteren spot u 't Hofanna doen hooren!
 55 Ja, onwaardige Vaadren des Volks! (vergeeft mij een woord, dat
 Grimmig in heiligen toorn mijn woedende geest mij deed spreken!)
 Niet de voorzichtigheid slechts, iets vrij wat hoogers gebiedt ons,
 God gebiedt ons, hem ras van de vlakke der Aard' te verdelgen.
 Eertijds sprak de Heere door openbaarende droomen
 60 Met onze Vaadren. Bestist, of niet ook Kájaphas droomen,
 Die God afzendt, aanschouwde. Ik lag (de nacht was mij vol van
 IJzing des doods) op het leger, en overdacht wat ten laafsten
 't Eind deezer nieuwe beroeringen zijn mocht. Al denkende, viel ik
 Twijffelmoedig en angstig in slaap. Ik droomde, en bevond mij

- 65 In den Tempel, en haastte me, om 't Volk met God te verzoenen.
 Vóór mij stroomde het Offerbloed reeds; reeds ging ik aanbidde
 In het Allerheiligste Gods; het Voorhangfel had ik
 Reeds geöpend: toen zag, nog heeft mij het gantsche gebeente!
 Gods verschrikkingen vallen op mij nog, als doodende, neder!
- 70 Aron zag ik, in 't heilig cieraadfel, met dreigende wenken
 Op mij ingaan. Zijn oog vol vuur, vol Godlijke gramschap,
 Doodede! Ziet, de Borstlap, vervuld met geweldige stralen,
 Blixemde, als Horeb, op mij! de vleuglen der Cherubim ruischten
 Vreesfelijk boven de Bondkist! Op eens, o Vaadren, ontviel mij
- 75 Duizlend mijn Hoogepriestergewaad, gelijk asch, op den bodem.
 Vliedt! riep Aron op d'ijslijksten toon, gij des Priesterdoms schande,
 Vliedt, rampzalige! Ik zeg u, dat gij de heilige plaatse
 Niet meer voortaan, als Priester des Heeren, vermetel ontheiligt.
 Zijt gij het niet, hier zag hij m'ontroerd met dien grimmigen blik aan,
- 80 Dien men op eenen doodvijand werpt, en hem liever vermoordde!
 Zijt gij het niet, onwaardige, gij, die dien snooden, dien booswicht,
 Dien verschriklijken man, ziet het Heiligdom straffeloos lastren,
 Mijnen Broeder Moses, en mij, en Abraham smaaden,
 En de Sabbathen Gods met laffe traagheid ontwijden?
- 85 Gaa, rampzalige! op dat u niet ras, zo gij langer vertoefde,
 Dit Verzoendekfel Gods met heilige vlammen verteere.
 Zoo sprak Aron. Ik vlood, en kwam met vliegende haren,
 En met asch op het hoofd, zonder kleeding, ontferd en verwilderd,

Onder het Volk. Toen stormde het Volk, en wilde mij dooden.

90 Toen ontwaakt' ik. Drie uren vol plaag, drie angstige uren
 Heb ik federt, als buiten mijn zinnen, in 't doodzweet gelegen.
 En nog beef ik, nog siddert mijn hart van heimlijke rilling,
 En mijne tong, van de stemme beroofd, verstijft m' op de lippen!
 Hij moet sterven! Van u, vergaderde Vaadren, verwacht ik

95 Spoedigen raad op wat wijs hij zal sterven! Met staarende oogen
 Stond hij hier spraakloos. Ten laatsten ontwaakte hij weder, en zeide:
 Eénen te dooden is beter, dan dat wij allen vergingen!
 Maar de wijsheid gebiedt ook nog dit. Op de dagen van 't Paaschfeest
 Sterve hij niet, op dat hem zijn slaafsch Gemeen niet bescherme!

100 Kájaphas zweeg. Geen geluid, geen geruisch van spreekenden wierdt er
 In de Vergaadring gehoord. Zij bleeven allen verstommend
 Zitten, als van den donder geraakt, verstijvende klompen.
 Joseph zag de heerschende stilte. Reeds wil hij voor Jesus
 Ter verdediging spreken: edoch een gevreesdere Priester,

105 En de woede, waarmeê hij op eens om te spreken zich aangordt,
 Schrikten hem af. Des Priesters naam was Philo. Nog had hij
 Nimmer van Jesus gesproken, te trotsch, om, vóór hij het rijp vondt,
 Onbeslissend te spreken. Zij achtten hem allen verstandig,
 Kájaphas zelf, schoon gehaat van den Pharisaïfchen Philo.

110 Deeze stond op. Zijne diepe en sombre zwaarmoedige oogen
 Glinsterden! En nu sprak hij met toornig gevleugelde stemme:
 Kájaphas! gij waagt het ons hooge Godlijke droomen

Voor te verhaalen, als of gij niet wist, dat Jehovah tog nooit zich
Aan een' Wellusteling zal openbaaren; geen Geest aan bedekte

115 Sadducæers iets boodschappen zal. Ja, of gij bedriegt ons,

Of gij zaagt het Gezicht; God liet zoo diep zich eens neder!

Is het eerste, zoo toont gij u Romens doortrapte Regeerkunst

En het gekochte Priesterdom waardig; en was al eens 't laatste:

Hoogepriester! zoo weet, dat God, om Zondaars te straffen,

120 Vaak misleidende Geesten tot valsche Voorzeggeren afzondt.

Om den Slaaf van Jefabels Baal, om Achab te dooden,

Om dat het bloed der gevelden niet langer tot God zoude schreeuwen,

Daalt een Doodsengel nêr van den Troon, en geeft den Propheeten

Valsche voorspellingen in! en ziet, de rollende wagens

125 Droegen den stervenden Achab te rug. Hij stierf, en zijn bloed vloot

Weg in het veld waar Naboth vermoord wierdt; in 't veld, waar God stond,

Waar de Doodsengel 't moordenaars bloed voor Gods aangezicht uitgoot.

Echter, uw droom gebiedt ons den Tegenstreever te richten!

Ik geloof aan uw droom niet! doch gij verzont hem met wijsheid.

130 Siddert gij evenwel niet, wanneer gij den vreeslijken naam van

Doodsengel uit mijnen mond verneemt? Ecn zoodanige weegt wel

Mooglijk uw ras te vergietene bloed voor den Troon van Jehovah!

Niet als of ik den schuldigen Jesus onschuldigerk ende.

Tegen den Nazarener zijt gij nog een kleine Overtreeder!

135 Gij ontwijdt het Heiligdom slechts; hij wil het verdelgen!

In de schaale des Rechters, de schaale die Zondaaren vaak reeds,

En

En ten top geklommene Volkren-bedwingers te ligt vondt,
 Is zijn bloed, eer hij wierdt, ten gewisfen doode gewoogen!
 Hij moet sterven! en ik, ik wil het met deeze mijne oogen
 140 Zien, wanneer hij verftijft! Van den heuvel, waarop hij geflagt wordt,
 Wil ik aarde, met bloed bedekt, in het Heiligdom draagen,
 Of, bij het hooge Altaar, van bloed nog rookende fteenen
 Nederleggen, dat Isrel een eeuwig gedenkteken zijn zal.
 Laage vrees, die ons drukt, van een wankelend grauw te mishaagen!
 145 Lafheid, welke geen Vaadren ons leerden. Indien w'ons niet fpoeden
 Met Gods donderen vóór te komen, zijn wreekende dondren:
 Zal, met hem, God ook ons verbrijzlen. Met breekende oogen
 Zullen wij 't zien als hij sterft, en onrein nevens hem sterven!
 Vreesde dan de Thisbieter het grauw, bij het dooden der Priestren,
 150 Toen de fleepende Baal door geen Onweêr op Onweêr ontwaakte?
 Of ontzag hij maar dien, die hem vuur uit den Hemel om laag zondt?
 Doch al staan ons geen Onweêren bij, zoo wil ik alleen mij
 Onder de Schaare begeeven! En wee dien onder de Schaare,
 Die tegen mij zich verzet, en zegt, het lijk van den Droomer
 155 Bloede niet God ter eere. Hem moet de gantsche Gemeente
 Steenigen, als mijn betekenend oog haar een wenk tot zijn' dood zendt.
 Voor het aangezicht Israëls, voor dat der Romeinen
 Moet de Mutiling sterven. Dan zullen wij trotsch in de Vierschaar
 Zitten, en in Gods Heiligdom ingaan, met galmenden jubel.
 160 Dit fprak Philo, en ging met hoog gehevene armen

In de Vergaadring vooruit, en stond, en riep nu op nieuw weér.

Zalige Geest, waar g'u thans ook bevindt, als g'in hemelsche kleeding

Nevens Abraham rust, en rondöm u Propheeten verzamelt;

Of wanneer gij misfchien in uwer Kindren vergaadring

165 U verwaardigt te wonen, en onder Stervlingen wandelt,

Geest van Mofes! ik zweer u, ik zweer 't bij dat eeuwig Verbond u,

't Welk gij, geleerd van God, ons uit dondrende wolken gebracht hebt:

Eerder wil ik niet rusten, dan tot uw Haater geflacht is;

Ja, tot dat ik van 't stroomende bloed des Nazareners

170 Volle handen op 't hooge Altaar der dankenden aanvoer',

En ze boven mijn hoofd, dat lang reeds grijs was, verheffe.

Philo zeide 't, en vuurde zich aan te gelooven, dat God geen

Wit gepleisterde graven ontsluit. Schoon hij voelt dat zijn hart hem

Huichelaar noemt: tog treedt hij met onverraadende oogen

175 Voor de Vergaadring. Vol gramfchap, en door de woede overmeesterd,

Leunde Kájaphas aan tegen 't goud Hoogepriestergestoelte,

En hij beefde. Zijn aangezicht gloeide. Hij zag op de aarde

Spraakeloos, staarend. Hem zagen de Sadducæers, en stonden

Met onstuimigheid op tegen Philo. Gelijk in den veldslag

180 Strijdbaaare rofsen voor ijzeren wagens toomeloos steigren,

Als zij de drillende lans hooren klinken, die vliëgend den Veldheer,

Welken zij trokken, den dood brengt, hem dan bloedäadmend op d'aarde

Neêrftort. Zij hinniken 't op, en dreigen met vonkelende oogen,

Stampen op d'aarde, die beeft, en snuiven heen door den stormwind.

185 En terftond was nu de Vergaadring in woede gefcheiden,
Zo Gamaliël niet in hun midden op was gereezen.
Helder verftand vervulde zijn aanfchijn. De Wijze begon nu:
Zo in deezen ftorm van grimmigen toorn het verftand nog
Iets vermag, zo wijsheid u lief is, zoo hoort mij, o Vaadren!

190 Als de eeuwige twist geduurig weêr onder u opwaakt,
Als Pharifaeën en Sadducaëen, als deeze naamen
Eeuwig u splitsen, hoe zult gij dan ooit den Leeraar verdelgen?
Maar veelligt zendt God wel deeze nijdige twistzucht,
Vaderen, in uw midden, om dat hij 't zijn hoogen gericht
195 Voor heeft behouden, den Nazarener het vonnis te vellen.
Laat, o Vaadren, aan God zijn gericht! Gij mocht eens te zwak zijn,
Om zijn' donder te draagen; en onder de machtige wapens,
Waar de Hemel voor fiddert, in 't ftof bezwijkende zinken.
Zwijgt dan voor God; dat uw' ooren de ftem des komenden Rechters
200 Stil verwachten! In weinig tijds zal hij fpreeken, en d' Aardkloot
Zal van het Oosten zijn ftem, en zal ze van 't Westen verneemen.
Spreekt de Heer tot den blixem: Verpletter hem! en tot den ftormwind:
Blaas zijn zinkend gebeente, als ftof, in alle vier winden!
Of tot het blinkende zwaard: Gaa! wapen wreekende handen,
205 Drink het bloed van den Zondaar! Gebiedt hij den afgrond der Aarde:
Doe u open, verflint hem! dan is hij de fchuldige Droomer!
Maar wanneer hij in 't zeeqnen der Aarde door hemelfche wondren
Verder volhardt; als de blinde door hem zijn gezicht naar de Zonne

Vrolijk opheft; met oogen, die zien, den leidenden Vader
 210 Opgetoogen aanschouwt; (vergeeft mij, indien 'k van de grootheid
 Zijner daaden ontvlamd, veelligt, naar uw zin, te verheven
 Van hem spreek!) als het oor der dooven de stemme der menschen
 Wederom inlaat; en als het de taal des zeegnenden Priesters
 Weder verneemt, en de stemme der Bruid, en de weenende Moeder,
 215 En het feestlijke Choor, en de Hallelujagezangen;
 Als de dooden door hem, tegen ons getuigend, daar wandlen,
 Ach naar den Hemel weenen met weder leevende oogen,
 Godlijk vergramd ons aanzien, ons dan hunne grafsteê vertoonen,
 En met dat gericht ons bedreigen, voor 't welk zij reeds stonden;
 220 Als hij, het geen nog Godlijker is, onberispelijk voortgaat
 In ons midden te leven; met onweêrstaanbare vroomheid
 Wonderen doet, en als God is: ach dan bezweere ik u, Vaadren,
 Bij den leevenden God: Spreekt, zullen wij hem verdoemen?
 Dit zei' deeze. Nu straalt de verhevene Middagzon lijnrecht
 225 Op Jerufalem neêr. Te dier uure naderde Judas,
 Om in de Priester-vergaadring te treden. Met haastende stappen
 Gingen Satan vooruit en Ithuriël. Nevens de Priestren
 Stonden zij ongezien, en zagen de volle Vergaadring.
 Nicodemus intusfchen zat, en betrachtte al zwijgend
 230 Aller gelaat. Gelijk een Man, die een Zondaar is, fiddrend
 Staat en verbleekt, als, hem dicht boven 't hoofd, de donder van God roept,
 Even zoo was de Vergaadring. Ook Philo en Kajaphas scheenen

Voor Gamaliëls wijsheid te fiddren. Met vrees en verachting
 Zag Nicodemus hen aan, stond op, en waagde te spreken.
 235 Rijzig van leest, een man van menschen-liefhebbend aanschijn,
 Stond hij. Droefheid en ernst vervulde zijn denkend gezicht, en
 Rust van een onbevlekt, en tederlijk voelend geweeten
 Sprak zijn geheel gelaat. Het oog, zijn trouwe getuige,
 Weende, en verborg geen traanen. Hij meende voor menschen te spreken.
 240 Dit nu zei' hij: wees gij gezegend, Gamaliël, eeuwig
 Onder de mannen! gezegend zij, o gij dierbre, de rede
 Uwes monds. U stelde de Heer tot een' Held in het strijden,
 En hij heeft in den mond een snijdend zwaard u gegeven!
 't Siddert nog, ons gebeente, dat uwe rede verdeeld heeft!
 245 Machteloos zinken nog onze knieën! Ons oog is met scheemring
 Nog omgeeven. Nog zien wij God in 't straffende Onweêr,
 Om de weerspannigen tegen zijn daaden aan 't stof te doen denken,
 't Welk hen baarde! De God, die deeze wijsheid u leerde,
 Die u schonk een besluitend hart, die u manlijken moed gaf,
 250 Hoede, Gamaliël, u! De van God gezonden Mesfias
 Zij ook uw Mesfias, en van uw zaad de Mesfias!
 Maar ulieden zegenen, u, die Gods edlen Propheet zoo
 Fel vervolgen? o Philo, u niet! u, Kajaphas, ook niet!
 Weenen kan ik voor u: indien maar de stemme des weenens
 255 Nog door uw hart vernomen kan worden; zoo traanen voor d'onfschuld,
 Traanen met menschegevoel vergooten, uw ziel nog beweegen!

Nu nog klaagt de stemme der traanen tot redding van d'onfschuld.
 Hoort haar, Vaadren. Als eens haar heilig bloed zich geplengd vindt,
 O dan roept, als donderen Gods, geduchter de stemme
 260 Haares vergooten bloeds; zij roept, en ftijgt naar den Hemel
 Tot in het oor van Jehovah. Die zal ze hooren, en komen;
 En, den gedooden ten zoen, gericht houden zonder ontferming.
 Juda, Juda! waar is uw Mesfias? En als hij niet opkooft,
 Zal hij van 't Oosten af aan, tot geheel naar het Westen verdelgen
 265 Alle de mannen des bloeds, die zijnen Heiligen doodden.
 En nu tradt hij terug. Nog zat met dreigende oogen
 Philo, en beefde van woede, en wilde ziedende gramfchap
 In zich zelven, en dwong zich uit hoogmoed den toorn te verbergen.
 Doch hij dwong zich vergeefsch. Zijn oog wierdt donker, en nacht lag
 270 Dicht om hem heen, en duifternis was tufchen hem en de Priestren.
 En nu moest hij of zwijmend en magteloos nederzinken,
 Of op eens moest zijn bloed, dat verftijfde, vuuriger worden,
 En hem weder geweldig bezielen. 't Verhief zich, en wierdt ook
 Vuuriger, en goot zich van 't hoogopzwellende harte
 275 In de trekken om hoog. De trekken verkondigden Philo.
 Ziet hij fprong op, en fcheurde zich uit zijne rei, en vergramde.
 Zoo, wen op onbetteegene bergen een naderend Onweêr
 Vreeslijk zich legert, dan fcheurt er zich één van de donkerfte wolken,
 Met de meefte dondren bewapend, ontvlamd ten verderve,
 280 Eenfaam vooruit. Als andre de toppen der Ceedren maar treffen,

Zal

Zal zij, van d'eene kim tot aan d'andere, boschrijke bergen,
Hooggetorende Koningssteden, die 't oog niet ten eind ziet,
Duizendmaal dondrend ontsfeeken, en onder den puinhoop begraaven.
Philo scheurt zich vooruit. En Satan zag hem, en zeide
285 Bij zich zelve: o wees gewijd tot deeze uwe Rede.
Zoo, gelijk w' in den Afgrond toewijden, wijde ik u, Philo!
Als ontzaglijke waatren der Helle, stroomme zij wild heen!
Hevig als 't vlamme Meir! als van d'adem der dondren bevlugeld,
Welke mijn mond, bij 't bevel geeven, uitspreekt. Gelijk in den Afgrond
290 Menschenvijandig en toornig er ooit langs zijn eindlooze bergen
Van de Goden neêr wierdt gesproken, dat het de Stroomen
Luisterend leerden, en om zich rond aan de Stroomen verhaalden!
Spreek zoo, Philo! Leidt zoo dit volk zegevierend gebonden!
Denk alzoë! zoo vloeie uw hart van bevindingen over,
295 Welker zich, ware hij mensch, geen Adramélech zou schaamen.
Spreek den Nazarener den dood! Ik zal u beloonen!
En uw hart met vreugden der Hel, zoo dra gij zijn bloed ziet,
Gantsch vervullen; en, kooft gij bij ons, ten Leidsman u worden,
En bij de zielen u brengen, die Helden waren, en moordden!
300 Satan zei' 't in zich zelv', en Seraph Ithuriël hoorde 't!
Philo intusfchen stond, zag met ernst naar den Hemel, en zeide:
Altaar des bloeds, waar aan God het lam der Verzoening gebracht wierdt,
En gij andere hooge Altaären, waar d'offeren eertijds,
Gode een lieflijke reuk, zich niet ontheiligd verhieven!

- 305 En gij Allerheiligste zelfs, en gij, o Verbondskist!
 En gij Cherubim, Englen des doods! Gij Verzoendekfel Godes,
 Waar, van menschen niet snood bevochten, Jehovah voor deezen
 Zat, uit het heilige donker het vonnis der zondaaren uitsprak!
 Tempel des Heeren, dien God met zijnen luister vervulde!
- 310 En gij hoorder der Godlijke stemmen, Moria! Moria!
 Als u de Nazarener verwoest; deeze mannen der boosheid,
 Deeze verworpenen, aangevoerd door den Mouter, met hem u
 Mede verwoefsten: zoo ben ik aan die verwoesting niet schuldig!
 Ben onschuldig, wanneer onze Kindren met angstige oogen,
 315 En met beevende knieën, met bang gewrongene handen,
 Gaan, en den God der Vaderen in zijn Heiligdom zoeken,
 Hem niet vinden! de Nazarener zich troonen geplaatst heeft,
 Waar onze God boven Cherubim zat; als voor 't oog van een' ieder
 Afgodsflaaven den Zondaar ontwijdende wierooken brengen,
 320 Waar het Voorhangfel hing! waar de Hoogepriester alleen maar
 Biddend, en 't aanschijn bedekt, tot voor het Verzoendekfel heen tradt.
 Laat mij, o God, deeze ellende niet zien! en laten mijne oogen
 Breeken, eer nog de gruwel van zulke verwoesting uw Volk treff'?
- Maar het geen ik nog doen kan, tot weering der naadrende rampen,
 325 Doe ik voor d' oogen van God. Hier sta ik thans voor uw aanschijn!
 Hoor mij, Israëls God; zo gij ooit in den Hemel gehoord hebt,
 't Geen een Mensch in het stof van u op d'Aarde gesmeekt heeft!
 Trof, op Elia's gebed, de gezonden Trawanten des Konings,

Vuur van den Hemel, en vrat het hen weg van de spitse des Carmels;
 330 Heeft eens d'Afgrond, toen Mofes u badt, in zijn ijslijke diepten,
 Corah en Dathan en 't rot van Abiram leevend verflonden:
 O zoo hoor mij, Israëls God! Ik vloek ze, de Mannen,
 Die u smaaden, den zondigen vijand van Mofes befchermen.
 Nicodemus! uw einde zij als het einde des Droomers!
 335 En uw graf als des Mutilings graf! Onder doodflagers zij het,
 Welke gesteengd worden, ver af van Tempel en Altaar!
 Hard zij uw hart als gij sterft, en niet aan God onderworpen!
 Traanenloos zij uw oog! het weenen zij hem geweigerd,
 Wen g' u al stervend tot God woudt bekeeren, dewijl gij geweend hebt
 340 Om een' booswicht te redden; dewijl uw slaafachtig oog zich
 Tegen Jehovah verhief, en onheilige traanen deed vloeien!
 Gij waart ook des Droomers befchermer, Gamaliël! U moet
 Ijslijke duifternis 't oog overdekken. Zit neder en wacht dan,
 Wacht op de hulpe des Nazareners, en smacht zonder uitkomst!
 345 Doofheid fluite uw oor! een schrikkelijk einde uw leven!
 Lig dan en toef, tot dat u de Nazarener doe opftaan!
 Lig, en vergaa, en toef te vergeefs! En indien gij aan 't volk dan,
 Dat hem aangaapt, als gij, in den laaftten droom nog mocht zeggen:
 Geeft er acht op, hij doet mij ontwaaken! zoo treede dat volk dan
 350 Op uw graf, en het spotte aldaar met u en den Leeraar!
 Hier op verfchijne uw geest voor 't gericht, en hoore zijn oordeel!
 Hef uwen vreeslijken arm in de hoogte, en flaa deezen Zondaar,

Slaa Nicodemus, o God! en breng de vloeken ten uitvoer,
 Die 'k u ter eere gedaan heb. Den andren, die mede zijn knie boog,
 355 Leg ook dien, leg Gamaliël neêr in het stof waar de dood woont!
 Maar uwen grimmigen toorn, waaronder de bergen der Aarde
 Daveren, als gij wandelt, waaronder de Helle fiddert;
 Uwe dondren, die rondom u heen, Onëindige, dondren,
 Neem die, en slaa den Nazarener, den zwarteren Zondaar!
 360 Jong ben ik eens geweest, en ben een grijsaard geworden,
 Heb u steeds naar de wijze der Vaadren gediend en geöfferd!
 Maar zo g', o God, op den rand van mijn graf, die ellende mij zien laat,
 Dat het de Muiter van Nazareth wint! dat uw eeuwig Verbond niets,
 Dat uw Heiligdom niets meer geldt, noch uw eed, noch uw zegen,
 365 Dien gij aan Abraham zwoert, en na hem aan de Abrahamiden:
 Zoo ontslaa 'k me hier mede, voor 't oog van 't gantsche Judæa,
 Van uwe Rechten en Wet! zoo wil ik zonder u leven!
 Zonder u legg' mijn zinkend hoofd in de groeve zich neder!
 Ja, indien gij van 't aanschijn der Aarde den Droomer niet wegdelgt:
 370 Ziet, zoo verscheent gij ook niet aan Mofes; zoo was 't maar beguichling,
 't Geen hij in 't heilige bosch aan den voet van Horeb aanschouwde!
 Ziet! zoo daalde g' op Sinai's kruin niet wonderbaar neder!
 Zoo klonk noch bazuine, noch donder! zoo beefde de berg niet!
 Zoo zijn onze Vaders en wij, sints onheuglijke tijden,
 375 Onder de Volkren der Aard' de beweenenenswaardigste menschen!
 Wee ons! zoo is er geen Wet! zoo zijt gij Israëls God niet!

Philo zei' 't, en tradt grimmig terug. Edoch Nicodemus
 Stond, zonder 't oog van hem aftewenden. Gelijk een Man staat,
 Die den onderdrukker verdraagt, die de meerderheid in zich,
 380 Die in zich het verhevene voelt van zijn deugd en zijn onschuld;
 Ernst is in zijn gelaat, de Hemel hem diep in de ziele!
 En nu dacht de Godlijke Man vol gedachten van eerbied
 Aan dien heiligen nacht, toen alleen met hem de Mesias
 Over d'Eeuwigheid sprak, en van de geheimen der Godheid;
 385 Toen hij diepzinnig, de ziel in het aanschijn, met hemelfchen glimlach,
 Nevens hem stond en sprak. Hij zag zijn gezicht vol genade,
 En den meer dan menschlijken geest der Godlijke oogen,
 Zag de ontwikkeling der onschuld van 't Paradijs, en verheevne,
 Straalende trekken van 't eeuwige beeld, den Zoon des Vaders!
 390 Dus in 't geheim aanbiddende stond hij, te zalig om langer
 Menschen te vreezen. Een machtig vuur, een hemelfche rilling
 Hief hem om hoog. Het scheen hem als of hij voor Gods aanschouwing,
 Voor het vergaderde Menschengeslacht, voor het Waereld-gericht stond.
 't Oog van den gantschen Raad was op hem. Het zijne, vol kalmte,
 395 Vol van het onweerstaanbaare vuur der deugd, die ontzag wekt,
 Trof de Zondaars. Zij voelden hem, grimmig. Hij dwong ze; zij hoorden.
 Zalig ik, om dat u mijn oog, o Godlijke, aanschouwde!
 Zalig ik, die der Vaderen hoop, den Redder gezien heb!
 Hem, naar wien, eenzaam in 't bosch te Mamre, reeds Abraham dikwijls
 400 Zuchtend verlangde! dien David, de man tot het bidden geschapen,

Gaarne uit d' armen des Vaders zou hebben neder gebeden,
 Dien, gebukt in het stof, de Propheeten met traanen begeerden,
 Welke God zamelde en telde! dien ons onwaardigen God gaf!
 Ja, gij scheurde de Heemlen rondom u, gij spoedde u neêrwaards,
 405 Om uw Volk te zeggen, gij Eeniggeboorne des Vaders!
 Of, gelijk deeze Mannen u noemen, gij Droomer en Zondaar!
 Ach, onschuldige Man, wie zijn zij, die dus u versmaaden?
 Ach, wannéer hebt gij leugens gedroomd? wannéer tog gezondigd?
 Stond hij niet voor het gezicht der vergaderde Israëlieten?
 410 Stond gij er, Philo, niet bij, en riep hij niet uit, en zeide:
 Wie van u overtuigt mij van zonde? Waar was toen, o Philo,
 Op deeze lippen, die 't lastren bezwalkt, die woedende gramschap?
 Waarom stond gij, en rondom u heen uwe bende zoo spraakloos?
 Eerst was de heerschende stilte algemeen, met wachtende oogen!
 415 Wilde gezichten vol vreugd! gezichten vol angstige vreeze!
 Stil en verstommend bleef de Vergaadring, en wachtte tot dat er
 Eén zich verhief, die er tegen getuigde. Doch toen er niet één was,
 Onder deeze gedrongene schar' van ontelbaare menschen,
 Welke tegen den Godlijken opstond: toen galmde de stemme
 420 Van het zegnende Volk van alle zijden ten Hemel,
 Dat er Moria van beefde, en de boschrijke kruin des Olijfbergs
 Van de stemme des roependen beefde; toen drongen de blinden
 En die eertijds doof waren toe, en dankten en juichten!
 Ziet, toen vloog een ontelbaare schar, die hij eens wonderdaadig

- 425 In de woestijne spijsde; zij kwam den Menschenvriend danken!
Toen riep onder het volk met luide stemme de Jongling,
Dien hij voor Nains poorten deed opstaan; hij riep, en zeide:
Gij zijt meer dan een Mensch! gij zijt geen Zondaar geboren!
Zoon van Jehovah zijt gij. De hand, die ik tegen u uitstrek,
430 Was verstijfd! dit oog dat weent, dat u, Godlijke, toeweent,
Was geslooten! ook zij, die u juichend aanbidt, deeze ziele,
Had mij verlaaten! Zij droegen mij heen naar het graf van de dooden.
Maar gij gaaft der verstijvende hand, gij gaaft aan het oog
Leven en vuur! Ik zag weêr op nieuw en d'Aarde en den Hemel,
435 En de siddrende Moeder nabij mij! Gij riept mijne ziele
Weder terug. Zij droegen niet meer den Jongeling grafwaards!
Gij zijt meer dan een Mensch! Gij zijt geen Zondaar geboren!
Heil mij! Gij zijt des Eeuwigen Zoon! de beloofde! de wellust
Uwer Moeder! de vreugd der door u te verlosfene Waereld!
440 Dus riep deeze: doch gij, gij stond, zaagt neder op d' aarde.
Waarom verstomde gij zoo voor 't aanschijn van 't gantsche Judæa,
Philo! doch wat verhaal ik dit hier? Gij weet het tog allen!
Had gij een oog om te zien, en een oor om te hooren, en ware
Niet uw verstand met neevlen omringd, en uw hart niet boosaardig:
445 O zoo had gij in hem den Zoon des eeuwigen Vaders
Lang erkend! en indien gij te laag waart geweest het t'erkennen,
Had gij God tog ontzien, en diep in het stof blijven wachten,
Tot uit den Hemel om laag de Rechter hem vrij had gesproken,

Of den ondergang over zijn hoofd had nedergeroepen.

450 Edele Godsverëering! Gij heilige Menschevriendinne!

Dochter des Heeren, verhevenste Deugdleeraares, gij gerustheid,

Beste zegen des Hemels, onsterflijk als God die u sichte!

Schoon, gelijk één der zaligen! zoet, als het eeuwige leven!

Teelster van groote gedachten, en zaligste bron aller vroomheid!

455 Of hoe een Seraph u anders, niet uit te spreekne! mag noemen:

Als uw eeuwige straal op uitnemender zielen zich neêrlaat.

Maar een zwaard in des raazenden hand! des bloeds en des doodslags

Priesteres! des eersten Muiltelings Dochter! geen Godsdienst

Nu meer! en zwart als de eeuwige nacht! vol ijzing als 't bloed van

460 Hun die gij slachte, terwijl gij treedt over Altaars op dooden!

Rooveres van dien donder, dien 's Rechters arm aan zich zelve

Voor heeft behouden; uw voet rust op de Helle, en uw hoofd dreigt

Hemelwaards heen: als een boosdoeners ziel u berooft van uw luister,

Als u een menschenhaaters hart ter afgrijslijke omfchept!

465 Edele Godsverëering! dien zoudt gij leeren vermoorden,

Zonder wien gij niet zijn zoudt, en dien uwe Godlijkste Kindren

Eer gij bij menschen kwaamt, om ontheilgd te worden, bezongen;

Uwen Stichter tevens en uwen Godlijken inhoud,

Zoudt gij, o Godsverëering, ons dien leeren slachten? ach nimmer!

470 Verre zij dit van u, van u de Dochter Jehovahs,

Vredes-Stichter! Heil! eeuwig leven, verbond Gods!

Mijne ziele beweegt zich in mij; mijne beevende knie zinkt;

Angst,

Angst, zwaarmoedigheid, mededoogen doorwoelt mijn gebeente,
 Als ik dit alles in diepe betrachtig met ernst overpeinze;
 475 En een rilling voor menschen, een ijzing voor 't Schepsel des Heeren
 Overvalt mij, zoo vaak ik bedenke, hoe gij dit bij u zelven
 Nauwlijks gevoelt: te laag om slechts als menschen te voelen;
 Veel t'onmachtig, om Godsverëering en moordzucht te scheiden;
 En, als de heffe des Volks, te klein om de heldere stralen
 480 Eener schoone beminlijke onschuld ook duister t'aanschouwen!
 Maar wat gaat het der onschuld tog aan, of z' ulieden voor 't oog tredt!
 God aanschouwt ze, de Hemel met God! Zij zal niet ontroeren,
 Als haar de laage Zondaar verdoemt! Als Seraphim staan, en
 Haar bewondren; als hoog uit den Hemel Jehovah haar toelacht:
 485 Als dan wij in het nietige stof onzer wooning op d'Aarde,
 Staan, tegen haar getuigend: hoe klein en verachtenswaardig
 Staan wij dan en getuigen? En als in 't gericht deezer Waereld,
 Als eens voor de geheele Schaar' van ontwaakende dooden
 Seraphim op ons ingaan, en staan, tegen ons getuigend;
 490 Als de stemme der Cherubim roept, en de Heiligen Godes,
 Op ons dondrende, noemt; als Jehovah spreekt, en d'Oprechten,
 In verheven triumph, bij zich in heerlijkheid invoert;
 O, hoe zullen wij dan de heuvelen smeeken: Bedekt ons!
 En de bergen: Valt op ons neêr! en de zeeën: Verzwelgt ons!
 495 En het verderf: Vernietig ons tog! op dat die ons niet vinden
 Die wij verdoemden! ons niet aanschouwen de schriklijke Vroomen!

Dat

Dat van zoo vreeslijke Kindren de Vader niet toornig ons aanzie!

Groote gedachte, verfterk mij, gedachte van 't richten der Waereld!

Wees mij een Godsgebergte, waar heen ik ontvliede, wanneer mij,

500 Stervende Heiland, uw laafte, uw laafte gezicht doet ontroeren.

Ach, ik voel het te zeer, hoe mijne ziele beweegd wordt,

Welk een tweefnijdend zwaerd er over mijn' hoofdschedel heen blinkt,

Als ik uwen naadrenden dood van verre betrachte!

Ach te vergeefsch verhoogt gij, o edele, groote gedachte,

505 Mijne ziele! voor 't voelende hart, voor het hart vol ontferming,

Vol van jammer en angst, zijn uwe dondren niet hoorbaar.

Gij moet fterven, gij Godlijke Jongling! Ik hield u in d'armen,

Toen gij een Jongske nog waart; toen hieldt mijn arm u omflooten,

Drukte u aan mijn hart met blijde ftille verbaazing!

510 't Heir van Wijzen ftond om u gefchaard; zij hoorden u leeren,

En zij bewonderden u! O toen, toen ftond ook de Hemel,

Uit de eeuwige Poorten bij Legioenen gegooten,

Om u gefchaard, en hoorde u leeren, en prees u in Liedren!

Ziet, gij hebt dooden doen opftaan. Uw oog gaf bevel aan het Onweér,

515 En het Onweér gehoorzaamde gaarne. Toen rustte de stormwind.

Gij verhieft u, en gingt; en fpoedig zonken de waatren

Vóór uw voeten, en wierden van bergen tot vlakten. Nu gingt gij

Op de zwijgende waatren. De Hemelen zagen u wandlen!

Moet gij fterven? Zoo fterf dan! Indien 't uw verhevenen Vaders

520 Heilig befluit is, fterf! doch ik zal heengaan en weenen

Aan uw graf, bij de heilige bron der Bethlechemiten,
 Waar Maria u baarde, daar zal ik weenen en sterven,
 O gij beste der Menschen! Verbondsëngel! Zoon van Jehovah!
 Dierbre Jongling! Mijn einde zij als het uwe! mijn graf zij
 525 Nevens het graf van deezen Oprechten! en dicht bij de beendren,
 Die in veiligheid rusten, en opstaan ten eeuwigen leven!
 Maar wat toeven mijn voeten, om uit deeze Raadzaal te treden?
 Heilig en rein, zoo gaa ik er uit! God hoorde mij spreekē!
 Rein van 't rechtvaardige onschuldige bloed! Nu, roep voor uw' Troon mij
 530 Rechter der Waereld. Ik heb geen deel aanden raad deezer Zondaars!
 Toen hij 't gezegd had, bleef hij nog staan, viel neder, al biddend:
 Gij, die voor Abraham waart, Mesias, wees gij mijn getuige
 Op den dag van het Waereldgericht! u bid ik als God aan!
 Stond toen op, en sprak tegen Philo. Zijn aanschiyn was helder,
 535 Even als 't aanschiyn der Seraphim is. Gij dorst mij te vloeken!
 Maar ik zegen u, Philo! Zoo heeft het mij deeze bevolen,
 Dien ik, als God, aanbad. O Philo, hoor mij, en ken hem!
 Als gij eens sterven zult, Philo; als 't bloed des Onschuldigen u dan
 Zal verschrikken; op u, gelijk Oceaanen zal storten;
 540 Als de stemme der wraak, gelijk Onweëren Gods, u in 't oor zal
 Galmen; en als gij de schreden des Heeren, in 't duistre, rondom u
 Zult hooren treden, den ijzeren gang des wandlenden Rechters,
 En het geklank der beslissende weegschaal, den slag des gescherpten
 Blinkenden zwaerds, zijne pijlen, van 't bloed der moordenaars dronken;

545 Als de doodsangst dan van voor Gods aangezicht uitgaat,
 U doet fiddren; en nu geheel andre gedachten de ziele
 Overstroomen; en om uw verstijfde en stervende oogen
 Enkel gericht is; en als gij u dan voor den doodenden Rechter
 Wringt en kromt, en met beevende angst luidweenend den Heere
 550 Smeekt om ontferming: zoo hoor' u de Heere, en ontferme zich uwes!
 Dus sprak deeze, en ging tusschen hen door. En Joseph verzelt hem.
 Maar Ithuriël zag Nicodemus, den Godlijken man, gaan.
 Toen verhief zich de Seraph, en zweefde in hooge verrukking,
 d'Armen ver uitgebreid. Het oog des denkenden Seraphs
 555 Zag vol blijdschap op naar den Hemel, een Goddelijk lagchen
 Gaf aan zijn zalig aangezicht glans, en naamlooze vreugde
 Vloeide om zijn hoofd toen hij zweefde. Gelijk een Hemelbewooner,
 Welke, als Wachter, beminnenden hoedt, die zich edel beminnen,
 Diep in zijne verrukking verlooren, op bloeiende heuvels
 560 Staat bij den eeuwigen Troon, terwijl Elóa voor God zingt,
 En de hoogere taal ontlokt aan de klinkende Harpe.
 Van de belooning der deugd, van 't wederzien der Geliefden
 En der Vrienden zingt dan Elóa. De andere Seraph
 Staat in verrukking. De Harp klinkt voort met gevleugelde stemmen,
 565 Slag op slag, gedachte op gedachte; de hoorende Jongling
 Juicht, en versmelt in 't gevoel van vreugden, die naamen niet noemen!
 Zoo stond ook Ithuriël hier, en sprak bij zich zelve:
 Welke zaligheid zal, na 's Middelaars dood, u bekroonen,

Als

Als gij nog meer zoo verhevene zielen, o Menschen-geslacht, hebt;
570 En nu weldra de Christenen zijn, gelijk deeze Oprechte!
Sprak het, en achtte Satan te klein, om hem dat te doen hooren,
't Geen hij zeide. Doch Satan aanschouwt hem in zijne verrukking,
En gevoelt den gewisfen Triumph des verheevneren Seraphs.
Nicodemus ging bij den Arimathæer, en zeide,
575 Toen hij zich van hem wendde: En gij, gij schaamde u zijnes,
Dierbre Joseph! Dat ging hem door 't hart. De vroomere Joseph
Had reeds heimlijk geweend, om dat hij besluiteloos stilzweeg.
Siddierend ging hij weg van zijn' Vriend, en vermocht wegens droefheid
Niet te spreekken; slechts hief hij het oog vol onschuld naar boven.
580 Nicodemus liet de Vergaadring in diepe verbaasdheid,
En, op den Oordeelsdag, met wonden der ziele gebrandmerkt,
Wonden, waar van zij wel thans zich dwongen 't gevoel te verdooven,
Maar die zich eens zullen oopen, wijd oopen, om eeuwig te bloeden
Op den dag der vergelding, wanneer de getuige niet langer
585 Wordt verdoofd, dien de Rechter in 't hart der Stervlingen afzondt.
Allen zweegen, en thans had zich de Vergaadring gescheiden,
Ware niet Judas, de Jonger van den Gehaaten, gekomen.
Judas Ischariot wierdt naar binnen geleid. Met verwondring
Zagen zij hem de reiën der diepe Vergadering doorgaan,
590 En met gelaatene houding den Hoogepriester genaaken.
Deeze ontving hem, en boog zijn lagchend aanschijn naar Judas.
Judas spreekt in 't geheim met den Hoogepriester. Die wendt zich

Tot de Vergaading en zegt: Nog zijn er in Israël oovrig,
 Die hunne knie voor den Afgod niet buigen. De man is zijn Jonger,
 595 En tog moedig genoeg, om der VADEREN wet t'onderhouden!
 Hij verdient belooning. Ischariot nam de belooning.
 En met hoogmoed vervuld, wegens d'eer, hem betoond door de Vaadren,
 Ging hij de Raadzaale uit. Het loon scheen hem wel wat gering toe:
 Echter bemoedigt hij zich met de hoop van meer te bezitten,
 600 Als hij de daad met wijsheid en ijver ten uitvoer gebracht had.
 Philo ziet den Jonger voorbijgaan, en haat hem. Dat iemand
 Van de geringen des Volks met hem in d'eere moest deelen,
 Kwelt den trotschen. Hij zag evenwel met een toelagchend wenken
 Op hem neder, en vuurde hem aan om zijn werk te voltoojien.
 605 Zag hem nog lang achter na. Zoo ziet, in triumph en al spottend,
 d'Oudste Moordenaar steeds den Veröveraar na, die ten strijd' gaat.
 Deeze was 't, die den Held onderwees in geregelde wreedheid,
 En in hem het gevoel der Menschenliefde verdoofde.
 Niets dan de droom van eeuwigen roem omfladdert zijn oog nu,
 610 Bloeiende lauwrn bekransfen het hoofd des Zegebehaalers;
 Niemand acht hij dan hen, die, op zijn onsterffelijk voetspoor,
 Dieren zijn, gelijk hij. Daar vliegt de leeuw, daar gebiedt hij
 't Sterven. Reeds klinkt hem het doffe Onweêr van 't ijzeren slagveld
 Lieflijk in 't oor! Hij hoort onvermurwd het kermen der Veegen;
 615 En vergeet, dat ook hem tot de liefde het Christendom noodde;
 Dat ten Gerichte ook hem met de dooden de donder eens opwekt!

Judas, dien 't oog en de wensch des Pharifæers verzelden,
Ging, in gouden droomen verdiept, om Jesus te zoeken.

Jesus kooft uit den lommer der Cedron, en wandelt het dal door,
620 Tusschen de Palmboomen heen. Hij ziet Jerufalem liggen,
En den Tempel, zijn schaduw; hij ziet zijne Haatren vergaderd,
En de eerste Christenbijëenkomst. Aanschouwt de getuige!
Zei' hij den Jongren, ik ween niet meer om Jerufalems kindren.
Let gij op deeze graven der Heiligen? Alle die heeft zij
625 Wreed gedood. Evenwel zullen veel haarer Zoonen de mijnen
Worden, eens mijne getuigen met u! Het besluit mijnes Vaders
Gaa ik nu moedig volbrengen. 't Ontwikkelt zich haast aan ulieden
Alles. Gij, Petrus, en gij, Johannes, gaat beide ter Stad heen.
Binnen Jerufalems muur zal u een Jongling ontmoeten;
630 Deeze draagt eene kruike met water, en ziet naar ulieden
Dikwijls om, en bemint de beide vreemdingen! Volgt hem,
Waar hij heen gaat. En als gij in 't huis kooft, zoo zegt den bewoener:
Hier zendt onze Meester ons heen, om het Pascha te vieren.
En de welmeenende Man zal in d'Opperzaale ulieden
635 Ijlings brengen. Reeds is zij bereid. De Jongeren vonden 't
Alles aldus, en lieten het lam tot den maaltijd bereiden.
Petrus hieldt zich niet op om bij de bereiding te blijven,
Vloog op 't verheven dak van het huis, en zag met verlangen
Naar de zijde der Stad, die op Bethanien aanloopt,
640 Of zijn Meester ook kwam. Toen hij dus met gevleugelde bliken

Iederen afftand bereist, zoo ziet hij de minnende Moeder
 Zijnes Verlosfers gaan, verzeld van weinige vrienden;
 Moede en vol fmart, zij zocht haaren Zoon nu meenig een' dag reeds,
 Weende door lange nachten! Maar van de fmert niet ontluisterd,
 645 Ging de eedle Maria, van d'eigene grootheid onkundig,
 Welke haar d'onfchuld gaf, en strenge vroomheid bewaakte,
 Rein van hart, door geen hoogmoed ontëerd, de menschlijkfte ziele!
 Waardig, zoo 't ééne der fterflijken was, van de Dochtren van Eva
 d'Eerstgeboorne te zijn, ware Eva onfchuldig gebleeven:
 650 Hoog als haar Lofzang, en minzaam als Jefus: gelijk haar de Zoon ook
 Teêr beminde. Zij kwam met vrienden, die steeds haar verzelden.
 Lazarus, dien de Mesfias eerst pas uit den doode verwekt had,
 Lazarus, hemelsch gezind, en zeker van 't eeuwige leven,
 Ging haar het dichtfte ter zijde. Uit zijn oog ter neder geflagen
 655 Daalde diepzinnigheid af, die met eene hoogheid verëend ging,
 Welke geen taal van menfchen befchrijft, maar de ftervende Christen
 Voelt, en den naam er van noemt door zijn lagchend verfcheiden.
 Lazarus dacht aan den dood, en aan d' Opftanding uit den doode,
 Toen hij tot den Mesfias, als tot het aanschouwen Jehovahs,
 660 Door de rilling des Heeren gegreepen, om hoog uit het stof rees.
 Zijne Zuster, Maria, de vroome hoorfter van Jefus,
 Die in haar onfchuld en kalmte van ziel voor hem nedergeworpen,
 Dáár aan zijn voeten het beste, het eeuwige deel had verkoozen,
 Deeze volgde den hemelfchen Broeder. Haar vreedfaam gelaat was

- 665 Met de bleekheid des doods overdekt. In d'oogen vol droefheid
Hieldt zij d'aandoenlijkste traane te rug, die er ooit nog geweend wierdt.
Van Nathanaël, haaren Geliefden, dien Jesus den eernaam
Eenes Rechtaerdigen gaf, op haaren hemelfchen Broeder,
Die gestorven, en die uit den dood tot haar wedergekeerd was.
- 670 Sidderden heen en weër de gedachten der heilige Jonkvrouw.
Moedig voelt zij den naadrenden dood. Om Nathanaëls wille,
Slechts om haares hemelfchen Broeders, om Lazarus wille,
Treurt zij wegens de bleekheid, waar van de vriendinnen haar spreken.
Nevens haar ging Jäirus Dochter, de zedige Cidli.
- 675 Stil in onschuld waren haar-pas twaalf jaaren vervloogen,
Als haar het jonge leven verwelkte; zij vrolijk en blijde
Naar de velden van zaligheid overfluimerde. Dood lag
Cidli voor het oog van haar Moeder. Toen kwam de Messias,
Riep haar weder terug uit den slaap, en gaf ze aan de Moeder.
- 680 Heilig draagt zij de teeknen van haare verrijzing, en kent tog
Al de heerlijkheid niet, waar meê haar leven gekroond is;
Noch het teër ontluikende schoon der wordende jonkheid;
Noch haar hemelsch hart, voor eene edeler liefde geschapen.
Zoo ging, toen zij opwies, de schoonste van Israëls Maagden,
- 685 Sulamith, als de Moeder haar aan den Appelboom wekte,
Daar zij de Dochter baarde, in de koelte des dags die nog aanbrak.
Zuchtend riep zij de slaapende toe, met fluiſtrende ſtemme
Riep zij: Sulamith! Sulamith volgde de leidende Moeder

Onder de Mijrrhe, en onder den nacht der lokkende schaduw,
 690 Waar, in wolken van lieflijke geuren, de hemelsche Liefde
 Stond, en in haar hart de eerste bevindingen inbloes,
 En het verlangende fiddren haar leerde, om den Jongling te vinden,
 Die, geschapen voor haar, ook dit heilige fiddren voelde.
 Zoo gaat Cidli. Zij hangt aan de hand der hoorster van Jêsus.
 695 En met het krullendvliegende hair, in de bloeme des levens,
 Schoon als de Jongeling David, wanneer hij aan Bethlehem's bronwel
 Zat, en verrukt in de bron den grooten Almachtigen hoorde;
 Maar niet lagchend als David, gaat naast de zedige Cidli
 Sémida, dien bij Nain de Godlijke wekte uit den doode.
 700 Doch de Moeder van Jêsus verhief haar aanschijn, en Petrus
 Stond voor haar oog. Nu spoedt zij zich ras om den Heiland te vinden.
 Petrus was in de zaal weêr neêrgeedaald, en met Johannes
 Haar te gemoet getreedden. Zij zagen haar komen, verbaasden
 Toen zij haar zagen. Zoo veel vermeldt haar gedaante den adel
 705 Haarer ziele! met zoo veel waardigheid had haar omhangen
 Hij, die Schepper was eer hij een Mensch wierdt, en Schepper weêr zijn zal,
 Als hij voor d'eeuwige zielen eens ligchaamen, nieuw en onsterflijk,
 Uit het stof der verrijzing gebiedend te voorschijn zal roepen!
 Haar gezellinnen, die onder de schaare der Dochtren Judæa's
 710 Twee der allerbeminnlijkste waren, en die het verdienden
 Van haares Leeraars Moeder geliefd, overtroffen te worden,
 Gingen nevens Maria met zachten gemeenzaamen ootmoed.

Even

Even gelijk zich Thabor verheft boven Israëls bergen:
 Hij die van Jesus luister getuigt. Ook rijst wel aanminnig
 715 Siën voor God. Ook nam wel d'Olijfberg den grooten Mesfias
 Vaak in gebeden wortelend op zich; de kruin van Moria
 Droeg wel ook 't Allerheiligste Gods, en fidderde er onder.
 Maar boven alle bergen Judæa's is evenwel Thabor
 Heerlijk: dat Tabor, daar God op staart, en dat Jesus zag schitteren.
 720 Zoo was onder de heilige Vrouwen de eedle Maria.
 Toen zij Jesus niet vondt bij zijne geliefdste Discieplen,
 Bleef zij droefgeestig staan. Toen zij weêr tot het spreken in staat was,
 Wendde zij 't weenend oog naar Johannes met vriendlijken glimlach:
 Hij, dien mijn arm eens droeg, die dikwijls met kinderlijk lonken
 725 Op mijn hart zich neêrboog. Ik beef, om hem Zoon te noemen!
 Want hij is voor een sterflijke Moeder veel te verheven,
 Veel te wonderdaadig en groot, om gebaard door Maria,
 Van Maria bemind te worden! Waar is, o Johannes,
 Ach waar is de Zoon van Jehovah? Ik heb hem alöm reeds
 730 Lang met bekommring gezocht, om hem te beweegen, d'onreine
 Woedende Stad te vermijden. Zij willen hem dooden, de wreedaards!
 Ach zij willen hem dooden, dien mijne handen gedraagen,
 Dien mijne borsten gezoogd, op wien mijne weenende oogen
 Moederlijk hebben gestaard, in zijne bloeiende kindsheid.
 735 Goedig hernam de vroomme Johannes: Hij heeft ons bevolen,
 Hier eene maaltijd voor hem te bereiden, het Paaschlam te slachten.

Haast zal hij zelf van Bethanien komen. Maria, verwacht hem!
 Spreek met hem, als hij kooft, al wat het hart u dan ingeeft,
 't Hart dat zo moederlijk is, en onzes Meesters zoo waardig.

740 Alle zweegen, en Lazarus Zuster, de hoorfter van Jefus,
 Boog zich teder op haare zoo dierbaare Cidli; bij Cidli

Tradt nu Sémida nader, maar zweeg, en zag neder op d'Aarde.

Cidli kende de fmert, die 't hart van Sémida lang reeds

Trof, en zag van ter zijde hem aan, en las de bevinding

745 Zijner ziele in 't weemoedige oog; z' aanschouwde de hoogheid,

Welke de lijdende deugd verciert met Engelen-trekken.

En nu fmolt haar het hart, en zij fluisterde deeze gedachten:

Edele Jongling! om mij brengt hij zijn leven in droefheid,

Zijne dagen al treurende door. Ach, was ik het waardig

750 Dat gij mij zoo hemelsch bemint, was uw Cidli 't wel waardig?

Lang reeds wensch ik de uwe te zijn, en van u het te leeren,

Hoe zij zoo fchoon is, de zalige deugd; u innig te minnen,

Even gelijk in der Vaderen tijd Jerufalems Dochters

Minden; als 't jeugdige lam op uwe wenken te fpeelen;

755 Als de roozen in 't dal, die de vroege morgen zich opkweekt,

Zoo in uwe reine omärming gevormd te worden.

d'Uwe te zijn, en u eeuwig te minnen! gelukkigfte Moeder,

Waarom gebodt gij mij tog dat ftrenge gebod van den Hemel?

Doch ik zwijg en gehoorzaam de wijsheid der minnende Moeder,

760 En de ftemme des Heeren in haar! dien ben ik geheiligd!

Ben een opgewekte! behoore te weinig aan d'Aarde,
 Om haar sterflijke Zoonen te geeven. Maar, edele Jongling,
 Dan ook moet gij uw droefheid, uw tedere klachten vermindren!
 O dat tog die troost nog eens aan mijn leven vergund wierdt,
 765 Dat ik in uw gezicht dien lieflijken glimlach aanschouwde
 Van welëer, toen geen traan u bekend was, dan traanen van vreugde,
 Toen gij een jongske nog waart, en ik uit de streelende armen
 Uwer Moeder ontvlood, om over te vliegen in d'uwen.

Zoo dacht Cidli, en 't hart wierdt haar zwaar. Zij onthieldt zich niet langer
 770 Van in stilte traanen te weenen. En Sémidá zag het,
 Schoon zij met den golvenden fluiër zich d'oogen bedekte.
 Stil gaat Sémidá uit de bijéénkomst, en, buiten getreden,
 Ziet hij vóór zich met treurig gelaat, en denkt bij zich zelve:

Waaröm weent zij? Ach langer konde ik haar weenen niet aanzien;
 775 Want het hart wierdt mij zwaar! Te dierbaare, tedere traanen,
 Schoone traanen, zoo stil, zoo fiddrend gevormd in haar oogen!
 Was er maar ééne van u om mijnentwille vergooten:
 Ééne had mij reeds kalmte gegeven. Ik klaag nog geduurig,
 Nog geduurig om haar! mijn treurig, jammerlijk leven
 780 Is nog geduurig om haar een eenige lange gedachte!

O, 't geen in mij onsterffelijk is, gij verheven bewoonster
 Deezer hut, o gij Ziel, uit den adem des Heeren geboren!
 Beeld des Scheppers, Beërfster der Eeuwigheid, welke reeds nadert!
 Of hoe ook anders u, bij uwe wording, d'Onsterfflijken noemden,

785 Spreek, ik vraag u, wecs gij mijn Leerster! verklaar mij het duifre
 Mijnes Noodlots, en open den nacht, die over mij neêrhangt!
 Spreek, ik vraag u, en antwoordt mij! Ik ben moede van 't weenen,
 Moe' van mijn leven, in deeze droefheid gestort, te doortreuren!
 Waaröm, wanneer ik haar zie, die misfchien ter onsterflijkheid opftond,
 790 Of van Cidli afweezend, ver van haar, om Cidli nog denke,
 Waaröm gevoel ik tog dan in 't overfroomende harte
 Nicuwe gedachten, waarvan ik voorheen er geen ééne gedacht had?
 Beevende, gantsch in liefde verfmeltende, groote gedachten!
 Waaröm wekt de zilveren stem van de lippen van Cidli,
 795 Waaröm de wenk haarer oogen vol ziel het kloppende hart mij
 Tot bevindingen op, die met deeze sterkte mij treffen?
 Die zich rondöm mij heen, als in Englen-vergaadringen, dringen:
 Iedere zoo rein als d'onfchuld, als daaden des wijzen zoo edel?
 Waaröm bedekt de fmert met zwarte middernachtsvleuglen
 800 Dan mijn hoofd, en begraaft mij daar neder in doodlijke flumring,
 Als ik: zij mint mij niet! deeze droeve gedachte ontwikkel?
 Ach dan zweef ik aan 't graf, daar ik jongst zoo nabij was, en weene
 Om mijne ellende, van d'aaklige filte der dooden beluisterd.
 Vaak wil ik dan met machtigen arm den kommer bestrijden;
 805 Mijne ziel verzamelt in zich de bevindingen alle,
 Die van haar hooge geboorte en haar eeuwige duuring getuigen.
 Koom, zoo spreek ik haar aan, koom u zelve weêr toe, die Jehovah
 Hemelsch, gij die bij onsterffelijk fchiëp! Zoo spreek ik haar hoogheid

En standvastigheid in. Zij echter verftomt, om zich zelve
810 Troost te brengen, ziet weenend en sidderend neêr op haar wonden.
Waaröm ben ik het alleen, die zonder bemind te zijn, eeuwig
Minn'? Wat verheft zich mijn hart, om ook boven d'edelste harten
Groot en ellendig te zijn? Wat is het in mij, dat geduurig
Haar bij den naam nog noemt? wil ik haar aandenken fmooren?
815 Welke ftemme des Heeren is dat, die met heilig gefluister,
En met Harmoniën, slechts hoorbaar voor tederder zielen,
Zacht aan mijn hart gebiedt, haar onöphoudend te minnen?
Ja, zoo zal ik dan eeuwig u minnen, hoe zeer gij voor mij ook
Zwijgend, verftommende, zijt! Ach, toen ik het fiddrend nog waagde,
820 Haar, als voor mij gefchapen, te denken, wat was mij het hart toen
Stil! en wat zaligheid fchiep zich mijn geest, als mij Cidli beminde!
Welke velden van rust om mij heen! o lieffelijk denkbeeld,
Mag ik nog eens u denken, en zal u mijn fmert niet ontwijden?
Hemelfche, gij waart mijn! door geene kortere duuring
825 Dan de eeuwigheid, mijn! dat noemde ik voor mij gefchapen!
Al de verhevener wenken der deugd, die ik anders voorbij zag,
Leerde mij uwe liefde verftaan! Zorgvuldig en fiddrend
Volgde mijn hart de gebiedende wenken. De ftemme der plichten
Hoorde ik van verre! Haar wordend gefluister, haar wandlen in filte,
830 En haaren Godlijken klank, vernam ik, als niemand het hoorde!
En niet vruchteloos! Buigfaam van hart, met kinderlijke onfchuld,
Volgd' ik de ligte wet der zacht gebiedende ftemme,

Om de bezitting van u, gij die mij liever dan alles,
 Wat de Schepping oplevert, waart, door geen misflag t'ontwijken.
 835 Welk een geschenk van God waart gij mij! Hoe dankte ik den Geever,
 Dat ik, als op vleuglen, door uwe onschuld gedraagen,
 Nader bij den Beminlijken kwam, die zoo heerlijk u vormde,
 Die mijn hart zoo gevoelig maakte, en 't uwe zoo hemelsch!
 Zoo, gelijk uwe Moeder in 't lagchen van haare verrukking,
 840 Toen gij geboren wierdt, over u hing; en gelijk zij met doodsängst
 Over uw aanschijn zich boog, toen gij aan haar tedere omärming
 Stil ontfluimerde, toen zij 't geklank der komende voeten
 Nog niet hoorde, nog niet de stem des Helpers in Juda:
 Zoo ook heeft mijne ziele zich vaak met iedre bevinding,
 845 En met iedre verrukking in haar, die hevig haar aangreep,
 Op de groote gedachte gevestigd: voor Cidli geschapen!
 Uitgebreid hing de beschouwende ziel over deeze gedachte,
 Deeze gedachte der Eeuwigheid heen, doorzag ze, en vondt er
 Veel van het doel haares aanweezens in, van verrukkingen dronken,
 850 Als de Hemel ze zelden in 't hart der Stervlingen uitgiet!
 Maar in treurigheid, welke niet weet noch van maat, noch van eindperk,
 En in de rilling van naamlooze angst, in sluimring der dooden,
 Wierdt mijne ziel ontbonden, wanneer die andre gedachte,
 Die gedachte van nacht en van eenzaamheid zich bij mij opdeed!
 855 Dan, dan was ik van allen verlaaten! dan was ik eenzaam!
 Gij bestond niet meer voor uw Vriend! 'k was alleen in de Schepping!

O bij alles wat heilig is! om der deugd en der liefde,
 En der schoonheid wille, die uwe ziele vol onschuld
 Boven het stof der Aarde verhoogt; en indien er iets dierbter,
 860 Iets nog verhevener is: bij uw opwekking uit den doode,
 En bij de volle Onsterfelijkheid, welke, met fraalen omgeeven,
 g'Eens doorleeft onder Hemelbewoondren! O om der kroonen,
 Om der belooningen wille van deugd, bezweer ik u, Cidli:
 Zeg mij, wat denkt tog uw hart? wat gevoelt het? Hoe is het u mogelijk
 865 Dit mijn hart dat zoo mint, mijn bloedend hart te miskennen?
 Ach, de groote gedachte, de rillende teedre gedachte,
 Dat z' uit den dood ontwaakt is, ik uit den doode ontwaakt ben!
 Dat wij veelligt op nieuw niet sterven, en beiden tot hooger
 Beter leven. . Doch zwijgt, te stoute, te vuurige wenschen!
 870 Deeze gedachte vervoerde veelligt mij te ver, en ik minde
 Haar te hevig! Hoe kan ik te zeer haar beminnen, met wie ik
 Dat verhevener leven, veelmeer dan dit leven in 't stof hier,
 Wensch te leeven? met wie ik, het zij dan ginds of op Aarde,
 Aangedreeven door haar, den eeuwigen Schepper der Heemlen,
 875 Onzen Schepper zoo vuurig verlang nog meer te beminnen?
 Maar de Godlijke Zoon des Aangebeneden, Jesus,
 Ach, mijn Redder, is in gevaar zijn leven te derven!
 Is er nu in! Edoch ik kan niet, hoe kan ik 't gelooven,
 Dat Hij sterven zal, die mij uit den doode deed opstaan?
 880 En hoe vaak ontkwam hij niet reeds der Vervolgeren woede!

Feild' ik echter, en mocht ik, daar hem die gevaaren bedreigen,
 Dus mij niet overgeeven aan eigene smert en aan droefheid:
 O zoo vergeef het mij, gij dierbaare, Godlijke Redder!
 Ruk u dan van een bekommering los, die u zelve maar aangaat,
 885 Treurige, éénen de rust maar benam, en veelligt voor een' tijd slechts.
 Uwe geheele ziel zij heen gericht naar dien Uitgang,
 Welken voor uw verhevenen Redder Jehova's bestemd heeft.
 Sémida denkt het, verlaat Jerusaleem, vliegt naar de stille
 Eenzaam rots, waar uit men voorheen hem een graf had gehouwen.
 895 Maar de Moeder van Jesus stond op. Hij kooft niet, Johannes,
 Zeide zij angstig. Ik gaa hem ontmoeten. Zo slechts hem de moordzucht
 Zijner Haatren niet reeds bij de doode Propheeten gevoegd heeft!
 Zo hij nog leeft, mijn Zoon nog leeft, en indien ik het waard ben,
 Eens hem nog te aanschouwen, met mijne oogen t'aanschouwen,
 905 Ach, des Propheet's gedaante, en de houding van hem dien ik baarde;
 Als zijn genadig gelaat dan nog eens zich verwaardigt de Moeder
 Vriendelijk toe te lagchen: zoo zal ik het sidderend waagen
 Neder aan zijne Godlijke voeten: heeft wel begenadigd
 Magdalene Maria zijn voeten met traanen bevochtigd,
 900 Die evenwel zijne Moeder niet is! daar zal ik het waagen
 Siddrend mij neder te werpen! Vast aan mij zal ik ze houden,
 Voor hem weenen! en als mijn oog zich moede geweend heeft,
 Zal ik moederlijk hem in het aangezicht zien, en hem zeggen:
 Om der traanen wille, der eerstlingen van uwe ontferming,

905 Die gij, toen gij geboren wierdt, weende! o, om dier verrukking,
Om dier zaligheid wille, die toen mijn hart overstroomde,
Toen d'Onsterflijken in triumph uw geboorte bezongen!
Zo ik u ooit ben dierbaar geweest, en als gij terug denkt,
Hoe gij met kinder-liefde de vreugd der Moeder beloonde,
910 Toen ik, na bang te zoeken, u vond; aan de heilige plaatse,
Onder de Priestren, die u met stomme bewondering hoorden!
Hoe ik, met opene armen, al juichende u te gemoet vloog,
Tempel en Leeraars niet zag, slechts u aan 't harte gedrukt hield,
En aanbiddend mijn oog naar hem, die eeuwig is, opfloeg!
915 Ach om deezer Engelen-vreugd, deezer proeve des Hemels!
Maar gij ziet mij niet aan! om uwer menschlievenheid wille,
Waar meê g'elk begenadigt! om dier ontslaapenen wille,
Welken gij opgewekt hebt! Leef, en ontferm u mijner!
Als zij 't gezegd had, gaat zij. Zoo vliegt een groote gedachte
920 Vuurig hemelwaards op, tot hem, over wien zij gedacht wierdt.
Maar de Eeuwige Zoon zag zijne Moeder hem naadren,
Niet met het menschelijk oog, maar met die oogen, waarmee hij
't Worden van iederen wurm, het stof, op het welke hij voortkruipt
En op vergaat, zoo wel als gedachten der Englen vooruitziet.
925 Ach, ik zal mij uwer ontfermen! Nog meer dan de Moeder
Over haar Zoon zich ontfermt, zal ik mij uwer ontfermen,
Als ik zal opgestaan zijn. Zoo dacht hij zich zelve de Godmensch,
En hij nam eenen anderen weg. Nu schemerde d'avond.

Allen zweegen rondom hem, ook d'ongeziene Geleiders.

930 Stil ging ieder dus voort; en zij kwamen, met langfaame schreden,

Nader bij de Hoofdschedelplaats. Niet ver van den heuvel

Had men een eenzaam graf in hangende rotsen gehouwen;

Nog verging geen doode in het zelve. Dit bouwde de Wijze,

Joseph van Arimathæa, om op zijnen laatsten doodsdag

935 Hier boven 't stof te staan; en hij wist niet voor wien hij het bouwde!

Welken Tempel hij bouwde! Voor welken dooden dien Tempel!

Jesus staat bij het graf, en vestigt op Golgotha's hoogte

Godlijk diepzinnige oogen. De Godmensch denkt bij zich zelve.

Ach, nu zinken de lasten des dags. Met sluimrende luchten

940 Koomt de gesmeekte nacht, en rust op Gethsemane. Spoedig

Geeft weêr een dag aan dien heuvel het licht, die daar scheemrend om hoog rijst:

Golgotha! dien de beendren der laagste Zondaars bedekken!

Tot een Outer zijt gij geworden! Gewillig is 't Offer,

Om zich op u te doen slachten! Haast zal het bloeden! o welkom,

945 Dood voor het Menschengeslacht! Dan zal mij mijn Vader aanschouwen,

Van den Troon die mij droeg. De Seraphim zullen m'aanschouwen,

Met eene schaare van hun, voor welken ik sterve! O welkom

Dood voor de leven-beërvers! Ter rechterhand mijnes Vaders

Zat ik, met heerlijkheid uitgedost, de Schepper der Menschen,

950 En der gefchapenen Vriend! Ik ben hun Broeder geworden!

Ook met heerlijkheid uitgedost, vol edele wonden,

Zal ik mijn leven voor hun op uwe hoogten verbloeden,

Golgotha! Dan (hier wierp hij op 't graf, zich keerende, d'oogen)
 Dan zal ik daar in het stille gewelf der koelende grafsteê
 955 Weinige uren, als in de gewesten der zaligen, sluimren
 Eenen zachteren slaap, dan dien, dien zich Adam verbeeldde,
 Toen het groote raadsel des doods hem zelve ontknoopt wierdt,
 En hij op eenen treurigen avond 't verheven besluit der
 Heilige Wachters vernam: Hij zoude gaan liggen en sterven,
 960 Veele eeuwen doorflaapen; en over hem zouden de voeten
 Zijner Zoonen wandlen, en hij hunne stemme niet hooren!
 Maar ook die zijn gestorven, en ook over hunne gebeenten
 Heeft de voet der Zoonen met traage stappen gewandeld!
 Ach, is 'er onder de vreugden der juichende Eeuwigheid ééne,
 965 Die het bij mijne zaligheid haalt? Zij zullen ontwaaken!
 Allen op éénen dag der vreugd en des snikkenden weenens,
 En des triumphs, des feests, der Jubelgezangen ontwaaken!
 Daaröm, om dat in den schoot der moederlijke aarde mijn ligchaam
 Sluimerde; om dat ik 't gebeente des Zoons des Menschen deed opstaan
 970 Tot het eindeloos leven. Des stofs bekommerde twijffling
 Iedere traan zal zwijgen. De dood zal een lieflijk denkbeeld
 Worden van lagchen en zegepraal. Geen dreigende grafsteê
 Zal er meer zijn, en geen dood op de dreeven der betere Aarde.
 Denk ik het door, dan fiddert verrukking mij door het gebeente,
 975 En het gevoel der Menschheid verftomt! Zij komen en wandlen
 Blinkend met witte kleedren verciert. Ook draagen er veelen

Schittrende wonden, met 's Menschen Zoon. Den Zegebehaaler
 Juichen zij toe, en noemen hem Zoon, en noemen hem Broeder.
 Wie kan ze tellen op Aarde, en wie in de Heemlen? Hun naam is
 980 Duizendmaal duizend! Die allen de mijnen! Verdweenen is 't Oude!
 Alles heb ik verjongd tot Edens onschuld! Maar eerst moet
 Golgotha mij zien sterven, dit graf mijne rustfede worden.
 Jefus denk het, en gaat. Bij den muur van Jerufalem vindt hem
 Judas, die in de schemering stond. Hij mengde zich zwijsend
 985 Onder de Heiligen; vormde reeds de trekken der onschuld
 In het bedriegend vrolijk gelaat. Tog klopte zijn hart nog!
 Maar Ithuriël wandelt vooruit, en wacht op de toppen
 Eenes Palmbooms naar 't ruisfchen van 's Middelaars komende voeten;
 Laat in de fchaduw zich neder, toen Jefus den Palmboom voorbij ging;
 990 Treedt hem onzichtbaar ter zijde, en spreekt, gelijk in de ziele
 Eenes ontflaapenden Christens de laafte gevoelen zich vormen,
 Zacht, met ftille woorden hem aan. d'Ellende van Judas
 Is voorbij uw oogen, Alweetende, heenengevloogen,
 En gij kent de daad van den Snooden. Hij heeft u verraaden:
 995 Hij, dien uw wandel geleerd, die uwe wondren gezien heeft,
 Dien uw mond het geheimfte van 't betere leven ontvouwde,
 Dien gij waardigde Jonger te noemen! Hij heeft u verraaden!
 Ach, nog klinkt mij de vliegende ftem des verheven Elóa
 Lieflijk in 't oor, nog oopenen voor mij zich de lippen des Seraphs,
 1000 Toen hij mij riep voor uw' Troon, en beval, mij naar d'Aarde te fpoeden,

En

En Ifchariots Engel te zijn! Nu verlaat ik den Zondaar!
 Ben zijn Engel niet meer! zijn getuige op den dag der vergelding,
 Die zal ik weezen! Ik zal tegen hem met de stemme der dondren
 Mijne rede bewaapnen! en tusfchen de blinkende Troonen
 1005 Hunner, die 't meer verdienden met u de Aarde te richten,
 Donker vooruitgaan, en tegen den nacht, aan den Zetel des Rechters,
 Mijne hand dan uitftrekkend, zeggen: Bij dien die gebloed heeft,
 Van de hoogte des kruisfes om laag zijn leven verbloed heeft
 Door de hand des geliefden! Ifchariot heeft zich gebrandmerkt
 1010 Tegen den vreeslijken dag! Hij zelf, hij heeft zich het onheil
 Over zijn hoofd geroepen! door fchreeuwende daaden om 't Noodlot
 Dier verdoemden geroepen! Hij is het waardig, gevonnisd,
 En van het aanschijn des Zoöns des Menschens verworpen te worden!
 Waardig, de wegen des eeuwigen doods te bewandlen! Zijn bloed koom'
 1015 Over hem zelv'! Ik ben onfchuldig aan 't bloed des godloozen!
 En de Onfterflijke las in het oog des Middelaars, dat hij
 Zich aan zijn' fmert nog meer mocht overlaaten. Hij zeide:
 Ach, geheel andre gedachten, en van een klaarder vooruitzicht,
 Had ik voorheen van den Jonger des Vriends der Menschens. Gij moest eens,
 1020 Judas, van zijnen dood door fchoone wonden getuigen,
 Ook een Martelaar zijn! de verheven gezangen ook hooren,
 Die wij den Overwinnaaren zingen! Zoo waart gij geftorven!
 Uwe ziele, met licht bekleed, die had dan uw Broeder
 Bij de hand zegepraalend gevoerd naar den Troon des Mesfias,

1025 Naar den eersten der Overwinnaars! Ik had u van verre,
 Onder de gouden Troonen der twaalf Verkoornen des Heilands,
 Uwen verhevenen Troon doen bemerken. Gij zoudt in verrukking,
 Bij het gezicht van den blinkenden Troon, en den luister des Rechters,
 Zijn versmolten! Ik had u mijn' Vriend, ik had u mijn' Broeder,
 1030 Ach, ik had u Seraph genoemd met vrolijke stemme;
 Dan had mijn Ischariot mij in de Christen-geheimen
 Onderweezen. Al 't geen hij toen in de ziele gevoelde,
 Toen de geest der Propheeten op hem uit den Hemel om laag kwam!
 Toen gij den moed tot het sterven ontvingt! toen, geleerd van den Geest, gij
 1035 Onuitspreeklijke woorden badt, niet zondigen konde:
 Daar uw hart tot de onschuld van 't Paradijs weêr verjongd was.
 Doch verdweenen zijn nu de gedachten der vroomer verrukking!
 Zoo, als de lagchende lente verbloeit, en de bloeme des levens
 Ras in den hoependen Jongeling sterft, voor het rijpen der jaaren!
 1040 Zoo ook zijn zij voorbij gevlooden. Mijn Jonger verlaat mij.
 Van een' Vroomen nog pas de Beschermgeest, gaa ik nu eenzaam
 Onder de Englen, die treurend rondom mij verftommen. Gebiedt mij,
 God Mesfias! moet ik mij weder ten Hemel verheffen?
 Of wel, ben ik verwaardigd geworden uw sterven t' aanschouwen?
 1045 Jesus wendde op den Seraph zijn ernstig aanschijn, en zeide:
 Simon Petrus wordt ook belaagd door de woed' des Verdervers.
 Wees zijn Engel! Er zijn aan Johannes twee Hoedren gegeven;
 Petrus hebbe hen ook. Hij zal de gezangen eens hooren,

Die gij den Overwinnaaren zingt, en m' in 't sterven gelijken.

1050 Pas vernam het de Seraph, zoo schiet hij, van stroomende vreugde,
In Orions omarming, die hunnen Jonger beschutte.

Jesus spoedde zich nu, om met zijne Leerlingen 't laatste
Plechtige maal te houden. Hij liet veel hooge Palleizen
Liggen van prachtige Zondaars, en tradt in de stillere wooning

1055 Eens miskenden eerlijken mans. Zij leiden zich zwijgend
Om het bereide Verbonds-lam rond. Het naaste aan den Heiland
Lag Johannes met vriendlijken glimlach. Veel blijder zag Jesus
Nog de Vergadering aan. Van zijn aangezicht vloede gerustheid,
Aandoening, diepe overpeinzing, en zaligheid in de Vergaadring.

1060 Zoo is, na het gevoel der eerste verrukkingen, Joseph
Onder zijne Broedren geweest, toen er nu al geen traanen,
Nu, uit het oog dat weer zag, geen snikkende traanen meer vlooten;
Toen de spraak in hem wederkeerde; aan den hals van den Broeder
Benjamin niet meer hing, en nu zijn Vader nog leefde.

1065 Zing, mijn Lied, het afscheid des Minnenden van de Beminden,
En de gesprekken der treurende vriendschap. Gelijk de Discipel,
Die met den eedlen Jacobus een Zoon des donders genoemd wierdt,
En in het eenzaame Patmos ook d' Openbaaring aanschouwde,
Toen aan des Middelaars borst het vol gevoel zijner ziele

1070 Uitsprak, en van des Beminlijken oog weêr zijn oogen om hoog sloeg,
Zoo ook vloede mijn Lied vol gevoel, door eenvoudigheid zalig!

Jesus sprak, en zag met aandoening op de Vergaadring:

Hartelijk heb ik verlangd, nog met u deeze maaltijd te houden,
 Eer ik lijde. Haast is het vervuld, het woord der getuigen,
 1075 Welke van mij verkondigd hebben. Gij kent den Voorzegger;
 Die verwaardigd wierdt de verschijning der Godheid t'aanschouwen;
 Die der Seraphim stemme vernam, wanneer zij den Troon-Vorst
 Met het plechtige Halleluja der Heemlen ontvingen:
 Dat de dorplen des Tempels van 't galmen der Liederen beefden,
 1080 En van Offerwolken het gantsche Heiligdom vol wierdt.
 'k Was toen zelf tegenwoordig met mijnen Vader. Ook ik wierd
 Heilig! Heilig! genoemd. Voor mij ook klommen er Offers
 Van de gouden Altaáren. Voor mij ook beefde de Tempel!
 Want ik ben lang voor Abram geweest. Nog eer uit de waatren
 1085 Dit geheiligde land met Godes bergen om hoog rees,
 Eer de waereld was, ben ik geweest. Doch deeze gedachte
 Vat gij in haare grootheid nog niet! de Hemelsche Ziender,
 Welke des Heeren heerlijkheid zag, heeft in het toekomend'
 Eenen mensch, gelijk gij zijt, gezien, en, van God onderweezen,
 1090 Dus van hem verkondigd: De schoonheid des Godlijken Mans is,
 Zijne gestalte is vergaan. Het lagchen der vreedsaame jaaren,
 Iedere rust des levens is heen. d'Ellende der Zondaars
 Is geheel op zijn hoofd gekomen. De menschen verftommen,
 Als zij den jammer aanschouwen in zijne ziele. Zij wenden
 1095 Hun gezigt van hem af. Doch hij heeft onze ellende,
 Onze smerten gedraagen. Wij meenden, hij torschte de lasten

Zijner schuld! God had een' Overtreeder doen fiddren.
 Maar om onzentwille zijn deeze wonden geöpend,
 Welke zoo bloeden. De Zondaars zijn wij. De hand, die verbrijzelt,
 1100 Tastte om onzentwille hem aan! De straf, die op hem was,
 Brengt ons vrede, en geneezing met overdekkenden vleugel.
 Want wij wandelden allen den weg der verdooling, en allen
 Waren w'ellendig genoeg, om ons zelve wijsheid te kiezen.
 Daaröm heeft de Wreeker op hem onze schulden geworpen!
 1105 Onze Verzoener is hij; en hij gaat in 't Gericht om te lijden;
 Wordt, tot den dood toe, gehoorzaam, en opent den Godlijken mond niet.
 Als een verftommend lam, dat ten Offerältaare geleid wordt,
 Zoo ook gaat hij geduldig heen, en zwijgt. O! nu is hij
 Aan het Gericht ontnomen! Wie kan nu zijne Verzoenden
 1110 Tellen? en wie de heilige Schaar', door hem gerechtvaardigd?
 Daaröm, om dat hij zijn leven voor Zondaars ten offer gebracht heeft,
 Zullen geflachten voor hem ter nieuwe Schepping ontwaaken,
 En zijn leven zal Eeuwigheid zijn! Zoo fprak de Verlofer,
 Zag naar den Hemel om hoog, en zweeg. Lang had hij gezweegen,
 1115 Toen hij voortging. Het is de laatste reiz' dat wij samen
 Thans dit Avondmaal houden! Ik zal met mijne geliefden
 Nu de vruchten niet meer des blijden wijnftoks genieten,
 Nog de lammren des dals. Maar in de Tenten des Vredes,
 Waar veel wooningen zijn, daar zult gijlieden uw Heiland
 1120 Wederzien, en, met de Vaadren vereenigd de vroege Belöfte,

Nieuwe Feesten vieren, die 't afscheidneemen niet afbreekt.

Jefus zweeg en de Jongren met hem. Zoo zweeg in de Zaaen
Op Moria het heilige Volk, toen de Jongling, de wijsfte
Onder de Zoonen van Abram, toen Salomo bij de Altáären
1125 Zijne Kroone voor dien, die eeuwig is, neêr had geworpen,
En het gebed der Inwijding uit had gebeden; toen zichtbaar
Met de wolken der Heerlijkheid Gods de Tempel vervuld wierdt;
Toen d'aanschouwende Priestren niet langer offeren konden,
En het Jubelgezang der Halleluja's verftomde.

1130 Ieder zweeg, behalven dat soms er één onder 't bidden,
Snel, door heilige rilling bevangen, zijn aangezicht ophief,
In den nacht der Verfchijningen inzag, met beevende ftemme
Heilig! Heilig! fprak, en d'armen ten Hemel om hoog hieldt.
Zoo ook zweegen de Jongren, en zoo ook zeide Lebbæus,
1135 Toen hij met zachte ftemme zich naar Ifchariot keerde:

Ach nu weet ik het zeker! De Zoon des Menfchen zal fterven,
Wat de oovrige Jongren van zijne gesprekken ook denken,
Die hij van 't fterven zoo meenigmaal voert! Koom, rust van d'ellende,
Dood, des moeden Wandelaars flaap, en ontferm u mijnes!

1140 Wen, als een lam naar het Outer, de beste der Menfchen geleid wordt,
Koom dan, mijn eenige troost! Hier fprak hij luider, en zuchten
Braken de rede des Jongelings af. De Middelaar zag hem;
U, Ifchariot, ook. Met menfchenminnende droefheid
Zag hij in de Vergadering rond, en zeide den Jongren:

1145 Ja, ik moet het u zeggen! Hier onder mijne geliefden
 Is er een Leerling, die mij verraaden zal, één van de Twaalven!
 Bange verbaasdheid beving de Vergaadring. Zij vroegen hem allen:
 Heere ben ik het? En Jesus hernam: Ja, één van de Twaalven!
 Eén van ulieden, die thans het Verbondsmaal hier met mij houden.

1150 Ja (nu bedekte het strenge gelaat des Rechters zijn aanschijn!)
 't Is zoo, de Zoon des Menschens, gelijk de Propheeten voorspelden,
 Gaat zijn' verheven Godlijken weg: maar wee den Godloozen
 Die hem verraadt. Goed ware 't dien Mensch, zo geen Vrouw hem gebaard had,
 Ernst vervulde zijn oog; en Judas hervatte de vraage:

1155 Jesus antwoordt met zachtere stem: Gij hebt het gesproken.
 Maar gedachten vol rust vervrolijkten weder den Heiland,
 Teedre gedachten van 't eeuwige heil. Hij stond om 't Gedenkfeest
 Van zijnen dood te stichten. Nu sprak hij die plechtige woorden,
 Die zoo veelen der Christen-Priesters, zoo veele Gemeenten

1160 Stout ontwijden, en 't vonnis des doods in luide gezangen
 Over zich roepen. Hij kent hen niet die Godlijker leefde,
 En niet stierf aan het kruis, om voor eeuwige Zondaars te boeten!
 Allen ontvingen het brood van hem, na dat hij 't gewijd had,
 En den heiligen beker. Zij kwamen allen met ootmoed,

1165 En in treurende stilte, om het uit zijne handen te neemen.
 Toen Johannes naderde, en zag op den schittrenden beker,
 Wierp hij voor Jesus voeten zich neêr, en kuste ze weenend,
 Droogde daarna de traanen weêr af met zijn vallende lokken.

Laat hem mijne heerlijkheid zien, sprak Jesus, en wendde
 1170 't Oog naar zijn' Vader om hoog. Johannes zag, toen hij oprees,
 In de diepte der Zaale de blinkende schaare der Seraphs,
 En de Seraphim wisten het, dat hij ze zag. In verrukking
 Stond Johannes verlooren. Hij staarde op Gabriëls hoogheid,
 Met verbaazing; aanschouwde den hemelschen Raphaël, blinkend,
 1175 En hij verëerde hem; zag nu ook Salem in menschlijken luister,
 Lagchende hem te ontmoet, met uitgebreide armen hem wenkend,
 En hij beminde den Seraph. Hij wendde zich om, en bespeurde
 In de gelaatene oogen des Heilands de spooren der Godheid;
 En hij zonk verstommend aan 't hart des grooten Mesfias.
 1180 Toen verhief met stille zweeving zich Gabriël, zeide
 Vuurig tot Jesus: Omärm ook mij, gelijk gij, o Godmensch,
 Deezen omärmde. De Heiland hernam: Gij zult m'aan den Troon eens
 Mijner heerlijkheid dienen, en op den blinkenden trap staan,
 Waar Elóa op stond, bij 't Allerheiligste Godes!
 1185 Gabriël badt hem aan. Op 't laatst kwam Judas, en wierp zich,
 Als Johannes, aan Jesus voeten. Hem zeide de Godmensch:
 Judas, staa op! en gaf hem den beker, des Lijdens herinring!
 Hij ontving hem met rust. De Mesfias zag hem in 't aanschijn,
 Wierdt ontroerd in den geest, en sprak met verhevener stemme:
 1190 Allen ken ik, die ik mij uit heb verkooren: doch zal mij
 Eén verraaden. Ik zeg het u thans, op dat g', als 't geschied is,
 In mij geloofd. En op dat gij ervaart, hoe ik dien, die getrouw blijft,

Zal

Zal beloonen, zoo hoort naar de waarde der Zegebehaalers.

Hij, die aanneemt den Man dien ik zende, die neemt mij ook zelv' aan!

1195 En wie mij dus aanneemt, neemt Hem ook aan, die mij afzondt!

Deeze Kroon ontvangt geen Verraader! Ik zeg 't bij herhaaling:

Eén van ulieden zal zeker den Zoon des Menschens verraden.

Ieder zag den andren op nieuw met angstige vrees aan.

Petrus wenkte Johannes. Die boog zich aan 't harte des Heilands.

1200 Heere, wie is het? Zoo vroeg met zachte stemme Johannes.

Dien ik dit brood nu indoop, dien ik 't met gemeenzaame liefde

En met broederen-vriendlijkheid geef, die is het, Johannes!

Zoo sprak de Mesfias, en reikte de beete met vriendschap

Judas Ischariot toe. Dit zag Johannes en beefde.

1205 Doch verzweg hij, uit menschenmin, den aanstaanden Verraader.

Judas ging met onstuimigheid weg. De nacht was gekomen.

Hem omgaven de schrikken der nacht. Met staarende oogen

Zag hij in de duisternis rond, en sprak bij zich zelve:

Nu, zoo weet hij het zeker. Nu zal het de zachte Johannes,

1210 Die steeds glimlacht, wanneer men bij hem tegenwoordig is, zeggen;

Alles zeggen, het geen hem aan 't hart van zijn' Meester vertrouwd is;

Allen zullen het weeten! Het zij zoo! de nieuwe Beheerschers

Moeten, eer zij regeeren, nog vlieden! Veelligt, dat Johannes

Spoedig zijn lagchen verleert, en dat Petrus in boeiën niet stout is.

1215 En (hier gloeit hij van zelfs, hier is 't niet de droom die hem aanvuurt)

Jefus mede, hoe streng, hoe hooggebiedend beval hij:

Judas staa op! Zoo beval hij nog nooit den geliefden Johannes!

Maar men gebiedt ook den Koningen niet. Nog zal ik z'aanschouwen,

Eer zij Koningen zijn; ik zal z' in banden aanschouwen!

1220 Doch hun Vriend wil sterven! Wat is dat? Welk een gedachte

Is het sterven voor hem, die zelf de dooden verwekt heeft?

Sterven? Wil hij mijn hart maar verteedren. Wees gij niet te menschlijk,

Lijdend hart! Zo hij sterft, was 't nietsbeteeknende toeval,

Dat hij zijn' vijanden dikwijls ontkwam! zoo is hij een Droomer,

1225 En van God niet gezonden. Ook onze Priestren zijn Wijzen,

Toegewijd aan den God den Goden. Zij haatten hem eeuwig!

En zij leeven naar Moses Wet! Ik ben hun Vertrouwing!

Doch hij zal niet sterven. Ik echter zal zien, wat de kluisters

Hem doen spreken! Veelligt dat hij dan der geliefderen Jongren

1230 Hooge waardij vergeet, en den laagen Judas ook aanziet!

Maar Jerusalems Heerschers verwachten mij. 'k Spoede mij derwaards.

Judas denkt het, en vliegt naar 's Hoogepriesters Palleis heen.

Thans is de volle Vergadering heilig. Zoo zal eens na deezen

't Vroome Volk, in zuiverder glans, voor den Zegebehaalder,

1235 Wien de wonden dan schitteren, staan, als de Jeugd der Bekeerden

Van Ananias graf, des Leugenaars Gode, terugkomt,

En geen Onëedle nu meer der Godvruchtigen eendragt ontheiligt.

Jesus, zijner grootheid bewust, en, van wege het naadren

Zijner Verzoening, in 't Heldre der Eeuwigheid ingedrongen,

1240 Sprak met Godlijke hoogheid en kalmte tot zijne Verkoornen:

Nu

Nu is de Zoon des Menschen verheerlijkt! en schoon hij een Mensch is,
 Echter is God ook verheerlijkt door hem! En daar hij nu 's Hemels
 Hoogste geheim, daar hij de Godheid den Menschen ontwikkelt:
 O zoo verheerlijkt de Vader hem ook, door eindlooze ontferming.
 1245 Aan de Menschen zal hij hem haast in zijn schoonheid ontdekken!
 Doch uwe treurigheid stoort mijne Rede. Wat weent gij, o Kindren!
 Ja, het is waar, ik zal u verlaten! Gij zult mij wel zoeken,
 Maar niet vinden. Gij kunt den weg, dien ik gaa, niet betreeden.
 Weent evenwel niet meer. Gij zult mij weder aanschouwen!
 1250 Kindren, ik geef u een nieuw gebod, een gebod, dat verheevner,
 Dat veel edeler is, dan 't geen de Priestren u leerden.
 Hebt elkanderen lief! Gelijk uw Mesfias u lief had,
 Hebt ook zoo elkanderen lief. Dan weet het de Waereld,
 Dat gij de mijnen zijt, als gij zoo elkanderen lief hebt.
 1255 Simon Petrus stond op, trad nader bij Jesus, en zeide:
 Heere, waar gaat gij heen? Gij kunt mij nu niet verzellen!
 Sprak de Verlosfer; eens zult gij het doen, om het pad te betreeden,
 't Welk ik begaa. Hierop hervatte met vuur de Discipel:
 Waaröm zoude ik u thans niet verzellen? Mijn leven, ik laat het
 1260 Voor uw leven! Zoudt gij uw leven laten? 'k Herhaal het,
 Simon: gij zult, eer de dageraad komt, mij driemaal verzaaken!
 Jesus was opgestaan. Nu knielt hij neêr om te bidden.
 En de Discipelen knielden met hem. Zijt gij allen aanweezend?
 Sprak de Verlosfer met droefheid. Hier zijn wij, spraken de Jongren.

1265 Eéne stemme hoor ik niet meer! Zijt gij allen aanwezig?
 Judas ontbreekt! Zoo antwoordt al beevend de vroomme Lebbæus,
 Zonk toen neder. De Heiland verhief zijn gelaat naar den Hemel,
 En hij badt met verhevene stem: De ure is gekomen,
 Om uwen Eeniggeboornen in al zijnen glans te vertoonen!
 1270 Doe het nu, Vader, op dat hij ook u verheerlijken moge!
 Macht verleende gij hem over alle de sterflijke Menschen,
 Om hen uit den dood te verwekken, en 't eeuwige leven
 Hun te geeven. En dit is 't eeuwige leven, o Vader,
 U te kennen, die d' Eeuwige zijt, en Hem dien gij afzondt,
 1275 Jesus, den Zoon en den Heerscher! Ik zie in den geest, o mijn Vader,
 Reeds de volheid der gantsche Volmaaking. Ik heb u verheerlijkt
 Hier op Aarde! en ten uitvoer gebragt den raadslag der Godheid!
 Thans verwachten mij Kroonen aan uwe rechterhand! Geef mij,
 Vader, de Heerlijkheid weêr, die, eer wij schiepen, mijn deel was.
 1280 'k Heb uwen vreeslijken naam den uitverkoornen verkondigd
 Uit de Zondaars. Gij gaaft mij dezelve. Zij hebben de wijsheid
 Die ik hen leerde, ik ben hun getuige! getrouw onderhouden!
 Nu bekennen zij ook, dat het geen ik bezit, ik 't van u heb.
 Want ik leerde hen alles, het geen gij zelf mij geleerd heft.
 1285 Zoo ook hebben zij 't aangenomen! De Godlijke waarheid
 Diep in het hart geprent, dat gij, o Vader, mij afzondt!
 Vader, ik bidde voor hun, en niet voor de Waereld, om dat z'ook
 d'Uwe zijn, en om dat wij in elke zaligheid deelen!

Vader, ik bid voor hun. Want ook door hen ben ik heerlijk!

1290 Thans verlaat ik de Aarde, en koom tot den Troon des Hemels,
Koom tot u, Vader, terug; maar zij, zij blijven op Aarde,
Zien de kweiling der Zondaars nog lang, en gevoelen hun rampen!
Laat hen, heilige Vader, der hooge kunde getrouw zijn,
Die zij van hem, die thans verzoend is, eens zullen verkrijgen.

1295 Laat hen één zijn, als wij, een huis van Broedren. Ik zelve
Heb ze bewaard, toen ik nog, gelijk zij, een Mensch was. Ik waakte
Over hunnen onsterflijken geest. Hier zijn ze, mijn Vader!
Niemand heb ik verlooren! De Zoon der verderffenis, die slechts
Heeft mij verlaaten, en heeft het woord der Propheeten bevestigd!

1300 Doch nu koom ik tot u! Dit spreek ik, terwijl ik nog bij hen
Toeve op de Waereld, op dat zij aan mijne heerlijkheid denken,
En zich met mijne blijdschap verheugen! Zij hebben de woorden
Uwes levens gehoord. Gelijk mij de Zondaar gehaat heeft,
Haatte hij hen. Ik bid niet, dat gij van d'Aarde hen wegneemt!

1305 Ach, bewaar hen alleen voor den geest des Verderfs, hun Vervolger!
Want zij behooren den Zondaars niet toe. Zij wandlen in onschuld
Even als ik. Wat deel heeft aan uwe Verzoenden de Waereld?
Heilig hen in uwe waarheid. Uw woord alleen is de waarheid,
Zoo, gelijk gij mij zondt in de Waereld, zoo zende ik er deezen;

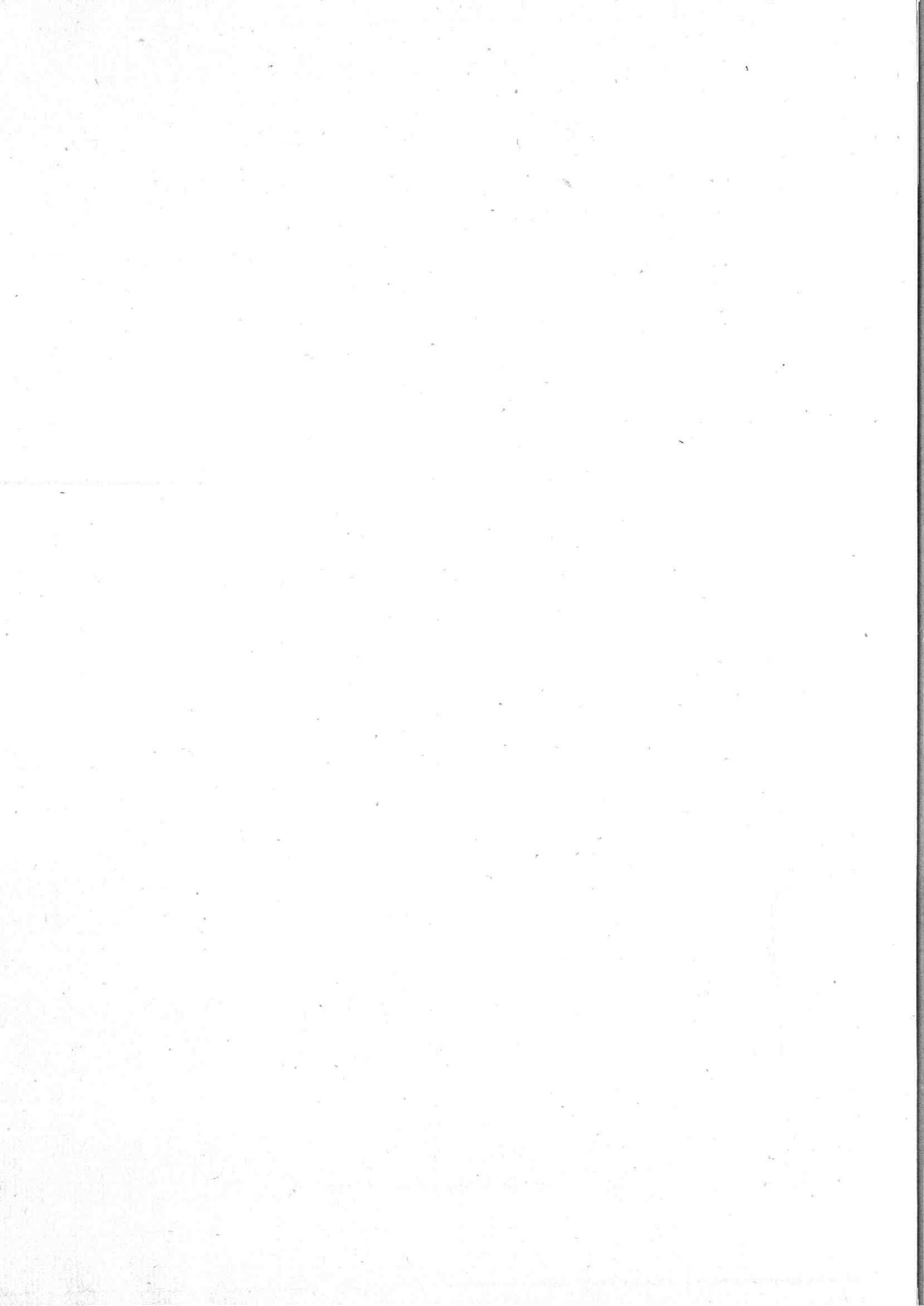
1310 Laat mijn leven voor hun, op dat zij rein en geheiligd,
Gantsch verzoend voor u mogen verschijnen. Doch, Vader, ik bid u
Niet voor de Jongren alleen! de kindren der betere Schepping

- Worden mij eens door hun woord, als de dauw uit den morgen, geboren!
 Ook voor deeze bid ik, mijn Vader; ik bid dat zij allen
- 1315 Eén zijn, gelijk als wij; en de gantsche Aarde 't erkenne,
 Dat gij mij, Vader, hebt afgezonden! Het eeuwige leven,
 Mijne heerlijkheid gaf ik aan hen, die 'k van u ten geschenk kreeg.
 Op dat z' één zouden zijn; tot een eenig Goddelijk doelwit
 Allen volmaakt, gelijk wij; en op dat het de Zondaar der Aarde
- 1320 Weete, dat God uit den Hemel mij zondt, en dat hij de Kindren
 Mijner Verzoening bemint, gelijk hij zijn' Eerfteling lief had.
 Vader, ik wil, dat tot mij zich mijne Verzoenden vergaadren,
 Dat zij, daar Ik ben, ook zijn; mijn heerlijkheid mogen aanschouwen,
 Die, o Beminnende, die gij mij gaaft, eer de Heemlen ontftonden!
- 1325 U miskent de Waereld, rechtvaardige Vader; ik echter
 Heb u gekend, en 't geheim mijner zending, en dat van uw Godheid
 Aan de Verkoornen ontwikkeld, en zal 't nog verder ontwikkelen.
 Op dat de liefde, waar mée gij mij lief had, op hen zich ook uitfort',
 En haar Verzoener alleen d'onsterflijke ziele vervulle.
- 1330 Jesus sprak het, en rees nu op om zijn' Vader t'ontmoeten
 Over de Cedron in 't bloedig Gericht. De Discipelen volgden.
 Toen hij de naadrende beek, en het nacht-geruisch des Olijfbooms
 Luidern vernam, toen stond hij bij eenen heuvel, en zeide:
 Gabriël, in de diepte des Hofes, waar de berg zich om hoog heft,
- 1335 Is er een eenzaame plaats, daar twintig Palmboomen rijzen.
 Nacht daalt uit den Hemel, als overhellende bergen,

Op de hooge kruin van 't geboomte. Roep d'Englen daar samen!
En nu naderde Jesus tot veel verhevener daaden,
Dan, sedert d'Engelen wierden, en sedert de Aard' een begin nam,
1340 En de Zonnen, geschied zijn; op 't gantsche tooneel van 't Oneindig'
Ooit geschied zijn. Hij naderde stil tot Godlijke daaden.
Geen uitwendig geruisch, geen geroep, den ijdlen zoo lieflijk,
Klein genoeg om de daaden des Helds te volgen, die stof is,
Was bij den hoogen Mesfias: gelijk het niet was bij den Vader,
1345 Toen hij voorheen uit het Niet de komende Waerelden opriep.

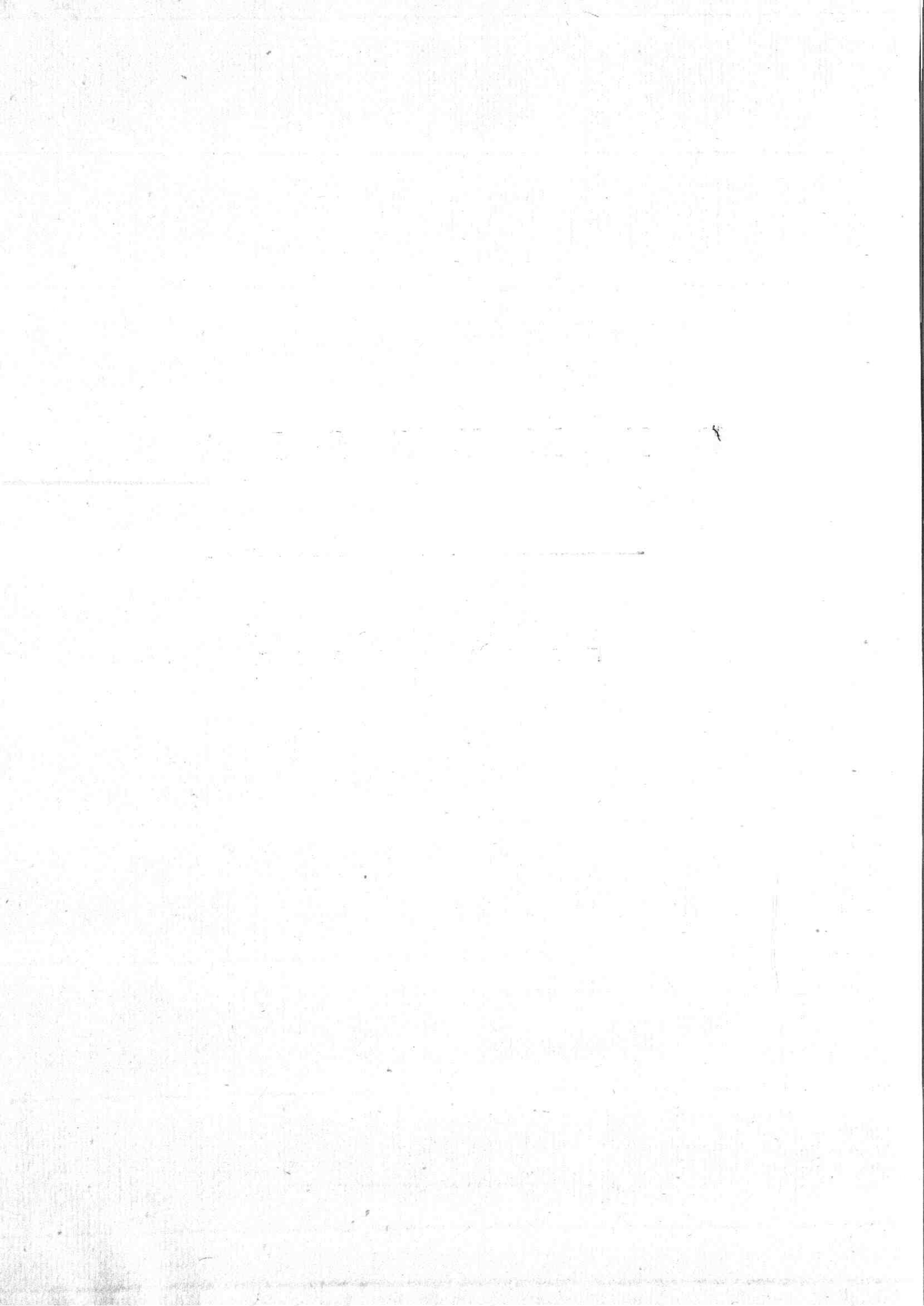

D E M E S S I A S.

V I J F D E Z A N G.

D E M E S S I A S.

V I J F D E Z A N G.

Maar Jehovah zat vol van ernst op den eeuwigen Zetel.
Nevens hem stond Elóa en sprak: Hoe is nu uw aanschijn,
Eeuwige God, zoo vreeslijk! Hoe straalt er enkel gericht neêr
Uit uwe oogen! Hoe spreken de dondren zoo luid naar beneden?
5 Deeze tienduizenden spraken! reeds spreekten er andre! Nu hoor ik
Reeds het geruisch van de derden ver af. Hier wandelden starren:
God, pas zaagt gij om laag, en de starren waren gevlooden.
Waaróm hoor ik niet om mij rond de gezangen der Sphæren?
Waar gij ook heen ziet, ver in de rondte, daar zwijgen de Sphæren!
10 Alle Seraphim zwijgen; zij zwijgen, de Cherubim alle!
Geene van al die nimmer te tellene Myriaden
Zingt een lied van den eeuwigen Zoon! geen ééne van allen!
Moest ik ulieden tellen, ik had er eeuwen toe noodig,
Alle zwijgt gij! den eeuwigen Zoon bezingt er geen enkele.
15 Alle verbergen voor God, om hem te aanbidden, hun aanschijn!
Wilt gij u opmaaken, Heere, om over eene der Starren

Oor.

Oordeel te houden? want dit is 't gelaat van den Waereld-verderver!
 Dit het oog van den Rechter! Of hebt gij, Heere, beslooten,
 Satans Rijk te verwoesten? te slaan den lasteraar Godes?
 20 Trekt gij door de duisternis uit, om den eeuwigen Zondaar
 Weg te delgen, en, met den Booswicht, de diepten der Helle?
 Moet men niet meer zijn' naam in 't Boek der leevenden leezen,
 Welke gij schiept? hij geheel onder d'Eeuwigen worden vernietigd?
 Liggen zal ik hem dan, dan zal ik, o Wreeker, hem vóór u
 25 Neêr zien liggen, beladen met naamlooze plaage en uw gramschap:
 Zoo, dat de Waerelden, Hemel en Hel het gehuil zijner wanhoop
 Zullen verneemen; en dat het ééne Gestarnte aan 't andre
 In het voorbijgaan roepe: daar ligt hij ter aarde, de Mouter!
 Tot gij door wervelwinden en vlammen 't geheel met hem eindigt.
 30 Wilt gij dit, o Rechter, zoo wapen mij, dat ik mede
 Tegen 't gelaat van den schriklijken uittrekk'. En geef m' uit die wolken
 Duizend dondren, omring mij met nacht en Godlijke sterkte:
 Om in de poorte des doods die wilde Vervloekren des inkeers,
 Voor uw aangezicht heen, bij duizenden neder te vellen.
 35 Ach hoe vreesfelijk zijt gij! Hoe zenden uw doodende oogen
 Enkel toorn en gericht af! Ontfermloozen toorn, o Jehovah!
 Lang reeds was ik, ik zie terug in eeuwicheden!
 Toen gij wierdt, o Waereld, toen was er meenig een eeuw reeds
 Voor Elóa voorbij gevlooden; en mijne dagen
 40 Zijn die van een' sterfeling niet, die ontluikt en weêr stof wordt.

Eeuwigheden zijn 't, fins ik u aanschouwde, Jehovah:
 Doch zoo vreeslijk heeft uw gelaat mij nog nimmer gescheenen!
 Ach, uw geheel gericht, en uwe volkomen vernieling
 Hebt gij, o Eeuwige, opgewekt! Deeze heerlijkheid Godes,
 45 Enkel liefde voorheen, is geworden tot vuurige gramschap.
 En ik heb mij onderwonden, met God te spreken,
 Ik die niet anders ben dan een wolk, waar uit gij mij vormde,
 Slechts een ademhaaling van u, een eindige Seraph!
 Belg u niet, Vader, en zie mij ook niet met dat schrikkelijk oog aan,
 50 Dat gij op d'Aarde hebt nedergeworpen: op dat ik niet sterve,
 Dan mijn naam niet meer in het Boek der Eeuwigen schittre,
 En niet langer mijn plaats bij 't Allerheiligste Gods zij!
 Seraph, ik daale neêr, om God den Mesfias te richten,
 Welke zich tusfchen mij en 't geflacht der Menschen gefeld heeft,
 55 Die er als Godmensch ftaat, en al mijne oordeelen afwacht.
 Volg mij, mijn Verkoorne, van verre na, in uw fchoonheid.
 Dus fprak God, en ftond op van den eeuwigen Troon. En de Troon klonk
 Onder hem, toen hij opftond. Van 't Allerheiligste Godes
 Beefden de bergen; en 't Altaar met hun des Godlijken Heilands;
 60 Met des Verzoenenden Altaar de wolken van 't heilige Donker.
 Driemaal vlooden zij weg. Voor de vierdemaal beefde de laafte
 Hoogte des Rechterftoels; fidderdten tevens zijn vreeslijke trappen
 Zichtbaar vooruit: en de Eeuwige daalt van den hemelfchen Zetel.
 Zoo, wanneer er een Feestdag door alle de Heemlen gevierd wordt,

- 65 En met alömtegenwoordige wenken de Eeuwige toewenkt,
 Staan alsdan te gelijk op alle Zonnen en Sphæren,
 Straalender, van hunne goudene stoelen, duizend bij duizend,
 Alle Seraphim op: dan klinken de goudene stoelen,
 En der harpen gebed, en de neêrgeworpene kroonen.
- 70 Zoo ook galmde de hemelsche Troon, toen God van hem opstond.
 Nu ging God, en hij daalde omlaag langs den Zonnenweg, welke
 Naar de Aarde zich wendt. Bij de laatste der Zonnen ontmoet hem
 Uit de diepte een Seraph. Zes zielen geleidde de Seraph,
 Die haar ligchaam, en d'Aarde tevens, zoo even ontvloden,
- 75 Zes Oprechten! meer sleepte er de Hel in den eeuwigen nacht in!
 Deeze verheerlijkte d'Engel, en goot onsterflijke sraalen
 Om het nieuwe zweevende ligchaam. Zij waren de zielen
 Van die Wijzen der Oosterfche landen, die kwamen, en Jesus,
 Door de snellende starre geleid, aanbiddingen brachten,
- 80 Die ze aan het hemelsche kind het eerst met zijne Engelen brachten.
 Hadad, zoo was de naam des voorsten, verliet de beminde
 Zijner ziele, de schoonste der Dochteren in 't bosch te Bethurim.
 Hij ontslaapt, en zij weent niet om hem. Dit had zij aan Hadad
 Eens in eene heilige ure der liefde gezworen.
- 85 Haarer en zijner onsterflijkheid zeker, vergat zij de traanen;
 Maar zij beminden zich meer, dan zich anders sterflijken minnen.
 Sélima had zijn lijden gedraagen. Hij stierf en was zalig.
 Simri leerde het Volk. Het Volk ontêerde hem, leefde

Zondigend voort. Doch bewoog bij het sterven er Simri nog éénen,
 90 Om, gelijk hij, te voeren een Goddelijk leven. Nu stierf hij.
 Mirja voedde vijf Zoonen op, en maakte ze deugdzaam.
 Schatten liet hij den braaven niet na. Zij zagen hem sterven!
 Aan zijn' doodvijand drukte de minzaam breekende oogen
 Béled, al weenende, toe. Hij had zich grootmoedig gewrooken,
 95 En de helft zijnes Rijks hem gegeven. Nu leeft hij als Béled.
 Sunith zong in het bosch te Parphar het Bethlehemsch jongske,
 En drie heilige Dochters met hem. U hebben de Ceedren,
 En de beeken Jedidoths beweend aan haar eenzaam oever,
 Ach, u hebben uw Dochters, met maagden-traanen, o Sunith,
 100 In haare sluiers gewonden, beweend langs klaagende harpen.
 Deeze zielen verheerlijkte d'Engel. Haar helderder oog zag
 Ver om zich heen; eens was het bestemd Gods luister t'aanschouwen.
 Ligter en vrijer verhieven zij zich, van tederder zinnen,
 Tot niets minder gevormd dan tot het eeuwige leven.
 105 Maar Jehovahs heerlijkheid ging voorbij deeze zielen;
 En aanbiddende riep de van vreugden schittrende Leidsman.
 Dat is God! En Sélima waagde de nieuwe stemme.
 Toen hij sprak, verbaasde hem eene zoo klinkende stemme,
 Die, met een zilver-geluid, als in galmende Liederen vloeide.
 110 Gij, dien ik thans aanschouwe, met welken naam, o Gij Eerste,
 Ach, met welken waardigen naam, met welke verrukking,
 Noem ik u, gij, dien mijn oog nu, ach, voor d'eerstemaal aanziet?

God! Jehovah! Rechter der Waereld! mijn Schepper! mijn Vader!

Of gij hoort u wel liever den Onuitspreeklijken noemen?

115 Of wel Vader des eeuwigen Zoons, die te Bethlehem Mensch wierdt,

Dien wij zagen, en met ons tevens de feestlijke Schaar der

Seraphim. Wees gegroet, dezes Zoons gelijk eeuwige Vader!

Halleluja! mijn Schepper! u juicht d'onsterlijke ziel toe,

d'Adem van uwe neuze, des eeuwigen levens beërfter.

120 Zalige, onuitspreeklijke Schepper, ik hoorde u de Liefde

Onder de Stervlingen noemen: maar o hoe zijt gij zoo schriklijk!

Toegerust zie ik uw oog tot den dood. 't Is waar, dat uw Seraph

Mij, toen ik dood was, troostte: hij bracht mij niet naar 't Gericht heen,

Niet naar het strenge Gericht, waar voor geen Eindige staan kan!

125 Vreesfelijk zijt g'evenwel, zeer vreesfelijk, God, mijn Ontfermer!

Maar gij vonnist mij niet! Dat voelt zij, de biddende ziele,

Die gij u schiept, uw Verlosfer haar gaaft, en de Eeuwigheid tevens.

Kwaamt gij, Rechter der Waereld, om 't Volk uwer Haatren te dooden?

Mag de plaats der Zondaars niet meer voor uw vlekkeloos aanschijn

130 Heere, bestaan? en delgt gij hen uit, die den Zoon nog miskennen?

Ach, zoo vonnist gij niet. Ook hun immers hebt gij den Godmensch,

Uwen verheven Mesfias gezonden! Zoo vonnist gij nimmer!

Wees gegroet, des eeuwigen Zoons gelijk eeuwige Vader!

Laat ons van verre het spoor uwer heerlijkheid mogen aanschouwen!

135 Sélina sprak het, en viel met de zielen op 't aangezicht neder.

Maar op des Zonnenwegs andere zijde verhief zich Elóa

Moedig op den schittrenden wagen, waaröp hij Elias
Eens in den Hemel bracht, waaröp hij, aan 't hoofd zijner Englen,
Wolkenloos van Elifa op Dothans bergen gezien wierdt.

140 Seraph Elóa stond hoog op den wagen. In 't aangezicht kwam hem
Door de Heemlen een stormwind tegen met duizenden stemmen.
En nu klonken de goudene asfen, nu vloog hem het hoofdhair
En het gewaad als wolken te rug. Met het kalme der sterkte
Stond d'Onsterflijke pal. In de rechterhand, die hij Hemel-

145 Hoog verhief, was een Onweêr. Bij elke groote gedachte
Dondert hij uit dat Onweêr; zoo volgt hij den vreeslijken Rechter.
Duizend Zonnenmijlen, de maat eener iedre is d'afstand
Van een Zon tot een Zon! in die verte volgde de Seraph.
God ging thans door die Starren, bij ons de Melkweg geheeten,

150 Maar bij d'Onsterflijken wordt zij genoemd de Rustfede Godes.
Want toen d'eerste hemelsche Sabbath de Waereld voltooid zag,
Stond Jehovah aldaar, en aanschouwde den wordenden Sabbath.
God ging dicht bij een Star voorbij, die door Menschen bewoond was,
Menschen, van maakfel als wij, doch onschuldig, geen sterflijke Menschen.

155 En hun Vader stond in blijde manlijke Jonkheid,
Schoon er achter des Jongelings rug reeds meenig een eeuw was,
Midden onder zijn Kindren, die niet ontaardden. Zijne oogen
Waren nog voor het gezicht van 't zalige kroost niet te donker,
Of voor de traan van genoegens verdroogd. Zijn luisterend oor was

160 Niet te doof, om de stemme des Scheppers, der Seraphim stemme,

En uit der Kleinzoonen mond u, naam van Vader, te hooren.

's Minnenden rechter zijde bekleedde de Moeder der Menschen,
Zijne Kindren, zoo schoon, als of thans de vormende Schepper
In haares Mans omärmingen eerst haar onsterflijk gebracht had:

165 Onder haare bloeiende Dochtren de schoonste Manninne.

Aan de linkerzijde stond hem zijn eerstgeboorne

Waardige Zoon, naar des Vaders beeld, vol hemelsche onschuld.

Uitgebreid aan de voeten des Mans, op lagchende heuvels,

't Hair, waar aan de lok zich reeds boog, met wat bloemen omwonden,

170 En met een hart, dat klopte om 's Vaders deugden te volgen,

Zaten de jongste wichten. Hen brachten de Moedren, nu ééne

Lente oud, naar de eerste omärming des zeegnenden Vaders.

En hij hief van dat zalig gezicht zijn oog naar den Hemel,

Zag God wandelen, bukte zich diep, en riep uit, en zeide:

175 Dat is God, verzamelde Kindren, die mij en u allen

Schiep tot leevende zielen, die gindsche dalen met bloemen,

Deeze bergen met wolken bekrante. Maar bergen of dalen

Gaf hij geen onsterflijke zielen; U gaf hij die, Kindren!

Ook ontving noch dal noch gebergte die schoone gedaante,

180 Als gijlieden; die menschlijke vorm, zoo vermoogend om 't fijnste

Denken der ziel van 't spreekend aangezicht neder te zeggen;

Niet dat juichende oog, dat dankbaar ten Hemel om hoog ziet;

Noch eene stem om der Seraphim lied medeäänbiddend te zingen.

Deeze verscheen mij in 't Paradijs onder waajend geboomte,

185 Toen hij uit aarde mij schiep tot een' Mensch. Deez' voerde mij zeegnend
Naar uwes Moeders omärmingen heen. Spreek, ruisfchende Ceder!
Spreek, want ik zag in uw lommer hem gaan. Wegrukkende stroom, staa!
Staa daar! Want daar ging hij er over. Gij zachter geädem,
Stillere winden, fluistert van hem, als gij fluisterde, toen Hij,
190 Ach de Oneindige! lagchend van gindsche heuvelen afkwam!
Staa voor hem, Aarde, en wandel niet voort, gelijk g'eens gestaan hebt,
Toen hij over u ging, toen zweevende Heemlen zijn achtbaar
Aanschijn omvloeiden; en toen zijne Godlijke Rechterhand Zonnen
Hieldt, omfpande en woog; en Morgenstarren de flinke!
195 Durf ik mij onderwinden, op nieuw u weder t'aanschouwen,
Eeuwige? Maar gebiedt, dat deeze Middernacht vliede,
Welke u, Vader, omgeeft! Ach laat uw oog niet omvangen
Deezen vreeslijken ernst, dien geen Onsterflijke zien kan!
Ach wie moeten ze zijn, tegen die zich dit aangezicht uitrust,
200 En die grimmige oogen? 't Zijn geene Schepslen, in waarheid,
Welke gij mint! een onzalig Volk van geesten, die vielen,
En het waagden, ik kan de gedachte niet denken! het waagden,
God te vertoornen! Verneemt het dan, Kindren. Ik zweeg er reeds lang van,
Om uwe zalige rust door geene droefheid te stooren.
205 Ver van ons af, op een' Aardbol als deeze, zijn Menschen als wij zijn,
Naar de vorming, edoch der aangefchapene onschuld,
En des Godlijken beelds beroofd, ach sterflijke Menschen!
Dit verbaast ulieden, hoe die kan sterffelijk worden,

Welken Jehovah verwaardigd heeft, hem voor eeuwig te scheppen!

210 Niet hun geest is sterflijk; de eeuwige geest niet; het ligchaam
 Wordt slechts aarde, waar uit het gemaakt was. Dat noemen zij Sterven.
 Haarer schoonheid beroofd, der aangeschapene onschuld,
 Treedt d'ontvloodene ziel dan voor den Rechterstoel Godes,
 En zij verneemt een schrikkelijk oordeel. Maar, strenge gedachte,
 215 Vliedt! u denke slechts God, de Schepper en Rechter der Wezens.
 Dit reeds is schriklijk genoeg voor een' onsterflijken, Sterven!
 Dat te denken. Den stervenden breeken de oogen, verslijven,
 Zien niet meer. Het gelaat van Hemel en Aarde verdwijnt hem
 Diep in den nacht. Dan hoort hij de stemme des Menschen niet langer
 220 Noch de tedere klagte der vriendschap. Hij zelf kan niet spreken;
 Pas met beevende tong het bange afscheid nog staamlen;
 Ademt dieper naar boven; en 't koude angstige zweet loopt
 Over zijn aanschijn; het hart slaat langzaam; dan staat het, dan sterft hij!
 In den arm der beminnende Moeder, die, gaarne haar volgde,
 225 En niet sterven kan, sterft de Dochter. Omvat van den Vader,
 Hem gedrukt tegen 't hart, sterft, ach, in 't ontwelken de Jongling,
 Zijnes Vaders eenige Zoon. Vóór jammrende Kindren
 Sterven Ouders, hun troost, en de steun der wanklende jaaren.
 In haare ellende verdiept, sterft eene dierbre Geliefde
 230 Aan des tederen Jongelings borst. De hemelsche liefde,
 En het geen zij van zachte, van eedle bevindingen ingeeft,
 Is, hoe zeer als een schaduwbeeld slechts, aan weinige Beetren

Over-

Overgebleeven van d'onfchuld der Schepping! Edoch, hoe kortftondig,
 Ach hoe kort, en zij fterven, en God ontfermt zich niet hunner:
 235 Niet over d'afcheidneemenden glimlach der vroomen Geliefden;
 Niet over 't breekende oog, dat gaarne nog weende; over d'angst niet,
 Die in hun smeekt, en die God, maar om ééne uure nog! aanroept;
 Niet over 's Jongelings wanhoop, die beevend en ftom haar omärmd houdt;
 Noch over u, bekommerde deugd, aan welke de liefde,
 240 En haar teder gevoel, de twee fterflijken toe had geheiligd.
 Toen hij het zeide, wierdt hij geftoord door 't aandoenlijk weenen
 Zijner Kindren rondöm hem. De Vaders drukten de Zoonen,
 En de Moeders de Dochtren verfhrikt aan de kloppende harten.
 Jongskens omvatten de knie der nederbukkende Vaadren,
 245 En ontkusten van 't Ouderlijk oog de manlijke traane.
 Hand in hand zat Zuster en Broeder, en zagen zich bang aan.
 En aan de borst der dierbre Geliefden nedergezonden,
 Lagen, beefden onfterflijke Jonglingen, voelden het leven
 Van de harten der hemelfche Maagden heviger kloppen.
 250 Doch de Vader der heilige Menfchen herftelde zich weder.
 Minnend aan hem geleund ftond hunne Moeder. Hij zeide:
 Zo het maar deezen niet zijn, waar God zich in grimmigheid heenwendt,
 Tegen welker onheilig gelaat Jehovah zich opmaakt!
 Ach, zij hebben mifchien te zeer den Rechter ontfoken,
 255 En hij is naar beneden gedaald, om hen alle te dooden!
 O, ons Broedren-geflacht, eens mede onfterflijke Menfchen,

Als gij het wist, hoe zeer wij u minnen; en zo g'onze droefheid
 Over u kendet: o nimmer had gij den Rechter gedwongen
 Van den Hemel neder te daalen, u alle te dooden!

260 O ons Broedren-geflacht, indien de Aarde al uw graf wordt,
 En Jehovah op eens u in haare diepten om laag stort;
 O zoo zullen wij hier de dooden des Heeren beweenen,
 Dikwijls naar d'Aarde neêrzien, de rustfede van hun gebeente!
 Maar immers hebt gij aan dit geflacht, o Vader, den Godmensch,

265 Uwen verheven Mesfias gezonden: ach wilt gij ze richten?
 Alle de Seraphim fpreeken hier van, zoo vaak zij hier heengaan,
 En de juichende Heemlen in 't rond. Hij moet ze verlossen!
 Uwe dooden moeten nog eens tot het leven ontwaaken,
 En wij moeten ze zien! Ach, Vader, wilt gij ze richten?

270 Ziet, hij wendt zijn gelaat van mij af, en daalt nog ontfaglijk,
 Steeds nog meer ontfaglijk en ernftig, recht neder op d'Aarde.
 Wonderlijk zijn uwe oordeelen, God! uw eeuwige weg is
 Donker voor ons, doch gij zijt heilig en eeuwige dezelfde!
 Haleluja, mijn Schepper! U bidden onfterflijke Menschen

275 Aan van de heilige Aard'! U aanbidden fterflijke Menschen,
 Welken gij doodt, gebukt in het ftof! de wijzere Seraph
 Bidt u aan, voor den eeuwigen Troon, met het aanfchijn verborgen!
 Dit fprak deeze, en zijn oog bleef lang op Gods heerlijkheid ftaaren.

God intusfchen naderde d'Aarde. Seraph Elóa

280 Zag den Mesfias en hem van de kruin van een Wolken-gebergte,

Hieldt

Hieldt toen stil in de wolken, en stond, en donderde, en zeide:
 Zoon des Vaders! hoe groot moet gij zijn om dit oordeel te draagen!
 Mochten er doch in de grenzen van 't Eindige zulke vermogens
 Schittren, die dit geheim begreepen, deeze Afgronden peilden,
 285 Godheid! Zwig, Elóá, verberg uw gelaat, om t'aanbidden!
 Heil u, Menschen-geflacht! Haast zult gij zoo zalig, als ik, zijn!
 Dus sprak Seraph Elóá, en, d'armen uitgestrekt, stond hij
 Naar de Aarde gekeerd, en zegende haar bij zich zelve.

God ging naar den Thabor neêr, en zag deezen Aardkloot
 290 Uit den Middernacht aan, met welken hij eenzaam omringd was.
 En hij zag de rondte der Aarde met Afgoden-outers,
 Zag ze met Zondaars bedekt; op haare breede landsdouwen
 Heerschte de dood alóm, des Rechters getuige voor eeuwig!
 Alle zonden, van 't Scheppings-uur af tot aan d'uure des Oordeels,
 295 Alle zonden der Afgodsflaaven, der knechten Jehovah's,
 En de nog schriklijker zonden der Christenen, alle verhieven
 Beevend zich naar de wolken, voor 't vorschend gezicht van den Rechter,
 Heen gerukt voor den Heere; uit haare nachten ontwikkeld;
 Uit de diepten, in welken het hart, dat tegen zijn' Schepper
 300 Opstaat, ze gaarne begroef; met duurzaame schande gebrandmerkt:
 Kwamen zij allen! ook die, die de vliegende snelle gedachte,
 Of het teêrste gevoel, in dunne weefslen bedekten.
 't Sombere heir wierdt aangevoerd door de zonden dier hooge
 Veel omvattende zielen, die u in hemelsche schoonheid

305 Zagen, o vroomde deugd, maar uw vriendelijke wenken verſmaadden!
 Die, bij het fijnſte gevoel, u echter ontwijdden! Zij gingen
 Opgeſtapeld in Reuzen-gedaanten, den donder al nader.
 Allen riep met almachtige ſtem het ſtrengde geweeten
 Voor den Rechter, gaf naamen aan allen, die naamen ontbraken
 310 Onder het Menſchengeſlacht, dat zich zelve misleidt, en het naadrend
 Uur van ſterven miſkent, tuſſchen hen en God den getuige.
 En in den Hemel verhief zich een algemeene verklaaging.
 Op de ſiddrende vleugels der winden Godes weergalmden
 Stille zuchten der lijdende deugd, een eenzaam gejammer.
 315 Als de komende zee, zoo klonk het zieltoogende kermen
 Van het ſlagveld om hoog, en Veröveraars voelden zich richten.
 Ziet, aan het bloed der Martelaars wierdt de ſtemme des Donders
 En der Onweëren Gods gegeven; het riep door de Heemlen:
 Gij, die ruſt op den Troon, en de weegſchaal van 't Waereldgericht houdt
 320 In de vreeslijke hand, ik ben onſchuldig vergooten!
 Ik ben heilig bloed, om uwentwille vergooten!

God overdenkt nu zich zelv', en het Geestehair, dat getrouw bleef,
 En den Zondaar, het Menſchengeſlacht! Hij vergramde. Doch hielt hij,
 Ruſtende op Thabors kruin, den van angst doortrokkenen Aardkloot,
 325 Op dat het ſtof voor hem heen niet in 't Onmeetbre zou ſtuiven!
 Daaröp wendt hij het vorſchende oog naar Seraph Elóa,
 En de Seraph verſtaat de ſpraak in het aanschijn des Heeren,
 Klimt van den berg naar den Hemel. Zoo rees eens van de Verbondſtent,

Haa-

Haare geleidster om hoog, de hemelschraagende Wolke,
 330 Toen dat Volk, dat een spreekend getuige van Bethlehems Zoon is,
 Van woestijn tot woestijn zijne tenten op Moses bevel droeg.
 En de gezondene Gods bleef op een' middernacht stilstaan,
 Zag den Olijfberg aan, verhief de donderbazuine,
 Liet de bazuin van d'ijzing des Waereldgerichts weërgalmen,
 335 Riep toen tegen de Aarde en sprak: Bij den vreeslijken naam van
 Dien, die eeuwig is; dien, die zijner gerechtigheid duuring
 Met onëindigheid mat; en des Afgronds sleutelen vasthoudt;
 Dien, die de Hel met een straffend vuur, den dood met het Oordeel
 En met Almacht bewapent! Zo onder de Heemlen er één is,
 340 Welke in plaats van het Menschengeslacht in 't Gericht wil verschijnen,
 Deeze treede voor God! Zoo riep, van den Hemel, Elóa.
 En de Godmensch zag den hoogen Seraph in 't aanschijn,
 Hoorde den klank der bazuine! Toen ging hij met rasfere schreden
 In Gethsemane voort. Nog volgden hem drie van de Jongren
 345 In den schriklijken nacht. Hij ontrukte zich hun, en hij spoedt zich
 Gantsch naar het eenzaame heen. Nu begon Jehovah te richten.
 In het Heilige hebt gij mij wel geleid, Sionietin,
 Maar in het Allerheiligste niet. Al had ik de hoogheid
 Eenes Propheet's, om d'eeuwige ziel des Menschen te grijpen,
 350 En met geweldigen arm haar voort te rukken; al had ik
 Eenes Seraph's verhevene stem, waar hij God meê verheerlijkt;
 Zelfs al deed mijne hand de geduchte bazuine weërgalmen,

Die op Sinai klonk, dat de voet des bergs er van beefde;
 En al spraken de dondren der Cherubs zoo stoute gedachten,
 355 Uit mijnen mond, dat er zelfs de toon der bazuin bij te kort schoot:
 Echter, o Heiland, verzonk ik nog bij 't gezang van uw lijden,
 Toen gij streeft met den dood, en geheel onverbidlijk uw God was.
 Gij, die den Ziender van 't eerste Verbond, den stoutsten der Bidders,
 Toen hij sineekte, om Jehovah te zien van aanschijn tot aanschijn,
 360 In de spelonke verborgt, tot dat de heerlijkheid Godes
 Hem voorbijgegaan was, en hij van verre de schoonheid
 Diens die eeuwig is zag, en met hem Gods stemme van God sprak:
 Geest des Vaders en Zoons, voor den dood ben ik meer nog berekend,
 Meer van stof dan Moses; o laat mij in mijne verafheid,
 365 Door uwen overdekkenden vleugel in 't donkre beveiligd,
 God, den lijdenden Zoon, in zijne doodsangst aanschouwen.
 Over het stof der Aarde gebukt, die ontroerd van den Rechter,
 Tegen zijn aangezicht op met stille rillingen beefde,
 En, al beevende, 't stof der tallooze Kindren van Adam,
 370 Alle verdorde beendren der doode Zondaars beweegde,
 Lag de Mesfias, met oogen, die, stijf op Thabor gevestigd,
 Niets van 't geschapene zagen, des Rechters gelaat maar aanschouwden,
 Bang, met het klamme doodzweet bedekt, met gewrongene handen,
 Spraakeloos, maar geperst door gevoel! Zoo sterk als de dood treft,
 375 Snel als gedachten Godes, bestormden rilling op rilling,
 En gevoel op gevoel, gevoel der eeuwige doodstraf

Hem,

Hem, die God was en Mensch. Hij lag, en voelde, en verftomde.
 Maar toen steeds de bangheid nog banger, nog heeter de angst wierdt,
 Zwarter de nacht; toen de donderbazuin nog geweldiger klank gaf;
 380 Toen steeds dieper onder Jehovah zich Thabor beweegde;
 Toen er, in plaats van doodzweet, van 's lijdenden aangezicht bloed droop.
 Hief hij zich op uit het stof, en strekte zijne armen ten Hemel;
 Traanen vloeiden in 't bloed. Hij badt overluid tot den Rechter:
 Vader, nog was er geen Waereld. Weldra stierf d'eerste der Menschen;
 385 Haast wierdt iedere der uren gemerkt met stervende Zondaars!
 Gantsche eeuwen zijn, met uwe vervloeking beladen,
 Dus voorbijgevloogen. Nu is zij, o Vader, gekomen;
 Toen er geen Waereld nog was, toen nog geen doode tot asch wierdt,
 Wierdt zij reeds uitgekoozen, de zalige ure des lijdens:
 390 En nu is zij gekomen! O weest, gij slaapenden Godes,
 Weest door mij in uw graven gezegend! Eens zult gij ontwaaken!
 Ach hoe gevoel ik der Sterfelijkheid lot. Ook ik ben geboren
 Om te sterven! Gij, die den arm des Rechters om hoog houdt,
 En mijn gebeente van aarde met uwe verschrikkingen aantast,
 395 Laat tog de ure der angst met sneller vleuglen voorbij gaan!
 Alles is u mogelijk, Vader, ach laat ze voorbij gaan!
 Tot aan den rand met uw toorn gevuld, gevuld met uw schrikken,
 Hebt gij, met uitgestreken arm, den beker des lijdens
 Over mij uitgegooten. Geheel ben ik eenzaam, van allen
 400 Die ik lief heb: de Englen; de nog geliefdere Menschen,

Mijne Broedren; van u, van u, mijn Vader, verlaaten!

Zie van uw Rechterstoel neêr op d'ellende! Jehovah! wie zijn wij,

Adams kindren, en ik! laat af, de schrikken van 't sterven

Over mij uit te gieten! Doch niet mijn wille geschiede!

425 Vader, uw wil geschiede! Mijn oog, onbeweeglijk gevestigd,

Ziet naar den middernacht heen, en kan niet weenen; mijn arm beeft,

Reikt verslijfd naar den Hemel om hulp. Ik zinke ter aarde,

d'Aarde is graf. Luid roept door alle de diepten der ziele

Eéne gedachte aan d'andre: De Vader heeft mij verworpen!

410 Ach, toen de dood nog niet was! toen nog de stilte des Vaders

Rustte op den Zoon! toen Adam ontstond om eeuwig te leeven..

Maar mijn gebeente van aarde draagt mede de Godheid! Ik lijde;

Ik ben eeuwig, als gij, o Vader; uw wille geschiede!

Jesus had het gesproken, en richtte zich op van het bidden,

415 Leunde op de zwakke rechterhand neêr, en zag in den nacht in.

En nu gingen de Schrikgedaanten des eeuwigen doods hem

Voor de gedachten voorbij. Hij zag de verworpene zielen,

Welke den dag der Schepping, den roeper ter eeuwigheid, vloekten!

Hoorde het doffe gehuil des wedergalmenden Afgronds;

420 Dondrende stroomen, van rotfen om laag in de diepte zich stortend,

En de gevleugelde stemme der angst op de dondrende stroomen;

Zachter rivieren, die valschelijk rust aan de zielen beloofden,

Met het ontsluimren in 't Niet. Dan wiesch het gekerm der misleiden;

Dan, in eene enkle maar eindlooze zucht der oude vertwijffling

425 Uitgegooten, dan wierdt de stem van het Menschdom oproerig,
 Klaagde den Schepper aan bij de Schepping, verwenschte zijn eigen
 Wezen, zijn eeuwig bestaan! De Godmensch voelde hun jammer!
 Lang reeds had op hem neêr van een' verwilderden rotssteen
 Adramélech gestaard. Nu daalde hij af van den rotssteen,
 430 Zag op d'Aarde. Daar stond een man, die zich zelve vermoordde,
 Voor zijn oogen, in rookend bloed. De schreeuw der vertwijffling,
 Kermende zuchten van menschlijk gevoel, dat terug kwam, vervulden
 Iederen heuvel in 't rond. Van deeze stem vergezelschap,
 Naderde Adramélech, en stond, om met Jesus te spotten.
 435 Met vernielende trotschheid in 't hooge ooge gewapend,
 En in een zee van snoode gedachten, in Zich, verlooren,
 Stond hij, en vuurde zich aan, aan die denkbeelden klanken te geeven,
 Als een stroom die zich uitgiet, als donderwolken die ruischen.
 Doch de Mesfias keerde het Goddelijk aanzicht, zag hem
 440 Aan met het oog van 't Waereldgericht. De raazende voelde
 Wie hem aanzag, en machteloos beeft hij terug in zijn jammer.
 Midden in een godlooze en hoog gezwollen gedachte
 Blijft hij gedachteloos staan, en gevoelt alleen deeze leegheid,
 Ziet den rotssteen en d'Aarde niet meer, niet meer den Mesfias:
 445 Zich alleen maar. Op 't laatst vermocht hij pas even t'ontvlieden.
 Toen verliet de Mesfias de treurige stilte des lijdens,
 Wendde zich naar de slaapende Jongren, om 't aanschijn der Menschen,
 Na deeze eenzame smert, na zoo veel lijdens t'aanschouwen.

Met het gezicht der Menschen te vreden, met deeze vertroosting,
 450 Ging de Verlosfer, en naderde stil tot de slaapende Jongren.

Maar hem juichten de Hemelen toe, en vierden den Sabbath,
 Sedert de Schepping den tweeden, die heiliger is dan de eerste.

Na het daalen des Oordeeldags, gaat de derde aan het rijzen.

Eeuwigheid heet zijn maat, zijn eerste Vierer Mesfias!

455 En nu vierden de Heemlen de heiligste uren des Sabbaths.

Allen was het bekend, dat de eeuwige Hoogepriester

Thans in het Allerheiligste stond, om Verzoening te sichten.

Want Elóa had het verkondigd; dus had hij gesproken.

Als rondöm u de donder der Poolen zal kraaken, en tevens

460 't Sphären-gezag, veränderd in stemmen van zwellende Zeeën,

Bruisfchend voorbij zal gaan; als buiten haar kringen de Starren

Duizend Zonnemijlen om laag, en duizend naar boven,

Door d'Onëindigheid heen zullen fiddren; als rilling van God nu

Over u komt, en de kroonen van goud in haast uwen hoofden

465 Zullen ontzinken, en onder u beeven de goudene Troonen:

Dan, dan oordeelt het strenge Gericht! Dan lijdt de Mesfias.

En nu zongen de Heemlen: zij is, des verhevensten lijdens
 Eerste ure, die eeuwige rust den Heiligen aanbrengt,

Nu, nu is zij voorbijgetreden. Zoo zongen de Heemlen.

470 Doch de Mesfias stond voor zijne Discieplen, en zag hen

Diep in den slaap. Nog vervulde de ernst het gloeiende aanschijn

Van den eedlen Jacobus. Zoo sluimert een Christen in 't sterfuur,

Ernstig en kalm. En Petrus leunde aan den zachten Johannes,
 Maar zoo lagchend gerust niet als hij. Om den Jonger der liefde
 475 Zweefden Salems verschijningen nog. Nu riep de Mesias:
 Simon Petrus, gij slaapt! Ach kunt gij met mij, nu ik lijde,
 Zelfs eene enkele uure niet waaken? Haast zal deeze sluimring,
 Haast deeze rust niet meer uwe weenende oogen bedekken.
 Waakt en bidt, op dat de Verzoeker u niet overvalle.

480 't Is zoo, gij wildet het gaarne; doch ook gijlieden zijt aarde,
 En de last der sterfelijkheid drukt den hemelschen geest nog!
 Dus bevondt hij de drie. In een' uitgestrekter gezichtskring
 Zag hij met éénen oneindigen blik de geslachten der Menschen,
 Van hun allen, die zondigden, stierven, en op zullen rijzen;

485 Ging dan weder heen naar 't Gericht, om voor allen te lijden!
 Maar van d'eenen kant des Olijfbergs kwam Abbadóna
 In de sluiers der zwijgende nacht, en sprak bij zich zelve:
 Ach, waar zal ik ten laatste hem vinden, den Man, den Verzoener?
 Ja, ik ben wel onwaardig den besten der Menschen t' aanschouwen!

490 Maar heeft Satan hem zelfs niet gezien? Waar moet ik u zoeken?
 En waar vind' ik u eindelijk nog, Man Godes, Verzoener?
 Alle woestijnen heb ik doordood! Ik ben naar de wellen
 Aller rivieren gegaan! In alle scheemrende boschen
 Heeft zich mijn eenzaame voet met zachte beeving verlooren!

495 'k Heb tot de hooge Ceder gezegd: Verbergt gij hem, Ceder,
 Ruisch mij dan, bid ik u, toe. Ik sprak den hangenden berg aan:

Buk u, verlaatene berg, buk u neder naar mijne traanen,
 Dat ik den Godlijken Man moge zien, die veelligt wel hier sluimert!
 Mogelijk heeft hem, zoo dacht ik, zijn Schepper met heimlijke voorzorg
 500 Weggevoerd, en met d'Avondwolk overdekt en belommerd.
 Mogelijk heeft hem 't verstand en de menschenvliedende peinzin
 In de holten der Aarde geleid. Maar hij was aan den Hemel
 Niet, noch in 't hart der Aarde! Ik ben onwaardig uw aanschijn,
 Ach onwaardig de wenken te zien, met welken gij toelacht,
 505 Beeld der Godheid, onsterffelijk Mensch! Slechts Menschen verlost gij!
 Mij onzaligen niet! gij hoort de jammrende stemme
 Mijner eeuwigheid niet! ach Menschen, slechts Menschen, verlost gij!
 Toen hij 't gezegd had, zag hij de slaapende Jongeren voor zich.
 En de schoone Johannes lag in bevallige sluimring
 510 Dicht voor hem neêr; hij zag hem, en tradt met siddrende voeten
 Angstig terug. Pas waagt hij het stil ten laatsten te zeggen:
 Zo gij het zijt dien ik zoek, zo gij dat Goddelijk Mensch zijt,
 't Welk, om zijn Broedren te redden, verscheen, zoo wees gij met traanen,
 Wees dan, in uwe liefstallige schoonheid, met eeuwige traanen,
 515 En met bange onsterffelijke zuchten gegroet, o Verlosfer!
 Waarlijk in uw gelaat zijn trekken der hemelsche onschuld,
 Luide getuigen van eene bewonderenswaardige ziele!
 Ja, gij zijt het! u heb ik gezogt! Hoe ademt de kalmte,
 Welke uwe deugd beloont, uit uw mond! een rilling bevangt mij,
 520 Daar ik de kalmte bespeur, die uit volle ziel op u neêr stroomt.

Wendt

Wendt uw gezicht van mij af, of ik moet wegzien en weenen!

Maar, terwijl Abbadóna nog sprak, zoo keerde zich Petrus
Angstig heen naar Johannes, en riep, nu hij even ontwaakt was:
Ach Johannes, ik zag in den droom onzen Meester! Hij zag mij
535 Ernstig met oogen vol dreigingen aan, met oogen van deernis!

Dit vernam de Seraph, die vol verwondering staan bleef.
Hem omgaf de stilte der nacht, en hij hoorde van verre,
Door de aaklige stilte, gelijk eenes stervenden stemme;
En hij neigde zijn luisterend oor naar de plaats, die de stemme
530 Van zich opgaf; hij neigde zich dieper, en hoorde haar steeds nog
Vreeslijker worden, van sombere treurigheid voller. Nu stond hij
Bang en verbaasd, nu beefde zijn hart van deeze gedachten:
Zal ik gaan, en betrachten den man, die in schriklijke angst dáár
Met den dood, met gedachten des komenden Oordeeldags worstelt?
535 Zal ik het bloed des verslagenen zien? Wie weet, hoe gerust hij
Voortfelde in de schaduw der nacht, om staamlende Kindren
Aan den hals der Moeder met Vadervreugden te groeten;
Toen versloeg hem een loerende vijand, een Roover in 't duistre!
En mischien bekroonde hij tog zijnen wandel met onschuld,
540 En vercierde zijn daaden met Wijsheid! Ach zal ik het aanzien?
Zal ik de bangheid des stervenden zien, de breekende oogen,
En de bleekte des doods op de wangen, die even verwelkten?
Zal ik den klank der zuchten verneemen, den roependen donder
Zijner stemme, waar mede hij sterft? Ach bloed des Verslaagnen!

515 Vreesfelijk bloed des onschuldigen Mans! Ook gij zijt getuige
 Tegen mij voor dat geduchte Gericht, dat niet weet van ontferming.
 Ik heb z'ook tot den dood verleid, de Kindren van Adam!
 Bloed! gij bloed van onschuldige Menschen, dat ooit is vergooten,
 Dat door lange eeuwen heen nog vergooten zal worden,
 550 Laat van mij af! Ik hoor de stem, met welke gij dondert!
 Ach ik hoor uw vervaarend gezucht, waar meê gij tot God schreeuwt,
 Wraake vordert, en mij der eeuwige wraake ten prooi geeft!
 Daar, daar moet ik heen zien, daar uwe ontbindingen rusten!
 Kindren van Adam, op uw gebeente, daar moet ik op neêrzien!
 555 Mijn geweeten vat, als een Krijgsman, mijn weggekeerd aanschijn;
 Wendt het om, en keert het met macht daar heen, waar de dooden,
 Die ik mede versloeg, in stille graven vermolmen.
 Stilte des doods, ik ijze voor u! Hij kooft niet in stilte,
 Niet in deeze ruste der nacht, hij, wiens woede ik niet doorftaa!
 560 Donderend gaat hij in wolken daarheen! zijn schrede is een Onweêr!
 En de spraak zijnes monds is Dood, mededogenloos Oordeel.
 Toevend nadert hij onder dit denken de stemme des veegen.
 En nu zag hij van verre den Heiland; zag echter zijn aanschijn,
 En het bloedende voorhoofd nog niet. Daar lag de Mesfias
 565 Op zijn aanschijn, en badt in zich selv' met gewrongene handen.
 Abbadóna zweefde van verr' om den Middelaar henen
 Langs den rustenden grond. Intusfchen tradt Gabriël langzaam
 Uit de dichte schaduw voor uit, waar meê hij bekleed was.

Abbadóna beefde terug. De hemelsche Seraph
570 Tradt nog nader, en neigde zijn oor naar den Middelaar neder,
Hieldt in het oog, 't welk ernst vervulde, met buigenden eerbied,
Eene menschlijke traane terug, stond denkend, en hoorde
Naar den Mesfias om laag; en met die ooren, waar meê hij,
Duizendmaal duizend mijlen ver, den Eeuwigen gaan hoort,
575 En, langs den Hemel af, het vreugdegejuich der Orions,
Hoorde hij 't langzaam gudsende bloed des biddenden Heilands
Bang van ader in ader vlocien. Veel luider vernam hij
In de diepten des Godlijken boezems biddende zuchten,
Onuitspreeklijke, hemelsche zuchten, voor 't oor van den Vader
580 Meer, dan aller Schepsfen gezang, die hem eeuwig bezingen,
Heerlijker dan de stemme die schiep; zoo verheven hem zelve
God Jehovah luidt, wanneer hij zich zelve dien naam geeft!
Dus vernam de Seraph 't geheime lijden des Heilands.
En hij richtte zich weêr van hem op, tradt rillend ter zijde,
585 Vouwde in de hoogte de handen naar God, en zag naar den Hemel.
Abbadóna floeg 't aanschijn pas op, toen hij Gabriël staan zag,
Ach, op eens zag boven zich staan de Schaare der Englen,
Met het gebed hunner oogen, en 't geen zij al zwijgende dachten,
Allen het aangezicht, Heiland, op u naar beneden gevestigd.
590 En de Verworpenen rilde, en wierp slechts blikken van onmacht
Op den Mesfias, die nu uit het stof, dat nog rood van zijn bloed was,
En uit het doodzweet langzaam het lijdend aanschijn om hoog hief,

Dit gezicht overstroomt met den nacht des doods den Ontroerden.

Toen hij weder vermocht te denken, was dit zijn gedachte;

595 Dan eens verborg hij de bange gedachte, dan liet hij ze klaagend

Door de rilling der nacht in volle zuchten weergalmen:

Gij, die hier met den dood voor mijn oogen worstelt, wie zijt gij?

Eén, van stof geformeerd? een Zoon der nietige Aarde,

Die vervloekt wierdt, en rijp ten Gericht, voor den laatsten der dagen

600 En voor het opene graf der oude vergankelijkheid siddert?

Eén, die van dit stof geformeerd is? Ja! maar uw Menschheid

Wordt door het glinstren der Godheid bedekt! iets hoogers dan graven

En bederf verkondigt uw oog! Zoo is niet het aanschijn

Van een' Zondaar! dat is niet het zien der Verworpenen Godes!

605 Gij zijt meer dan een Mensch. In u zijn diepten verborgen,

Welker Afgrond ik niet kan peilen; zijn doolhoven Godes!

Steeds ontdek ik meer nog in u! Wie zijt gij? O keer tog,

Keer tog het oog van hem af, Verworpen! Een snelle gedachte

Stort, als een Donder, op mij; een schriklijke groote gedachte!

610 Eene geduchte gelijkenis zie ik. Verlaat mij, verlaat mij,

Voorgevoelende schrik! Omstroom mij niet, ijzing der Helle!

Ach hij gelijkt naar den eeuwigen Zoon, die welëer van den Troon af,

Hoog van den Troon, gedraagen op vleuglen des vlammenden wagens,

Donderend op ons aanviel, ons dicht op de versfenen volgde,

615 Met vernieling ons sloeg, en geen ontfermingen kende:

Toen d'onsterflijkheid vloek, het leven eeuwige dood wierdt.

Toen

Toen de onschuld der Schepping, met alle vreugde des Hemels,
 Ons voor eeuwig ontvloodt, in 't Heir der Oprechten verlooren;
 Toen Jehovah geen Vader meer was! Ik wendde mijn aanschijn
 620 Eens al fiddrend om, en zag hem achter mij komen;
 Zag den vreeslijken Zoon, des Donderaars oog vol bedreiging,
 Hoog op den vlammenden wagen stond hij! onder zijn voeten
 Stond de middernacht, stond de dood. God had hem met almacht,
 Had den geheel Barmhartigen uitgerust met vernieling.
 625 Wee mij! den zwaai des straffenden arms, zijn' dondrenden worp riep,
 Beefde de bange natuur in alle diepten der Schepping
 Rillend na! Ik zag hem niet meer, en mijn oog verloor zich
 Diep in den nacht. Zoo sluimerde ik heen, door storm en door donder
 Heen, en door 't weenen der bange Natuur, in 't gevoel van vertwijfling,
 630 En onsterflijk! Nog zie ik hem, nog! Het gelaat van dien Man daar,
 Laag in het stof gebukt, en die meer dan een Mensch is, gelijkt hem.
 Is hij, ach is hij Jehovahs Zoon, de gegeeven Mesfias?
 Is hij die Rechter? Edog hij lijdt! hij kampt met den dood nu!
 Hij, die stond op den Vlammenvagen, hij kampt met den dood nu!
 635 Zonder maat is de angst, die zijne Godlijke ziele
 Fel bestormt! hij jammert in 't stof! uit de zwellende aadren
 Bloedt er doodsangst! O neen, ik, aan wien geen ellende onbekend is,
 Ik, die alle de trappen van plaag en van wanhoop om laag steeg,
 Weet met geen' enkelen naam deeze angst zijner ziele te noemen,
 640 Welke hem perst, met geen gevoel hem na te gevoelen

Deezen duurenden dood! In diepe zwarte veräfheid
 Zie ik nieuwe gedachten, van vreemde ontdekkingen zwanger,
 Maar in Labyrinthen verward, door elkander mij naadren.
 Daalde die Koning des Hemels, de Zoon van Jehovah, des Vaders
 645 Eeuwig beeld, daalde die van den Troon in een' Sterveling neder?
 Lijdt hij thans, voor de Menschen? voor zijne sterflijke Broeders?
 Gaat hij heen in 't Gericht? Indien 'k mij nog hemelfche dingen
 Wel herinner, zoo heb ik, ik heb van deeze geheimen
 Eens in den Hemel iets duisters gehoord. Ook bevestigt het Satan
 650 Door het slangen-geflis van zijne gefprekken en daaden.
 En hoe naderen d'Engelen hem! Hoe bidt hun gelaat hem,
 Hoe de gevouwene handen hem aan! Ook fchijnt de Natuur hier
 Overäl flil te rillen, als ware God ergens aanwezigend.
 Zo gij in 't Oordeel gaat voor uwe sterflijke Broeders,
 655 Zo gij de Zoon des Eeuwigen zijt: o Zoou! zoo ontvliede ik:
 Op dat, als gij mij hier voor uwe voeten ziet beeven,
 Gij tegen mij niet toornig ontwaakt, en uw Rechterftoel inneemt.
 Maar gij ziet mij niet aan! tog kent gij mijn heimlijkst denken!
 Mag ik het waagen, om deeze gedachte ten einde te denken,
 660 Waar ik het eerfte fiddren van voel? Gij wierdt de Mesfias
 Voor de Menschen, en niet de Mesfias der hoogere Geesten.
 Ach, zo gij ons verwaardigd had, een Seraph te worden,
 En gij over de velden des Hemels dan uitgefprekt neêrlaagt,
 Zoo, gelijk gij hier ligt in het ftrof; als gij zoo in 't Gericht gingt,

- 665 In het Gericht des eeuwigen Vaders om onzentwil heengingt,
 Zoo de handen vouwde naar God, naar den Troon zoo om hoog zaagt:
 O hoe zoude ik dan met opgehevene handen
 Om u rond gaan, en u met Halleluja-gezangen,
 Met de stemme der Harpen-speelers u, Godlijke, zegenen!
- 670 Doch, daar gijlieden 't nu zijt, de tedere Lievlingen Godes,
 Kindren van Adam, zoo grijpe de vloek met eeuwige vlammen
 Ieder hoofd, dat laag genoeg denkt om den Zoon te miskennen!
 Ieder hart, dat, zijns niet waardig, de vroomheid ontheiligt!
 Gij, die eens volgen zult, zoo veel verlostte Geslachten,
- 775 Wen gij ontëert het bloed, dat van dit aangezicht afdruipt,
 Zij het u ten doode, ten eeuwigen doode vergooten!
 Ja u meen ik, en noem te gelijk bij den vreeslijken naam u,
 Dien u de Ongefchapene gaf, onsterflijke Zielen,
 Wen nu ook in ulieden het voorgevoel der gedachte
- 780 Met de ontroerende ijzing der ernstige eeuwigheid invloeit;
 Dan de gedachte zelv', dat ook gij verworpen van God zijt,
 Van het eerste en beste der Wezens voor eeuwig verworpen!
 Dan zal ik op de opene wonden der eeuwige Zielen,
 Door de Gewesten van rampen en nacht, het oog slaan en zegen:
- 785 Heil u, eeuwige dood, ik zegen u eindlooze jammer!
 Ja, hunn' aanschouwing zal wel, de zalige rust der Verlostten,
 Die, met wijzere zorg, door deugd voor d'eeuwigheid leefden,
 Zal mij uit hunne heerlijkheid wel, van den Hemel, verschrikken:

Echter zal ik op d'opene wonden der eeuwige zielen,
 690 Door de Gewesten van rampen en nacht, het oog slaan, en zeggen:
 Heil u, eeuwige dood, ik zegen u, eindlooze jammer!
 Uit den ijzeren arm der Helle zal ik mij scheuren,
 Gaan tot des Rechters Troon, en roepen met dondrende stemme,
 Dat het de Sphæren in 't rond, en alle de Heemlen verneemen:
 695 'k Ben zoo eeuwig als hij! wat heb ik gedaan, dat gij hem slechts,
 Dat gij den menschlijken Zondaar alleen, niet den Engel verzoend hebt?
 Schoon de Hel u al haat, bleef er één Verlaatne nog over,
 Eén, die edeler denkt, en die u niet haat, o Jehovah!
 Eén, die bloedende traanen, en onbespeurde ellende,
 700 Ach te lang zonder vrucht, te lang, o God, voor u uitgiet,
 Zat van geschapen te zijn, en van bange onsterfelijkheid moede.
 Abbadóna ontvloodt. Nu rees van het stof de Mesfias
 Voor de tweedemaal op, om 't gezicht der Menschen t'aanschouwen.
 En de Hemelen zongen: Zij is, des verhevensten lijdens
 705 Tweede ure, die eeuwige rust den Heiligen aanbracht,
 Nu, nu is zij voorbij getreden! Zoo zongen de Heemlen.
 Maar de Mesfias verliet op nieuw de slaapende Jongren,
 Ging voor de derdemaal heen, om zich dien tot een Offer te geeven,
 Die nog steeds met geduchten arm de weegschaal om hoog hielt,
 710 Steeds nog uitprak woorden des doods, en den vloek des Gerichtsdags.
 Van den Hemel hing, toen hij leedt, de nacht op hem neder,
 Een verschriklijke nacht! Zoo zal de laatste der nachten

- Zwart van alle de Heemlen eens hangen, eer d'Oordeelsdag aanlicht,
 Aan hem dringt zich spoedig de dag, dicht aan hem! de donder
- 715 Der bazuine roept haast, haast roept de zwaai van 't gebeente,
 En het ruischende veld, dat van Opstanding vol is, en Jesus,
 Hij die ook zelf eens stierf, van den Troon, tot de groote beslissing,
 Maar de Vader zag neêr op den Zoon van de spitse des Thabors,
 Zag de trekken des eeuwigen doods op 't gelaat des Verzoeners.
- 720 Onder, aan den voet van 't geberg't, in des middernachts stilte
 Stond Elóa. Hij had zijn hoofd in wolken verborgen,
 En zijn denkend oog onbeweeglijk op d'aarde gevestigd.
 God riep uit de wolken om laag: Elóa! En zwijgend
 Vloog de Seraph in 't donkre naar boven, en stond voor de Godheid.
- 725 Toen sprak God tot Elóa: Waart gij van 't lijden getuige,
 't Welk de Eeuwige leedt? Gaa, zing den Zoon een Triumphlied,
 Van de geheele Schaar der Oprechten, welke door lijden
 En met bloed verzoend zijn; van 't Halleluja der Heemlen,
 Als hij Koning zal zijn, en aan Gods rechterhand zitten!
- 730 Beevend hervatte de Seraph: Beveel mij, hoe zal ik u noemen,
 Als ik gaa, om den Zoon de Godlijke boodschap te brengen?
 Noem mij Vader, sprak God! met diepäänbiddende oogen
 En met heiliggevouwene handen sprak Seraph Elóa:
 Maar wanneer ik, van aanschijn tot aanschijn, in 't bloedige doodzweet
- 735 En in het bangste lijden gehuld, den Godmensch aanschouwe;
 Als in het uitgedoofde gelaat ik het Oordeel bespeure.

En in het moede gelaat slechts duister de spooren der Godheid:
 Zal ik dan niet spraakeloos staan? Zal het kloppende hart mij
 Niet tot het flauwste geluid der hemelsche Liedren ontzeggen?
 740 Zullen mij zelfs de gezichten des doods, de schrikken des Heeren
 Niet omschaduwten? Zal ik in 't stof aan zijn voeten niet liggen?
 Vader, zendt mij niet af. 'k Ben veel te gering, om den Heiland,
 t'Eindig, om den lijdenden Zoon Triumphen te zingen.

Gunstrijk antwoordde God: Wie verhief hoog over de Heemlen
 745 Uwen vuurigen moed? Wie gaf u toen uw Triumphlied,
 Toen, aan den dag van het eerste Gericht, mijne dondren de Heirfchaar'
 Der verdoemden vervolgden, en gij op de vleugels der dondren?
 Wie bemoedigde uw hart om den dood des eersten der Menschen,
 Iederen dood daarna van Adams Kindren t'aanschouwen?
 750 Vlieg, ik geleide u zelf! en mocht gij nog heviger fiddren
 In de nabijheid des Rechters der Waereld: zoo zal hij u leeren
 Onder de fiddrende stemmen den toon der Triumphen te mengen!

Dus sprak God. De Seraph ging met het geruisch der Jordaane
 Voort, met het waaijen der dondren van Thabor. Hij daalt den Olijfberg
 755 Langzaam neder. Een vreeslijke rilling van middernachtswinden
 Droeg hem de biddende stem te gemoet des verheven Messias.
 En den verbaasden Seraph beving een heimelijk fiddren.
 Maar zoo dra hij 't gelaat van den Stervenden zag, en het oog zag
 Vol van 't gevoel des Gerichts, den Zoon van den Vader verlaaten,
 760 Stond hij, 't gezicht op d'aarde gehecht, van zijn' hemelschen luister,

Van zijne schoonheid beroofd, niet meer d'onsterlijke Seraph,
 Maar aan een' Mensch van aarde gelijk. De Godverzoener
 Vestigde oogen van hoogheid op hem, en lachte hem gunst toe.
 Met dit aanzien ontving de Seraph de glansfen des Hemels,
 765 En de schoonheid der Englen op nieuw. Hij verhief zich op gouden
 Wolken, als voor den Troon, in de hoogte, en zong uit de wolken.
 Zoon des Vaders, van welke gedachten wekte uw oog mij!
 Heil mij! Ik ben verwaardigd geworden u na te gevoelen,
 't Geen gij gevoelt; van verre te zien des Verzoeners gedachten,
 770 Welke de Godlijke denkt in d'uure der bangste verneedring.
 Over ulieden daalt het deksel der diepste geheimen;
 Gantsche Heemlen vol nacht, waar d'eenzaamheid Gods zich in insluit,
 Zijn uw verbergings; geen Eindige zag u, gedachten der Godheid!
 En ik ben verwaardigd geworden van verr' u te aanschouwen,
 775 Uit den gemeetenen king van het Eindig', te zien in 't Oneindig',
 Ik, een korte gedachte des Ongeschaapnen, een druppel
 In d'Oceaan der Schepping, gelijk aan een Zonne die opgaat,
 Om wat stof te verlichten, dat zwemt en Aarde genoemd wordt!
 Heil mij, ik ben geschapen! En Heil u, want gij zijt eeuwig,
 780 Vader, en Zoon! En gij, die mijne ziel nog vervullen,
 En met de stilte van Gods tegenwoordigheid over mij komen,
 Heilige rillingen gaat, gaat voort uit der Eindigheid grenzen
 Tot bij het donkre der Heerlijkheid Gods mij over te draagen.
 'k Voel nu geheel, het geen eens de verreezene Mensch zal gevoelen!

785 Even gelijk uit dit diepe verbaazen de Heiland mij wekte,
 Adams geflacht, zoo wekt hij ook u eens. Dit zalige fiddren,
 Deeze vreugd van het eeuwige leven zal over u komen!
 Zitten zal dan op den Troon, die hier in het ftof nu gebukt ligt,
 Éénen langen ontfaglijken dag, en 't Gericht der Gerichten
 795 Houden, 't Verbond voltoojen, dat door dit lijden geflicht is!
 O met welk een gevoel der nieuwe Schepping, hoe zalig
 Zullen, die gij verzoende, u dan op den Troon des Gerichts zien!
 Uwe fchittrende wonden, getuigen der liefde, der liefde
 Zelfs tot den dood aan het kruis, met biddende oogen betrachten,
 795 U verëeren, u 't Halleluja der Eeuwigheid zingen!
 Dan zal iedre bazuin van d'Englen des doods voor hen zwijgen
 En de donder des Troons. Dan zal de Diepte zich bukken,
 Daar de Hoogte gevouwene handen verheft tot den Rechter!
 Dan de laafte der dagen de ftil verdoovende fchittring
 800 Voor den Troon der Eeuwigheid neder doen zakken. Rondöm u
 Zult gij dan uwe Oprechten vergaderen, om u t'aanfchouwen,
 Om, gelijk gij zijt, u te zien. Zij zullen het juichend
 Voelen dat z' eeuwig zijn, de gedachten van 't eindlooze leven
 Eerst, om dat gij hen mint, in haar volle hoogheid bevinden.
 805 Zoo spreekt Hij, dien Jehovah des Hemels Heirfchaaren noemen,
 Wreeker d' onzalige Geesten der Hel, die zich Vader aan u noemt.
 Zoo zong uit de Wolken de prijzende Seraph. En Jefus
 Zag hem tederlijk aan, nog tederder zag hij op Thabor.

Maar

Maar nog duurde het strenge Gericht, om het angstigste lijdē
810 Over hem uit te gieten, en geen ontferming te kennen.
En hij boog zich diep, wrong naar den Hemel de handen,
En verstonde. Zoo wentelt een lam, dat op 't Outer geslacht is,
Zich in zijn bloed. Zoo lag, omstroomd van de wolken des Hemels,
Die hij slechts duister meer zag, omstroomd van zijn bloed, en zoo boog zich
815 Abel, toen hij ontsiep, en zijn Vader ver van hem af was.
Alle Seraphim, die den Verzoener tot nu toe, met nauwlijks
Vestigende, en met fiddrende oogen, aangezien hadden,
Konden den Godmensch niet, niet deeze angst van den dood meer
Aanzien, voelden hun eindigheid, wendden zich om, en ontvlooden.
820 Gabriël slechts bleef staan, en omsluiërde zich. Ook Elóa
Bleef, zonk neder, verborg het hoofd in een donkerder wolke.
En de Aarde stond stil. De Rechter vonnisde. Driemaal
Beefde de Aarde om t'ontvlieden; en driemaal hieldt ze Jehovah!
En, als Overwinnaar, stond nu de Godmensch van 't stof op.
825 En nu zongen de Heemlen. Zij is, des verhevensten lijdens
Derde ure, die eeuwige rust den Heiligen aanbracht,
Nu, nu is zij voorbijgetreden! Zoo zongen de Heemlen.
En God wendde zijn aanschijn, en steeg naar den eeuwigen Troon op.

E I N D E V A N H E T E E R S T E D E E L.

I N H O U D

V A N H E T

E E R S T E D E E L.

E E R S T E Z A N G.

Inhoud van het Gedicht. Aanroeping van den Scheppenden Geest. Aanspraak aan het Menschdom. De Mesias ontruikt zich aan het onwaardige Jerusaleem; begeeft zich, van Johannes verzeld, naar den Olijfberg; en, de kruin des bergs, alleen beklommen hebbende, draagt hij zich aldaar plegtig tot het lijden aan zijnen Vader op: zweerende, de Menschen te zullen verlossen. God zweert van zijne zijde, de Zonde te zullen vergeeven. Jesus zendt Gabriël, die hem op de Aarde tot dienst bestemd was, naar den Hemel, om dit Gebed van opdraaging, ten aanhoore van alle de Zaligen, voor zijnen Vader te brengen. Beschrijving van den weg derwaards. Beschrijving van den Hemel. Het Lied, 't geen aldaar te dier tijd gezongen wierdt. Gabriël bereikt de grenzen des Hemels. Elba, de eerstgeborene der Troongeesten, daalt hem te gemoet, om hem bij het Allerheiligste Gods te geleiden. Beschrijving van het zelve. Gabriël offert hier op het Altaar des Heilands. God steekt het offer aan, en de Hemel verneemt het Verzoenings-gebed des Middelaars. Gods stemme laat zich uit het Allerheiligste hooren, om te verklaaren, dat hij nog steeds de Liefde was, doch dat hij, door den dood des Zoons, als de Rechter der Waerelden geheel gekend zou worden. Elba breidt dit verder uit; hij gebiedt de Troon-engelen, dat zij den Beheerscheren der Waerelden melden zouden, van zich tot de viering deezer geheimzinnige dagen te bereiden. Aan de Vaderen des Heilands vergunt hij, zich

naar onze Zonne te begeeven, om aldaar deszelfs daaden te betrachten. Bij het Altaar der Aarde betuigt Adams Ziele in 't bijzonder aan Gabriël haaren wensch, om den Mesfias van nader bij in zijne ligchaamelijke gestalte te beschouwen: 't geen deeze aanneemt den Verlosfer bekend te maaken. Hij trest denzelven, ter Aarde weder neêr gedaald zijnde, op den Olijfsberg slimmerende aan. Hij begeeft zich nu naar de Vergadering der Wachters, die met hem de Aarde beheerschen. Derzelyver Heiligdom is in 't binnenste der Aarde, en de ingang in den omtrek des Noordpools. Beschrijving der Zonne, welke binnen in de Aarde zweeft. De Beschermers der Volken, de Engelen des krijgs en des doods, de Beschermers der deugdgezinden, en de Zielen der jonggestorvene kinderen, welke aldaar onderweezen worden, verzamelen zich om den Seraph, die hun alles te kennen geeft, 't geen hem God bevolen had van den Mesfias te zeggen. Gesprek tusschen de Zielen van twee kinderen. Gabriël verlaat deeze gewesten weder, en begeeft zich naar onze Zonne, waar hij de Zielen der Vaderen reeds ontmoet.

T W E E D E Z A N G.

Het is Morgen, en Jesus ontwaakt. Beurt-gezag tusschen de Zielen van Adam en Eva in de Zonne. Jesus onderhoudt zich op den Olijfsberg met Raphaël, den Bescherm-engel van Johannes over deezen Discipel. Jesus nadert bij de graven, waar Satan eenen Bezetenen, met naame Samma, die te vooren hier zijn' eigen Zoon had omgebracht, foltert. Bij de aankomst van Jesus wil hij hem tegen de rotfen verpletteren: doch de Mesfias geneest hem. Trotsche taal van Satan tegen Jesus; doch de verborgene kracht van deezen drijft hem op de vlucht. Samma wil den Mesfias volgen, die hem, in de plaats hier van, naar den heuvel van Golgotha heen wijst. Joël, Samma's andere Zoon, die zijn' Vader bij de graven verzeld had, bidt Johannes hem bij Jesus te brengen, dien hij in 't huis zijner Ouderen noodigt, en van wien hij vriendelijk ontvangen wordt. Satan keert naar de Hel te rug. Beschrijving van zijnen tocht daarheen, en van de Helle zelve. Hij plaatst zich op zijn' Troon. Zophiël, een Heraut der Helle, kondigt aan al derzelyver bewoners zijne terugkomst aan; zij verschijnen onmiddelijk voor hem: inzonderheid Adramélech, Moloch, Beliétel, en Magog, wier geschiedenis en geüartheid beschreeven wordt. Satan verkondigt den Hellschen Geesten, 't geen hij op Aarde omtrent Jesus heeft bijgewoond, en zijn voornemen om hem te dooden: niet zonder tusschen beiden, en tegen 't eind, de ontroering Gods te gevoelen. Seraph

raph Abdiël Abbadna, wiens val, en wiens berouw over denzelfen verhaald worden, verzet zich tegen dit besluit. Adramélech antwoordt hem; en alle de helſche Geesten ſtemmen in den dood des Middelaars toe. Satan begeeft zich weder naar de Aarde, van Adramélech verzeld. Abbadna volgt hen van verre. Zijne ontmoeting met Abdiël, een' der beide Hemelſche Seraphim, die de poorte der Helle bewaaken. Zijne alleenspraak bij het herzien der Waerelden. Zijne vruchteloze pooging om vernietigd te worden, eer hij de Aarde bereikt. Booze gedachten van Adramélech bij het naderen der Aarde. Hij begeeft zich met Satan naar den Olijfberg, op welken de nacht op nieuw gedaald is.

D E R D E Z A N G.

Terugkeering des Dichters naar de Aarde. Jefus is nog met Johannes bij de graven. Zijne gedachten en gevoelen te dier tijd. Elba kooft hem betrachten, en vaart weder ten Hemel op, waarvan aan Johannes het gezicht vergund wordt. De overige Elven zoeken hem. Zij worden in 't algemeen beſchreeven. Hunne Beſcherm-engelen betrachten hen van den top des bergs. Sélia, een Seraph, wordt door de Vaderen uit de Zonne afgezonden, om den Meſſias in iedere daad der Verzoening nauwkeurig te volgen. Orton, de Engel van Simon Petrus, wijst hem Jefus aan, op welken nu de laaſte ſluimering neêrdaalt. Sélia vraagt de Beſcherm-engelen naar de Discipelen die hij vóór zich ziet. Orton antwoordt hem hierop, en ſchildert zijn en zijner medegenooten voorrecht af, in hen te behoeden; daarna beſchrijft hij Simon Petrus in 't bijzonder: gelijk Sipa Andreas, Libaniel Philippus, Adóna Jacobus den Zoon van Zebedeus, Megiddon Simon den Cananiet, Adóram Jacobus den Zoon van Alphæus, Umbiël Thomas, Bilddi Matthæus, Sibna Bartholomæus, Elim Lebbaeus. Alleenspraak van deezen laaſten. Ithuriël beſchrijft Judas Iſchariot. Geſprek over hem met Sélia. Zij verlaaten Judas, en komen tot Jefus bij de graven. Salem, de tweede Beſcherm-engel van Johannes, beſchrijft hun deezen Discipel, en meldt hun het Lied, 't welk de Engelen bij zijne Schepping gezongen hebben. De Jongeren vallen in de boſſchen des Olijfbergs in ſlaap. Satan, hoe zeer het Ithuriël zoekt te beletten, geeft Judas een' droom in, in welken zijn Vader hem verſchijnt, en hem aanzet om Jefus in handen der Joodsche Priesteren over te leveren, ten einde hem te dwingen, zijn Rijk ſpoediger te doen aanvangen. Worſteling hier over van Judas met zich zelve. Satan, die hem zijn besluit ziet neemen, verlaat hem,

om ook over Kajaphas booze gedachten uit te storten. Met het aanbreeken des dags ontwaaken Jesus en Johannes, en vinden de andere Jongeren nog slaapende. Jesus wekt Lebbæus, en deeze weder de overigen op. Jesus noodigt de Jongeren, zich op deezen laatsten dag nog met hem te verblijden; gevoelt echter inwendig reeds de beginselen des lijdens. Alle de Jongeren, behalven Judas, verzellen hem. Alleenspraak en nieuwe kamping van Judas, die zich zelven tot het verraaften zijnes Meesters, tegen zijne wroegingen aan, verklaart.

V I E R D E Z A N G.

Kajaphas, na des nachts door gezichten van Satan bezocht te zijn, laat de Vergadering der Priesteren en Oudsten des Volks in zijn Palleis bijéénroepen. Joseph van Arimathæa en Nicodemus verschijnen 'er met de overigen. Aanspraak van Kajaphas, waarin hij verhaalt, hoe Aaron hem in een' droom over zijne traagheid in 't straffen van Jesus bedreigingen had gedaan, en vervolgens tot deszelfs dood besluit. De Phariseer Philo antwoordt hem met verächtung, doch stemt insgelijks voor Jesus dood. Gamaliël kiest de middelzijde, raadt hen tot het afwachten van Gods besluit, en spreekt tot lof van Jesus. Nicodemus verdedigt denzelfen insgelijks, en waarschuwt zeer tegen het vergieten van zijn bloed. Philo wordt hier door tot raazernij gebracht; en na dat Satan, die zoo wel als Ithuriël ongezien in de Vergadering getreeden was, hem tot zijne Rede gewijd had, spreekt hij vloeken over Gamaliël, Nicodemus en Jesus uit. Nieuwe redenvoering van Nicodemus, waarin hij weder met opgetoogenheid van den beschuldigten spreekt, en eindigt met Philo te zegenen. Hierop verlaat hij met Joseph de Vergadering, en berispt hem over het stilzwijgen, dat hij in dezelve gehouden had; terwijl Ithuriël in verrukking is over de taal, die er Nicodemus in had gevoerd. Judas treedt ter zaale binnen, en ontvangt van den Hoogepriester het loon voor zijn toekomend verraad. Jesus zendt Petrus en Johannes naar de Stad om hem de Paaschmaaltijd te bereiden. Petrus ziet daarna van verre Maria, de Moeder van Jesus, aankomen, verzeld van Lazarus, van deszelfs Zuster Maria, van Cidli, Jairus verreezene Dochter, en van Sémida, den opgewekten Zoon der Weduwe van Nain. Petrus en Johannes gaan haar te gemoet. Maria, bekommerd wegens het gerucht, dat men haaren Zoon wil dooden, vraagt hen waar hij zich ophoudt. Johannes raadt haar hem aldaar te verwachten. Episode der wederzijdsche liefde van Sémida en Cidli, schoon de laatste, wegens

hun-

kunnen beider betrekking tot eene andere Waereld, op de onze geen aardfche verbindtenis met hem mag aangaan. Maria, ongeduldig geworden zijnde, wil Jesus te gemoet treden, om hem te bezweeren voor zijn leven zorg te draagen. Jesus ziet haar naderen, doch ontwijkt haar; en begeeft zich met de Discipelen naar de Hoofdschedelplaats, staat bij zijne grāfste, en geeft zich over aan de overpeinzingen van het heil, dat zijn dood te weeg stond te brengen. Vervolgens wendt hij zich naar de Stad, bij den muur van welke Judas zich in het gezelschap mengt. Ithuriel laat zich over denzelyen tegen Jesus uit, die hem vergunt, om, in plaats van den Godloozen langor te behoeden, de tweede Bescherm-engel van Petrus te mogen zijn. Jesus houdt met zijne Discipelen het Afscheidsmaal. Zijne rede tot hen. Instelling van het Avondmaal. Voorzegging van het verraad van Judas. Jesus opent de oogen van Johannes om de Schaaie der Seraphim te zien, welke zich in de Zaal bevonden. Judas verlaat de Vergadering. Zijne alleenspraak na het vertrekken. Voortzetting der Afscheidsrede van Jesus. Zijne aankondiging aan Petrus dat hij hem verloogchenen zou. Hoogepriesterlijk gebed. Jesus begeeft zich met zijne Discipelen naar den Olijfberg, om zijn Vader als Rechter te ontmoeten; en gebiedt Gabriel, de Engelen aldaar samen te roepen.

V I J F D E Z A N G.

Elba staat naast den Troon van God, en ziet deszelfs aangezicht vreesfelijker dan ooit te vooren. God zegt hem, neer te willen daalen om den Mesias te richten, en beveelt den Seraph van verre te volgen. Nu staat Jehovah op van zijnen Troon, en volgt den Zonnenweg, die zich naar de Aarde heenwendt. Een Engel ontmoet hem, die de zes Zielen der even ontslaapene Oosterfche Wijzen geleidt; eene derzelyen spreekt Jehovah aan. De tocht van Elba wordt beschreeven. De starren van den Melkweg doortrekkende, gaat God er ééne voorbij, op welke zich Menschen gelijk wij bevinden, doch niet gevallen, en dus onsterffelijk. De Stamvader van dit geslacht ziet God voorbij gaan, en, den toorn in deszelfs geblaas bespeurende, verhaalt hij aan zijne kinderen, hoe op onze Aarde de zonde tot den dood heeft aanleiding gegeven. God nadert de Aarde, en daalt op Thabor neder. Hij overziet het Zonden-heir; zendt Elba weder hemelwaards, om met de bazuine af te kondigen, dat, zo er één in der Menschen plaats in 't gericht verschijnen wilde, hij thans voor God moest treden. Jesus gaat hier op spoediger in Gethsemane voort, alleen van drie Jongeren verzeld, die zich nog

op een' afstand houden. *Zielen-lijden van den Mesfias. Gebed tot zijnen Vader. De fchrikgedaanten des eeuwigen doods gaan voorbij hem. Adramélech nadert en wil hem befpothen: doch een blik des Heilands ontroert hem, en doet hem vlieden. De Hemelen vieren de eerste uure des lijdens. Jefus kooft bij de Discipelen, vermaant hen tot waaken en bidden, en begeeft zich op nieuw in 't Gericht. Abbadóna zoekt Jefus, ziet eerst den fleependen Johannes voor hem aan, doch ontdekt zijnen misflag, door dat Petrus, die even ontwaakt was, Johannes noemt. Abbadóna hoort hierop van verre eene kermende ftemme, en, genaderd zijnde, ziet hij den Mesfias op het aangezicht liggen, terwijl Gabriël mede van nabij van 's Middelaars lijden getuige is. Abbadóna ontdekt, dat deeze kermende Jefus zelve is. Befchrijving van dezelfs lijden uit zijnen mond, en zijne gedachten daar omtrent. De Hemelen vieren de tweede uure des lijdens. Jefus begeeft zich op nieuw naar de Discipelen, en keert nog eens in het Gericht te rug. God roept Elba, die van 't lijden insgelijks getuige was geweest, en gebiedt hem den Zoon een Triumphlied te zingen, 't welk hij hem zelf zoude ingeeven. Elba begeeft zich van Thabor naar den Olijfsberg, en zingt het lied. Het lijden des Middelaars duurt nog steeds in al zijne hevigheid voort. Eindelijk fpreekt de Rechter het vonnis uit. De Godmensch staat op uit het stof. De Hemelen vieren de derde uure des lijdens; en God beklimt op nieuw den eeuwigen Troon.*

 V E R B E T E R I N G E N

I N H E T

E E R S T E D E E L.

ZANG I. B. 235 leeze men dus: Als hij voortzweeft, dan galmt het accoord des zweevenden Hemels.

ZANG III. B. 431 ————— Heerlijke fchatten in 't rond, de bloem des rijksdoms zal zaamlen.

T E N G E L E I D E

V A N

D E N V I E R D E N E N V I J F D E N Z A N G .

Achter de beide Zangen, welke thans verschijnen, en het eerste Deel volkomen maaken, heb ik, op aanzoek van eenigen mijner Leezers, een' korten Inhoud van alle vijf de Zangen, waar het uit samengefeld is, geplaatst: ten einde men den loop van 's Dichters denkbeelden beter zou kunnen volgen; en 't zelfde hoop ik ook achter ieder der overige Deelen in acht te neemen. Omtrent den vierden Zang heb ik geen bijzondere aanmerkingen. De Redenvoeringen, die in de Vergadering der Joodsche Priesteren vóór en tegen Jesus gehouden worden, zijn Meesterstukken van Dichterlijke Wel-sprekenheid; alleenlijk trekt mischien de laatste van Nicodemus zich eenigfints in 't lange. Gelukkig is de vinding der liefde tusfchen den opgewekten Zoon der Weduwe van Naïn en de even eens verreezene Dochter van Jairus. En de aandoenlijkste tederheid straalt zoo wel in de uiting van hunner beiden gevoelen door: als in die van Maria, welke haaren Zoon voor het gevaar, dat hem bedreigt, wil komen waarschuwen; gelijk daarna ook in die van Ithuriël, wanneer hij Judas verlaaten moet; en in die van Jesus zelve, wanneer hij op den dag vóór zijn lijden, bij zijn graf staande, zich aan de overpeinzing toegeeft der heerlijke gevolgen van zijn' dood.

In den vijfden Zang zal mede niemand den grooten Dichter voorbij zien. Zeer veel verhevenheid in het geheele; de uitmuntend schoone Epifode van eene Waereld van Menschen (gelijk wij, doch welke niet gevallen, en dus onsterffelijk gebleeven zijn; de beschrijving der verschillende foorten van Zonden; die van het Zielen-lijden des Mid-delaars, waar van zij de oorzaak waren; de kunst, om ééne der twee hervattingen van dit lijden door Abbadóna te laten verhaalen, met de treffende taal, die het deezen

ongelukkigen Seraph doet uiten. Maar heeft aan de andere zijde zich KLOPSTOCK door eene te hevige verbeelding niet te ver in deezen Zang laten heen voeren? Jehovah, in den grimmigsten toorn, van zijn' Troon te doen nederdaalen op éenen berg van Palæstina, terwijl de Mesias zich op een' anderen bevindt; hem hier gericht te doen houden over zijn' Zoon, en het Zielen-lijden van deezen te beschouwen als een uitwerksel dier Rechterlijke handeling; hem eindelijk het vonnis te doen vellen, en terstond daarop weêr ten Hemel terug keeren: is dit alles, zelfs voor een Gedicht, waarin men aan zijn vernuft mag bot vieren, niet veel te menschelijk van het Opperweezen en deszelfs handelingen gesproken? en 't geen nog meer in aanmerking komt, wijkt het niet veel te ver zoo van den letter als den geest der Euangelische verhalen af?

Reeds eenige dagen vroeger had Jesus tegen twee zijner Discipelen, in een' samenhang, die buiten alle tegenspraak op niets dan op zijn aanstaande lijden en dood kan slaan, gezegd: Nu is mijne ziele ontroerd; en wat zal ik zeggen: Vader, verlos mij uit deeze ure? maar daarom ben ik in deeze ure gekomen (*Joh. XII vs. 27*). Niet tegenstaande al zijne gewilligheid om zijn lijden te gemoet te gaan, en al zijne gelaatenheid bij het afscheidneemen van zijne leerlingen, overvalt hem bij het gebed, 't geen hij voor 't laatsr in Gethsemane voor zijn' Vader gaat uitstorten, deeze ontroering met eene tot nu toe onbekende hevigheid, en doet hem die aandoenlijke doch onderworpenen woorden uitboezemen: Laat deeze drinkbeker van mij voorbij gaan (*a*)! Mijn Vader, zo hij van mij niet kan voorbijgaan, ten zij dat ik hem drinke, uw wil geschiede! Deeze zinnebeeldige spreekwijze is door den Heiland, en vóór en na dat oogenblik, weder in geen' anderen zin dan in dien van zijn lijden en dood gebezigd. Immers had hij reeds tegen Jacobus en Johannes bij zekere gelegenheid gezegd: Mijn' drinkbeker zult gij wel drinken, en mer den doop gedoopt worden, waar mede ik gedoopt ben &c. (*Matth. XX vs. 23*. Vergel. hier mede *Luc. XII vs. 50*); en kort daarna, toen Petrus het zwaard trok om wederstand te bieden, roept hij uit: Den drinkbeker, dien mij de Vader gegeven heeft, zal ik dien niet drinken?

(*a*) Volgens *Marc.* en *Luc.* Neemt hem van mij weg.

(*Joh. XVIII vs. 11*). Het woord van *Uure*, 't geen Marcus bij dat zelfde Gebed, om met dat van *Drinkbeker* af te wisselen, aan Christus in den mond legt, heeft, gelijk uit de zoo even gemelde plaats van *Joh. XII* blijkt, insgelijks geen andere betekenis. Maar zo er voor deeze opvatting (*b*) nog eenige twijffel kon overblijven, zoo wordt dezelve weggenomen door de duidelijke regels van *Hebr. V vs. 7, 8*, waar Paulus van zijnen Meester zegt: dat hij, in de dagen zijnes vleefches, gebeden en smeekingen tot den geen' *die hem uit den dood konde verlossen* met sterke roeping en traanen geöfferd hebbende, en *verhoord zijnde uit de vrees* (of *angst*), hoewel hij de Zoon was, nogthans *gehoorzaamheid* geleerd heeft uit het geen hij heeft geleeden.

't Is hoogst waarschijnlijk, dat hier een hevige aanvechting van den Vorst der duisternisse bij heeft plaats gehad. Niet zonder rede zegt Lucas, na de verzoeking in de Woestijne verhaald te hebben: En als de Duivel alle verzoeking volëindigd had, week hij van hem *voor een' tijd* (*Cap. IV vs. 13*). En gewis is 'er geen andere tijd in de Euangelische Geschiedenis te bedenken, waaröp deeze hervatte aanval beter past, dan op dien waar van ik spreek. Hoe natuurlijk is het dan ook, dat de Zaligmaaker, die denzelven vooruitzag, drie zijner vertrouwdste leerlingen medeneemt, om *met hem* te waaken; en hun vervolgens, toen zij in slaap waren gevallen, toeroept: Kunt gij dan niet eene uure *met mij* waaken? Waakt en bidt, *op dat gij niet in verzoeking komt*: Terwijl hij eindelijk, na volbrachten strijd, tegen hen zegt: *slaapt nu voort en rust*: niet tegenstaande 'er *hun* slechts kort daarna nog zwaare verzoeking voor de deur stonden. Ook koomt het geen *Lucas* (*Cap. XXII vs. 42*) van deeze worsteling zegt: En in zwaaren *strijd* zijnde, badt hij te ernstiger: zoo wel als het verhaal van de versterking van den Engel: hier zeer gevoeglijk mede overëen.

Misfchien zal men er tegen inbrengen, dat Satan in dit geval tegen zijn eigen ontwerp zoude aan gehandeld hebben: daar hij aan de eene zijde, door Judas tot het verraaden van zijn' Meester te verleiden, den dood van deezen laatsten bevorderde;

en,

(*b*) Zij schijnt ook die der Kanttekenaars van onzen Bijbel te zijn op *Math. XXVI vs. 39*.

en aan de andere zijde, Jesus wederom van het ondergaan van zijn lijden zocht af te trekken. Doch, wanneer booswichten zich door hunne driften laten wegrukken, handelen zij dan altijd, ik zal niet zeggen, volgens hun weezentlijk, maar zelfs volgens hun ingebeeld belang, en in overëenkomst met zich zelve? En kan dus ook de raazende zucht om ieder, naar deszelfs bijzondere betrekkingen, zijn' plicht te doen vergeeten, en daar door in 't verderf te storten, hem niet tot maatregelen bewoogen hebben, die zeer met elkander in tegenspraak stonden? behalven dat het allerduisterst is, wat hij van het Verlossingswerk en de gevolgen van Christus dood zich voor denkbeelden mag hebben gevormd.

Nog van onëindig minder aanbelang is, uit dit oogpunt beschouwd, die andere bekende tegenwerping: dat de Martelaars, die juichend naar de Schavotten en Brandpaalen gingen, den Zaligmaaker dan in moed zouden overtroffen hebben. Was het dan aan hunne hoedanigheden en deugden toe te schrijven, dat zij met onuitspreekelijke vertroosting van boven begunstigd wierden? terwijl het in Gods raad bepaald was, dat Jesus, om zijn verdienstelijk lijden te verzwaaren, om zijne gehoorzaamheid nog in grooteren luister te stellen, aan zulke hevige aanvechtingen voor eene korte poos moest bloot gesteld worden: want wie ging anders gemoediger, gewilliger, en met meer gelaatenheid in zijn lijden in? Maar boven dien, zo de Martelaars al een' even smertelijken, en sommigen uit hun zelfs een' nog langduuriger dood moesten ondergaan, verëenigden er zich dan in hunne straföeffening alle die zedelijke folteringën, die zich in die van Jesus geheel voorbeeldeloos op elkander stapelden? stierven zij dan een' dood, die de zonden van het geheele Menschdom tot oorzaak, den ondergang van hun Vaderland, en den eeuwigen dood van alle toekomstige vermaaders van hun sterven tot gevolg had? En, 't geen hier de hoofdzaak uitmaakt, wat waren zij in vergelijking, niet alleen van den geheel Onschuldigen en Heiligen, maar van den Zoon des Allerhoogsten, aan wien door zijne eigen schepelen; — van den Koning der Jooden, aan wien door zijne ondankbare Onderdaanen dit snood bedrijf wierdt aangedaan?

Niet

Niet dat ik mij met dat alles vermetel zou willen aanmatigē, op deeze wijze het lijdē van Gethsemane volledig verklaard te hebben; noch loogchenen, dat een levendig inzien in de ijsfelijke natuur der overtredingen, voor welke hij boette, en het ongehoogen zijnes Vaders over dezelve, geen droefheid en angst bij hem zoude hebben kunnen verwekken, voor welker beschrijving alle taal te kort schiet. Evenwel, daar dit de gebeurtenis in een geheel ander licht zou plaatsē, als waarin ze mij voorkomt, uit hoofde der bijgebrachte bewijzen, geplaatst te moeten worden: twijffel ik, of dit in der daad het geval zij geweest. En ik meen hier tevens bij te moeten aanmerken, dat ik in het verhaal der gewijde Historie-schrijveren niets ontdekt heb, dat zelfs tot het flauwste denkbeeld van gevoel der gramschap zijnes Vaders gedurende zijn geheele lijdē aanleiding geeft. Hij had zelve eenigen tijd te vooren gezegd: Daarom heeft mij de Vader lief, overmits ik mijn leven aflegge (*Joh. X vs. 17*); en nog dien eigen avond: Ik heb de geboden mijnes Vaders bewaard, en blijve in zijne liefde (*Joh. XV vs. 17*). De geheele Geschiedenis van het lijdē is vol van proeven deezer liefde, en van het vertrouwen des lijdēden op God. En, zo men de woorden: Waarom hebt gij mij verlaaten! tot een bewijs van het tegendeel wilde bijbrengen, zoo herinnere men zich, dat deeze zichtbaare toespeeling op den 22 Psalm niet verder kan getrokken worden, dan deeze woorden in dien Psalm met zich brengen: waar zij onmiddelijk gevolgd worden door: verre zijnde van mijne verlossing! 't geen hun, voorāl daar Christus ze in het oogenblik zijner Agonie, en bijna in éenen adem met het vertrouwelijke: Vader, in uwe handen beveele ik mijnen geest! heeft uitgesproken, niet wel eene andere betekenis kan geeven, dan die van een ligchaamelijk of uitwendig, en niet van een zedelijk verlaaten: zoo dat zij in den samenhang omtrent te kennen geeven: Moest ik dan, gelijk van mij voorzēgd was, zonder gered te kunnen worden, den dood ondergaan; en is het oogenblik daar van nu genaderd: zoo beveel ik, o Vader, mijnen geest in uwe handen!

Indien nu KLOPSTOCK het lijdē van Gethsemane van de zijde, gelijk ik het heb
voor-

917019

(6)

voorgefeld, ingezien had, zou mogelijk zijn vijfde Zang, zonder de voornaamfte fchoonheden, die men er in bewonderen zal, te hoeven op te geeven, nog veelen van een' anderen aart er mede hebben kunnen verëenigen! Tot hoe veel dichterlijke tafreelen van den eerften rang tog zou het hem geen aanleiding hebben gegeeven, indien hij bij de worsteling van Jefus tufchen afkeer van den dood, en tufchen plicht van hem te ondergaan, aan zijne veel omvattende verbeelding den teugel had gevierd; indien hij, in plaats van Adramélech een enkel oogenblik met den lijdenden te doen fpot drijven, liever Satan, met al zijn wapentuig toegerust, naar hem in Gethfemane had heengezonden, en denzelven op den ter dood toe bedroefden had laten werken door al de drangredenen, uit de hoogheid des eeuwigen Zoons ontleend (gelijk hij hem eens te vooren door dergelijk eene drangreden van de tinne des Tempels wilde nederftorten): ontleend uit al het bittere en het vernederende van zulk een lijden, aangedaan aan zulk een' perfoon; indien hij dan dien Zoon, na de onderworpene en dus niet onbepaalde fmeeking om het voorbijgaan, om het wegneemen, om het niet te moeten drinken van dien drinkbeker; en na de verfterking, in deezen heeten ftrijd hem door een' Engel gebracht, op 't laatst had voorgefeld, als wel van 't lijden en den dood, die hem te wachten ftonden, niet bevrijd: maar uit de vreeze, uit de angst voor dezelve verhoord; met den voorigen moed zijnen vervolgeren te gemoet tredende; en die woorden, die ik reeds heb aangehaald, uitspreekende; Den drinkbeker, dien mij de Vader gegeeven heeft, zal ik dien niet drinken? of: Hoe zouden dan de Schriften vervuld worden, die zeggen dat het alzoo gefchieden moet?
